

**SIVANANDA LAHARI
OF ADI SANKARA**

**With meanings in Tamil and English
by
Rama Venkataraman & Uma Krishnaswamy**

Mount Kailas

A Vidya Vrikshah Publication

Sri Sankara Bhagavadpada

श्रीगुरुपादुकावन्दनम्
ऐंकार-हींकार-रहस्ययुक्त-
श्रींकारगूढार्थ-महाविभूत्या ।
ओंकारमर्म-प्रतिपादिनीभ्यां
नमो नमः श्रीगुरुपादुकाभ्याम् ॥

LIST OF CONTENTS

Foreword

Introduction : The Works of Sankara

Stanzas 1 to 25

Stanzas 26 to 50

Stanzas 51 to 75

Stanzas 76 to 100

Annexure 1 : Grammar Notes of Shri S. Somaskandan

Annexure 2 : Additional Notes of Shri S. Somaskandan

FOREWORD

Many are the books that have been written over the years on the works of Sankara. The reader of this book will ask, why then, one more, now on the Sivananda Lahari? The answer is simple. It is inevitable that works of eternal value like Sankara's will draw responses, not only of appreciation, but also of interpretation and restatement in the light of the perceptions and experiences through the changing circumstances and values of every age. Later writers often bring a new insight or a new slant to provide the contemporary appeal and relevance.

The present work can draw its justification, from the fact that its gifted writers have endeavoured to capture and render the ineffable beauty and lofty spirit of Sankara's work in Sanskrit into chaste versions of two contemporary languages, English and Tamil, within a single book. The authors, Dr. Uma Krishnaswamy and Dr. Rama Venkataraman, who come from two disparate backgrounds, the former as a practising surgeon, and the latter as a Language scholar, have been drawn together into this effort, by their shared love of Sanskrit and devotion to Sankara. A third person, steeped in Sanskrit learning, Shri S. Somaskandan has added to the value of this book, through his invaluable services as an editorial adviser, to ensure the book's fidelity to Sankara in spirit and substance. The erudition of his editorial notes merit their reproduction in full in Annexures 1 and 2 of this book. To these three contributors, I offer my humble tribute.

N.Krishnaswamy
Chairman, Vidya Vrikshah

The works of Sankara

An Introduction

Uma Krishnaswamy

More than any other inspired being who has graced and enriched India, Sri Sankara holds a special place in both the minds and the hearts of the people. His lofty intellect, his incisive analysis and his clarity of expression all arouse both awe and reverence.

To gauge Sri Sankara the intellectual, the philosopher and the teacher extraordinaire, requires but a fleeting glimpse of his many achievements. In a span of a mere thirty two years of life he thought, spoke and did more than most can do in several life times.

In his hands, Hinduism underwent an intellectual catharsis shedding the dross of dead ritual and decadence, which had accrued over time. Advaita Siddhanta emerged to feed sweet reason and nourish the then weakened soul of the Vedic religion.

Sri Sankara's commentaries on the ten principal Upanishads, the Brahma Sutra and the Bhagavad Gita, stand testimony to this, and form the glittering diadem of his intellectual achievements in the field of Vedanta.

His style of writing here reveals a relentlessly logical mind, a mind unafraid of facing the conclusions reached by that logic, however revolutionary those might have been in the 6th Century B.C. Surprisingly, far from being cold or sterile, a warmth permeates these sophisticated and esoteric writings, moving a scholar to comment that it was "monistic music, it elevates and it reassures".

But what of Sankara the man, the ascetic who saw no inconsistency in a Sanyasin easing his widowed mother's last moments of life? What clues has he left of his feelings, his emotions towards the common man whose world he had formally renounced?

Did he feel superior to them by virtue of his intellectual or moral stature? Could he identify with the petty needs, desires, joys and fears that beset the common man, woman or child? It is said that nowhere does a writer stand more revealed than in his poetry, for that is an outpouring of his heart and not his head.

It is therefore in his religious lyrics that we can find clues to Sri Sankara's personality. In these we find that his style of writing is sharply at variance from his Vedantic works. An ardent emotional fervour of devotion characterises them, together with a spontaneous poetic elegance.

In these too, we see the purity of the Advaitic doctrine, albeit presented simply and subtly. Effortlessly, he reconciles the Transcendent Brahman with the Immanent and with equal facility, he demonstrates that the cascading reactions of Bhakti culminate in Jeevan Mukti.

But, what fascinates the lesser mortal is the amazing sense of empathy and sympathy Sri Sankara reveals for the ordinary man, and portraying the human foibles of anger, greed, lust etc. and man's struggle with his baser nature, some times effective, and sometimes hopeless.

Even more astonishing is his capacity to identify himself with the emotional psyche of a woman, be it his own mother or that Universal Mother. Nor is this sense of identification confined to human beings, for he quite clearly sees himself in every creation of nature, bird or beast, the animate or inanimate, even in the very elements of nature.

We see a multifaceted, infinitely complex and intriguing personality, giving lie to the inept criticism that Sankara preaches a cold logic of crystalline purity, where human warmth had little place. In fact, freed of any sense of duality, Sankara saw universal oneness which allowed him to relate as much to the sophisticate as to the rustic, lovingly helping them along in their quest from the human to the divine.

The Sivananda Lahari, a religious lyric of a hundred verses, traditionally attributed to him, may be studied in this context to fathom Sri Sankara, the man. A paen of praise and love to Lord Siva, it is an elegant work which matches his Soundarya Lahari in praise of the Goddess Parvati.

It is not in the Indian tradition to record epitaphs. If one can make so bold as to deviate from this norm and look for one, appropriate to Sri Sankara, that divinely inspired man, one need not seek farther than his own Viveka Chudamani:

शान्ता महान्तो निवसन्ति सन्तो वसन्तवल्लोकहितं चरन्तः ।

तीर्णाः स्वयं भीमभवार्षावं जनानहेतुनान्यानपि तारयन्तः ॥

**Noble men live calmly and loftily,
Moving for the benefit of the world, like the spring,
Having themselves crossed the fearful ocean of life,
They, with no motive, help others also to cross it.**

Flowers and leaves sacred to Siva

Bilva (*Aegle marmelos*)

Nagalinga (*Couroupita guianensis*)

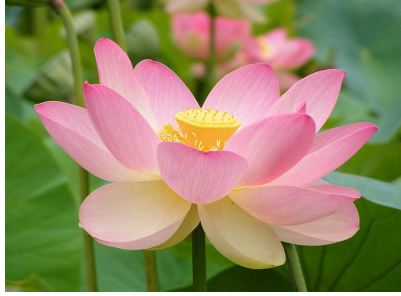
Mallika (*Jasminum* species)

Datura (*Datura. metel*)

**Mandara (*Erythrina
variegata*)**

**Indian Lotus (*Nelumbo
nucifera*)**

**Water Lily (*Nymphaea
species*)**

श्रीः
शिवाभ्यान्नमः
शिवानन्दलहरी

कलाभ्यां चूडालंकृत-शशिकलाभ्यां निजतपः

फलाभ्यां भक्तेषु प्रकटितफलाभ्यां भवतु मे ।

शिवाभ्यामस्तोकत्रिभुवनशिवाभ्यां हृदि पुन-

र्भवाभ्यामानन्दस्फुरदनुभवाभ्यां नतिरियम् ॥ १ ॥

कलाप्ययाम् कुडालङ्कृत-शशिकलाप्ययाम् निजतपः

ःपलाप्ययाम् पक्तेषु प्रकटितःपलाप्ययाम् भवतु मे .

शिवोप्ययामस्तोकत्रिभुवनशिवोप्ययाम् हृदि पुन-

भवाप्ययामानन्दस्फुरदनुभवाप्ययाम् नतिरियम् 1

இந்த என்னுடைய நமஸ்காரமானது, ஸகல கலைகளையும் ஸ்வரூபமாக உடையவர்களும், தலையில் அலங்கரிக்கப்பட்ட சந்திரகலைகளையுடையவர்களும், பரஸ்பரம் செய்த தவத்தின் பயனே பார்வதி பரமேஸ்வரர்களோ என்று தோன்றுகின்றவர்களும், தன்னுடைய பக்தர்களிடம் சதுர்வித புருஷார்த்தங்களை பிரகாசப் படுத்துகிறவர்களும், மூவுலகிற்கும் அபரிமிதமான ஆனந்தத்தை அளிக்கின்றவர்களும், என் ஹ்ருதயத்தில் நினைக்குந்தோறும் புதிது புதிதாய் தோன்றுகின்றவர்களும், ஆனந்தத்தால் ஸ்புரிக்கின்ற அனுபவமாகிய ஸ்வரூபத்தோடு கூடினவர்களும் ஆகிய பார்வதி பரமேஸ்வரர்களின் பொருட்டு ஆகட்டும்.

Let this be my salutation to the Auspicious ones, who are the embodiment of art, whose heads are adorned by the crescent moon, who are the fruits of mutual penance, whose bounteousness is displayed amongst (their) devotees, who are lavishly auspicious to the three worlds, who appear repeatedly in (my) heart and who experience the bliss that wells up.

कलाभ्यां- (to the two) who are the embodiment of all art

चूडालंकृत शशिकलाभ्यां - who have the crescent moon adorning their heads

निजतपः फलाभ्यां - (to them) who are the fruits of mutual penance

भक्तेषु प्रकटित फलाभ्यां - who show their bounteousness amongst their devotees

भवतु मे - let it be my

शिवाभ्यां - (to the two) who are auspicious :Siva and Sivaa (Parvati)

अस्तोक त्रिभुवन शिवाभ्यां - who are lavishly auspicious to the three worlds

हृदि पुनः भवाभ्यां - (to them) who appear repeatedly in (my) heart

आनन्द स्फुरदनुभवाभ्यां - (to them) who experience the bliss that wells up

नतिः इयं - this salutation

गलन्ती शंभो त्वच्चरितसरितः किल्बिषरजो

दलन्ती धीकुल्यासरणिषु पतन्ती विजयताम् ।

दिशन्ती संसारभ्रमणपरितापोपशमनं

वसन्ती मच्चेतोहृदभुवि शिवानन्दलहरी ॥ २ ॥

கலந்தீ ஸம்போ த்வச்சரிதஸரித: கில்பிஷரஜோ

தலந்தீ தீகுல்யாஸரணிஷு பதந்தீ விஜயதாம் .

திசுந்தீ ஸம்ஸாரப்ரமணபரிதாபோபஸமநம்

வஸந்தீ மச்சேதோஹ்ருதபுவி ஸிவாநந்தலஹரீ 2

ஹே சம்போ! உன்னுடைய சரித்திரம் என்கிற நதியிலிருந்து பெருகும், பாவம் என்கிற புழுதியை அழிக்கும், புத்தி என்கிற வாய்க்கால் வழியாக பாய்ந்து அநேக தடாகங்களில் விழும், பிறவிச் சுழலால் ஏற்படும் துக்கத்திற்கு சாந்தியை அளிக்கும், என்னுடைய மனதான மடுவில் வந்து தேங்கும், சிவானந்தம் என்கிற பிரவாகம், வெற்றியுடன் விளங்கட்டும்.

Oh Sambhu, let the wave of Siva's bliss, which trickles forth from the river of your life, which destroys the dust of sin, which falls into the paths of the streams of the intellect, which grants the mitigation of the agony of wandering in the circuit of worldly life and which tarries in the heart of my heart, be victorious.

गलन्ती - which trickles forth

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

त्वच्चरित सरितः - from the river of your life

किल्बिषरजः - dust of sin

दलन्ती - which crushes

धीकुल्या सरणिषु - into the paths of the streams of the intellect

पतन्ती - which falls

विजयतां - may it be victorious

दिशन्ती - which grants

संसारभ्रमण - wanderings in the circuit of wordly life

परितापोपशमनं - mitigation of agony

वसन्ती - which lives

मच्चेतः हृद्भुवि - in the heart of my heart

शिवानन्दलहरी - the wave of the bliss of Siva, the auspicious one

त्रयीवेद्यं हृद्यं त्रिपुरहरमाद्यं त्रिनयनं

जटाभारोदारं चलदुरगहारं मृगधरम् ।

महादेवं देवं मयि सदयभावं पशुपतिं

चिदालम्बं साम्बं शिवमतिविडम्बं हृदि भजे ॥ ३ ॥

தர்யீவேத்யம் ஹ்ருத்யம் த்ரிபுரஹரமாத்யம் த்ரிநயநம்

ஜடாபாரோதாரம் சலதுரகஹாரம் ம்ருகதரம் .

மஹாதேவம் தேவம் மயி ஸதயபாவம் பஸுபதிம்

சிதாலம்பம் ஸாம்பம் ஸிவமதிவிடம்பம் ஹ்ருதி பஜே 3

மூன்று வேதங்களால் அறியத் தகுந்தவனும், மனதிற்கு ஆனந்தத்தைக் கொடுப்பவனும், ஸ்தூல, ஸூக்ஷ்ம, காரணமென்ற மூன்று சரீரங்களை அழிப்பவனும், அனைத்திற்கும் முதல்வனும், மூன்று கண்களையுடையவனும், ஜடையை தரித்திருப்பதால் கம்பீரமான தோற்றமுடையவனும், அசைகின்ற ஸர்ப்பங்களை மாலையாக அணிந்திருப்பவனும், மானைக் கையில் ஏந்தியவனும், தேவர்களில் சிறந்தவனும், ஸ்வயமாகவே பிரகாசிக்கின்றவனும், என்னிடத்தில் கருணைபாவமுடையவனும், ஜீவராசிகளுக்கு நாயகனும், மோக்ஷ ஸாதனமான ஞானத்திற்கு உறைவிடமானவனும், அம்பிகையுடன் இருப்பவனும், நாட்டியம் செய்பவனும் ஆகிய சிவனை ஹ்ருதயத்தில் தியானம் செய்கிறேன்.

I worship that Siva in my heart, who is known through the three Vedas, who is dear to the heart, who is the destroyer of the three bodies (of man), who is pre eminent, who is three eyed, who is distinguished with his matted locks, who wears a moving serpent as a necklace, who bears the deer(the symbol of Maya), that Mahadeva, the self luminous, who is compassionate to me, who is the lord of all, who is the basis of the intellect, who is with the mother and who is very good at imitation.

त्रयीवेद्यं - who is known through the three Vedas
 हृद्यं - who is dear to the heart
 त्रिपुरहरं - who is the destroyer of the three aspects of man
 आद्यं - who is preeminent
 त्रिनयनं - who has three eyes
 जटाभारोदारं - who is distinguished with matted hair
 चलदुरगहारं - who wears a mobile snake necklace
 मृगधरं - who bears the deer, symbolic of Maya (illusion),
 महादेवं - who is the supreme god
 देवं - who is self luminous
 मयिसदयभावं - who is compassionate to me
 पशुपतिं - Pasupati, who is the lord of beings
 चिदालम्बं - who is the basis of the intellect
 साम्बं - who is with the mother (Parvati)
 शिवं - who is the auspicious one.
 अतिविडम्बं - who is extremely good at imitating or acting
 हृदि भजे - I worship in (my) heart

सहस्रं वर्तन्ते जगति विबुधाः क्षुद्रफलदाः

न मन्ये स्वप्ने वा तदनुसरणं तत्कृतफलम् ।

हरिब्रह्मादीनामपि निकटभाजामसुलभं

चिरं याचे शंभो शिव तव पदाम्भोजभजनम् ॥ ४ ॥

ஸஹஸ்ரம் வர்தந்தே ஜகதி விபுதா: க்ஷுத்ரஃபலதா:

ந மந்யே ஸ்வப்த்நே வா ததநுஸரணம் தத்க்ருதஃபலம் .

ஹரிப்ரஹ்மாதீநாமபி நிகடபாஜாமஸுலபம்

சிரம் யாசே ஸம்போ ஸிவ தவ பதாம்போஜபஜனம் 4

ஹே சம்போ! உலகில் அல்பமான பலனைக் கொடுக்கின்ற தேவர்கள்
ஆயிரக்கணக்காக இருக்கின்றனர். கனவிலும் கூட அவர்களை வழிபடுவதையோ
அல்லது அந்த தேவர்களால் அளிக்கப்படும் பலனையோ நான் எண்ணவே இல்லை.
ஹே சிவ! உன் அருகில் இருப்பவர்களான விஷ்ணு, பிரம்மா
முதலானவர்களுக்கும்கூட துர்லபமான உன்னுடைய தாமரைகளைப் போன்ற
சரணங்களை தொழுவதையே எப்பொழுதும் யாசிக்கிறேன்.

Oh Sambhu, a thousand gods exist in the world, who are the bestowers of trifling
rewards. Not even in my dreams do I consider following them nor the benefits conferred by
them. Oh Siva, I beg always to worship your lotus feet, difficult though it is even for
Vishnu, Brahma and (such) others, who have obtained proximity to you.

सहस्रं वर्तन्ते - a thousand exist

जगति - in the world

विबुधाः - gods

क्षुद्रफलदाः - the bestowers of trifling rewards

न मन्ये - I do not consider

स्वप्ने - in my dreams

वा - or

तदनुसरणं - following them

तत् कृत फलं - the rewards given by them

हरि ब्रह्मादीनां अपि - even Vishnu, Brahma and (such) others

निकटभाजां - those in proximity

असुलभं - difficult

चिरं याचे - I beg always

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

शिव - Oh Siva, auspicious one

तव - your

पदाम्भोजभजनं - worship of lotus feet

स्मृतौ शास्त्रे वैद्ये शकुनकवितागानफणितौ

पुराणे मन्त्रे वा स्तुतिनटनहास्येष्वचतुरः ।

कथं राज्ञां प्रीतिर्भवति मयि कोऽहं पशुपते

पशुं मां सर्वज्ञं प्रथित-कृपया पालय विभो ॥ ५ ॥

ஸ்ம்ருதௌ ஸாஸ்த்ரே வைத்யே ஸகுநகவிதாகாநஃபண்தௌ

புராணே மந்த்ரே வா ஸ்துதிநடனஹாஸ்யேஷ்வசதுர: .

கதம் ராஜ்ஞாம் ப்ரீதிர்பவதி மயி கோ஽ஹம் பஸுபதே

பஸும் மாம் ஸர்வஜ்ஞ ப்ரதித-க்ருபயா பாலய விபோ 5

தர்ம சாஸ்த்திரத்திலோ, தர்க்கம், வ்யாகரணம் முதலான சாஸ்த்திரத்திலொ,
வைத்ய சாஸ்த்திரத்திலோ, சகுணம் சொல்வதிலோ, கவிதை இயற்றுவதிலோ, பாட்டு
பாடுவதிலோ, புராணங்களிலோ, மந்திர சாஸ்த்திரத்திலோ, ஸ்தோத்திரம்
செய்வதிலோ,நாட்டியத்திலோ, மற்றவர்களை சிரிக்க வைப்பதிலோ நான்
சாமர்த்தியமில்லாதவன். ஆகையால் அரசர்களுக்கு என்னிடம் எப்படி அன்பு
உண்டாகும்? ஹே பசுபதே! ஹே ஸர்வஜ்ஞ ! ஹே விபோ !நான் யார் என்றே
அறியாத பசுவாகிய என்னை கருணையால் ரக்ஷிக்க வேண்டும்.

I am unskilled in the canons of law, the scriptures, in medicine, augury, poetry, music, grammar, ancient history, prayer, eulogy, dance and in humour.How will kings favour me? Who am I Oh Pasupati ? Beast though I am, Oh Sarvagnya, Oh Vibhu, save me by your famous compassion.

स्मृतौ - in the canons of law

शास्त्रे - in the scriptures

वैद्ये - in medicine

शकुन कविता - in augury and poetry

गान फणितौ - in music and grammar

पुराणे - in ancient history

मन्त्रे वा - or in (Vedic) prayer

स्तुति - in eulogising

नटन हास्येषु - in dance or comedy

अचतुरः - not clever

कथं मयि भवति - how can there be for me

राज्ञां प्रीतिः - the favour of kings

कोऽहं - who am I ?

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings
पशुं मां - beast (though) I am
सर्वज्ञ - Oh Sarvgnya, all knowing one
प्रथित कृपया - by your famous compassion
पालय - you protect
विभो - Oh Vibhu, all pervading one

घटो वा मृत्पिण्डोऽप्यणुरपि च धूमोऽग्निरचलः
पटो वा तन्तुर्वा परिहरति किं घोरशमनम् ।
वृथा कण्ठक्षोभं वहसि तरसा तर्कवचसा
पदाम्भोजं शंभोर्भज परमसौख्यं ब्रज सुधीः ॥ ६ ॥

கடோ வா ம்ருத்பிண்டோ஽ப்யணுரபி ச தூமோக்நிரசல:
படோ வா தந்துர்வா பரிஹரதி கிம் கோரஸமநம் .
வ்ருதா கண்டகூஷாபம் வஹஸி தரஸா தர்கவசஸா
பதாம்போஜம் ஸம்போர்பஜ பரமஸௌக்யம் வ்ரஜ ஸுதீ: 6

ஹே நிர்மலமான புத்தியுடையவனே! குடமோ, மண் உருண்டையோ,
பரமானுவோ, புகையோ அல்லது மலையின் மேல் நெருப்போ, வஸ்திரங்களோ
அல்லது நூல்களோ பயங்கரமான யமபாதையை தடுப்பதற்கு சாமர்த்தியமுள்ளதாகுமா
என்ன? தர்க்கத்தினால் வீணாக தொண்டையில் வலிதான் ஏற்படும். சம்புவினுடைய
சரணாரவிந்தத்தை வழிபடு. சீக்கிரமாக பரமானந்த நிலையான மோக்ஷத்தை அடை.

Earthen pot or clod of earth or even an atom, smoke or fire on the mountain, cloth or thread, will this (logic) remove the terrible death? You display in vain agitation of your throat, by (such) vigorous argument. Oh wise one, worship the lotus feet of Sambhu and seek supreme happiness.

घटो वा मृत्पिण्डः - earthen pot or clod of earth
अपिअणुः अपि- even perhaps an atom
च - and
धूमोऽग्निः अचलः - smoke and hence fire on the mountain
पटुः वा तन्तुः वा - cloth or only thread
परिहरति किं - can it remove

घोरशमनं - the terrible death

वृथा वहसि - you display in vain

कण्ठक्षोभं - an agitated throat

तरसा तर्कवचसा - by vigorous discussion

पदांभोजं शंभोः भज - worship the lotus feet of Sambhu, bestower of joy

परमसौख्यं व्रज - seek supreme happiness

सुधीः - Oh wise one

मनस्ते पादाब्जे निवसतु वचः स्तोत्रफणितौ

करौ चाभ्यर्चायां श्रुतिरपि कथाकर्णनविधौ ।

तव ध्याने बुद्धिर्नयनयुगलं मूर्तिविभवे

परग्रन्थान् कैर्वा परमशिव जाने परमतः ॥ ७ ॥

மநஸ்தே பாதாப்ஜே நிவஸது வச: ஸ்தோத்ரஃபணிதௌ

கரௌ சாப்யர்சாயாம் ஸ்ருதிரபி கதாகர்ணநவிதௌ .

தவ த்யானே புத்திர்நயநயுகலம் மூர்திவிபவே

பரக்ரந்தாந் கைர்வா பரமஸிவ ஜானே பரமத: 7

ஹே பரமசிவ! என் மனம் உன்னுடைய தாமரை போன்ற பாதங்களிலும், என் வாக்கு உன்னுடைய ஸ்தோத்திரங்களை சொல்வதிலும், என் இரண்டு கரங்களும் உன்னை அர்ச்சிப்பதிலும் என் காதுகள் உன் கதாம்ருதத்தை கேட்பதிலும், என் புத்தி உன்னுடைய ஸ்வரூபத்தை தியானம் செய்வதிலும், என் இரண்டு கண்களும் உன் மங்கள விக்ரகத்தை பார்ப்பதிலும் இடைவிடாமல் இருந்து வரட்டும். அதற்குப் பிறகு வேறு எந்த இந்திரியங்களாலே, நான் மற்ற நூல்களை அறிய முடியும் ?

Let my mind dwell on your lotus feet, my speech in effortless praise (of you), my hands in worshipping (you) and my ears in the practice of hearing your tale. Let my intellect meditate on you, and my eyes (dwell) on the greatness of your image. Oh Paramasiva, by what other means, beyond this, can I know other texts ?

मनः - the mind

ते पादाब्जे - on your lotus feet

निवसतु - let it dwell
 स्तोत्र फणितौ - in effortless praise
 करौ च - and the two hands
 अभ्यर्चायां - in worship
 श्रुतिः अपि - and the ears
 कथा आकर्णन विधौ - in the practice of hearing your tale
 तव ध्याने - in meditating upon you
 बद्धिः - the intellect
 नयन युगलं - pair of eyes
 मूर्ति विभवे - in the greatness of your image
 परग्रन्थान् - other texts
 कैः वा - by what means
 परम शिव - Oh Paramasiva, the supremely auspicious one
 जाने परं अतः - can I know beyond this ?

यथा बुद्धिशुक्तौ रजतमिति काचाश्मनि मणि-
 र्जले पैष्टे क्षीरं भवति मृगतृष्णासु सलिलम् ।
 तथा देवभ्रान्त्या भजति भवदन्यं जडजनो
 महादेवेशं त्वां मनसि च न मत्वा पशुपते ॥ ८ ॥

யதா புத்திஸுக்஠ுக்஠ெள ரஜதமிதி காசாஸம்நி மணி-
 ர்ஜலே பைஷ்டே க்ஷீரம் பவதி ம்ருகத்ருஷ்ணாஸு ஸலிலம் .
 ததா தேவப்ராந்த்யா பஜதி பவதந்யம் ஜட-ஜநோ
 மஹாதேவேஸம் த்வாம் மனஸி ச ந மத்வா பஸுபதே 8

ஹே மஹாதேவ! எப்படி கிளிஞ்சலை வெள்ளியென்றும் ,கண்ணாடி சில்லை
 வைரமென்றும், மாவில் கலந்த ஜலத்தை பாலென்றும் கானல் நீரை ஜலமென்றும் புத்தி
 நினைக்கிறதோ ஹே பசுபதே ! அப்படியே அறிவற்ற மனிதன் பிராந்தியினால்
 சர்வேச்வரனான உன்னை மனதினாலும்கூட நினைக்காமல் உனக்கு வேறான ஒன்றை
 ஈச்வரென்று பஜிக்கிறான்.

Just as the intellect considers the oyster shell as silver, the glass flint as a gem, the
 flour and water paste as milk and the mirage as water, likewise, the dull witted in delusion as

to who is god, worships one other than you, Oh Pasupati, not having considered you, the supreme self luminous lord in their minds.

यथा बुद्धिः - just as the intellect

शुक्तौ रजतं इति - (considers) the oyster shell as silver

काचाश्मनि मणिः - the glass flint as a gem

जले पैष्टे - in the flour and water paste

क्षीरं भवति - milk is present

मृगतृष्णासु - in the mirage

सलिलम् - water

तथा - like wise

देव भ्रान्त्या - in delusion as to who is a god

भजति भवदन्यं - worships one other than you

जडजनः - the dull witted

महादेवेशं त्वां - you the supreme self luminary and lord

मनसि च न मत्वा - not having considered in the mind

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

गभीरे कासारे विशति विजने घोरविपिने

विशाले शैले च भ्रमति कुसुमार्थं जडमतिः ।

समर्प्यैकं चेतस्सरसिजमुमानाथ भवते

सुखेनावस्थातुं जन इह न जानाति किमहो ॥ ९॥

கபீரே காஸாரே விஸ்தி விஜநே கோரவிபிநே

விஸாலே ஸைலே ச ப்ரமதி குஸுமார்தம் ஜடமதி: .

ஸமர்ப்யைகம் சேதஸ்ஸரசிஜமுமாநாத பவதே

ஸுகேநாவஸ்தாதும் ஜந இஹ ந ஜானாதி கிமஹோ 9

ஹே உமாபதியே! விவேகமில்லாத ஜனங்கள் புஷ்பங்களுக்காக ஆழமான தடாகத்திலும், ஜன நடமாட்டமில்லாத பயங்கரமான காட்டிலும், பரந்த மலையிலும் புருந்து அலைகிறார்கள். தனது மனதாகிய ஒரு தாமரைப் புஷ்பத்தை உனக்கு

ஸமர்ப்பணம் செய்துவிட்டு இருக்கும் இடத்திலேயே ஆனந்தமாக
இருப்பதற்கு ஏன் ஜனங்களுக்கு தோன்றுவதில்லை ? அந்தோ!

For the sake of a flower, the dull witted one enters the deep lake and the lonely,
terrible forest and wanders in the huge mountain. Having submitted the one lotus flower of
the mind to you Oh Umanatha, man does not know to remain in a state of happiness. Why
alas !

गभीरि कासारे - in the deep lake

विशति - enters

विजने घोरविपिने - in the lonely and terrible forest

विशाले शैले च - and in the huge mountain

भ्रमति - he wanders

कुसुमार्थं - for the sake of a flower

जडमतिः - the dull witted

समर्प्य - having submitted

एकं चेतः सरसिजं - the one lotus flower of the mind

उमानाथ भवते - to you Oh Umanatha, lord of Uma (Parvati)

सुखेन अवस्थातुं - to be in a state of happiness

जन इह न जानाति - man does not know here

किं अहो - why alas !

नरत्वं देवत्वं नगवनमृगत्वं मशकता

पशुत्वं कीटत्वं भवतु विहगत्वादिजननम् ।

सदा त्वत्पादाब्जस्मरणपरमानन्दलहरी

विहारासक्तं चेत् हृदयमिह किं तेन वपुषा ॥ १० ॥

நரத்வம் தேவத்வம் நகவநம்ருகத்வம் மஸகதா

பஸுத்வம் கீடத்வம் பவது விஹகத்வாதிஜநநம் .

ஸதா த்வத்பாதாப்ஜஸ்மரணபரமாநந்தலஹரீ

விஹாராஸக்தம் சேத் ஹ்ருதயமிஹ கிம் தேந வபுஷா 10

மனிதனாகவோ, தேவனாகவோ, மலை, காடுகளில் மிருகமாகவோ,

கொசுவாகவொ, பசுவாகவோ, புழுவாகவொ, பறவையாகவொ பிறப்பு ஏற்பட்ட்டுமே.
இந்த பூமியில் கிடைத்த எந்த ஜன்மாவிலும் என் மனம் இடைவிடாது உன்னுடைய
தாமரை புஷ்பங்கள் போலுள்ள பாதங்களை தியானம் செய்வதினால் உண்டாகும்
ஆனந்த பிரவாகத்தில் விளையாடுவதில் ஆவலுள்ளதாக
இருக்கும் பக்ஷத்தில் எந்த சரீரமாக இருந்தால் என்ன ?

Whether the birth is in human form or divine form, the form of an animal in the
mountain or forest, a mosquito, a domestic beast, a worm or bird etc., how does that body
matter if the heart here is intent always in taking pleasure in the wave of supreme bliss
by remembrance of your lotus feet.

नरत्वं - human form

देवत्वं - divine form

नग वन मृगत्वं - the form of an animal in the mountain or forest

मशकता - the form of a mosquito

पशुत्वं - the form of a (domestic) beast

कीटत्वं भवतु - may it be the form of a worm

विहगत्व आदि जननम् - birth as a bird etc.

सदा - always

त्वत्पादाब्ज स्मरण - remembrance of your lotus feet

परमानन्द लहरी - the wave of supreme bliss

विहार आसक्तं चेत् - if intent on taking pleasure

हृदयं इह - the heart here

किं तेन वपुषा - how does that body matter ?

वटुर्वा गेही वा यतिरपि जटी वा तदितरो

नरो वा यः कश्चिद्भवतु भव किं तेन भवति ।

यदीयं हृत्पद्मं यदि भवदधीनं पशुपते

तदीयस्त्वं शंभो भवसि भवभारं च वहसि ॥ ११ ॥

வடுர்வா கேஹீ வா யதிரபி ஜடீ வா ததிதரோ

நரோ வா ய: கஸ்சித்பவது பவ கிம் தேந பவதி .

யதீயம் ஹ்ருத்பத்மம் யதி பவததீநம் பஸுபதே

ததீயஸ்த்வம் ஸம்போ பவஸி பவபாரம் ச வஹஸி

11

ஹே பவ! ப்ரம்மசாரியானாலும், க்ருஹஸ்தனானாலும், ஸன்யாஸியானாலும், ஜடை வைத்த வானப்ரஸ்தனானாலும், வேறு யாராகவும் இருக்கட்டுமே. அதனால் என்ன ஆயிற்று? ஹே பசுபதே! எவனுடைய ஹ்ருதயதாமரை உனக்கு வயப்படுகிறதோ, ஹே ஸம்போ! நீ அவனுக்கு வசமாக ஆகிவிடுகிறாய். அவனுடைய பிறவிச் சுமையையும் தாங்குகிறாய்.

Celibate student or (married) householder, ascetic (shaven headed) or one with matted hair, or a man other than these, whoever he is, let him be. Oh Bhava, what of it? If the lotus of his heart is subservient to you, Oh Pasupati, you are his Oh Sambhu and you bear the burden (of his) wordly life.

वटुः वा गेही वा - celibate student or householder

यतिः अपि जटी वा - ascetic or one with matted hair

तत् इतरः नरः वा - or a man other than these

यः कश्चित् भवतु - whoever he is, let him be

भव - Oh Bhava, the source

किं तेन भवति - what of it?

यदि इयं - if this

हृद् पद्मं - lotus of the heart

यदि भवदधीनं - if subservient to you

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

तदीयः त्वं भवसि - you are his

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

भवभारं च वहसि - you bear the burden of wordly life

गुहायां गेहे वा बहिरपि वने वाऽद्रिशिखरे

जले वा वह्नौ वा वसतु वसतेः किं वद फलम् ।

सदा यस्यैवान्तःकरणमपि शंभो तव पदे

स्थितं चेद्योगोऽसौ स च परमयोगी स च सुखी ॥ १२ ॥

குறாயாம் கேஹே வா பஹிரபி வநே வா஽த்ரிஸிகரே

ஜலே வா வஹ்நெள வா வஸது வஸதே: கிம் வத ஃபலம் .

ஸதா யஸ்யைவாந்த:கரணமபி ஸம்போ தவ பதே

ஸ்திதம் சேத்யோகோஸௌ ஸ ச பரமயோகீ ஸ ச ஸுகீ 12

ஒருவன் குகையிலோ, வீட்டிலோ, வெளியிலோ, காட்டிலோ, மலையின் சிகரத்திலோ, ஜலத்திலோ நெருப்பிலோ வசிக்கட்டுமே. அவ்விதம் பல ஸ்தலங்களில் வசிப்பதால் என்ன பிரயோஜனம்? ஹே ஸம்போ! நீயே சொல். எவனுடைய மனதும் (மற்ற இந்திரியங்களுடன்) கூட எப்பொழுதும் உன்னுடைய பாதாரவிந்தத்திலேயே நிலைத்து இருக்குமேயானால் அதுதான் யோகம், அவன்தான் பரமயோகீ, மற்றும் அவன்தான் சுகத்தையுடையவன்.

Let him live in a cave or a home, outside or in a forest or on the mountain top, in the water or in fire. Do tell, what purpose is (such) a residence ? He whose mind also (in addition to the external senses) is always fixed on your feet, Oh Sambhu, he alone is a supreme saint, he alone is a happy man.

गुहायां गेहे वा - in a cave or in a home

बहिः अपि - or outside

वने वा अद्रि शिखरे - in the forest or the mountain top

जले वा वह्नौ वा वसतु - let him dwell in water or in fire

वसतेः - of (such) a residence

किं वद फलं - do tell, what is the purpose

सदा - always

यस्य अन्तः करणं अपि - he whose mind also

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

तव पदे स्थितं चेत् - if fixed on your foot

सः च परम योगी - he alone is a supreme saint

सः च सुखी - he alone is the happy one

असारे संसारे निज-भजनदूरे जडधिया

भ्रमन्तं मामन्धं परमकृपया पातुमुचितम् ।

मदन्यः को दीनस्तव कृपणरक्षातिनिपुण

स्वदन्यः को वा मे त्रिजगति शरण्यः पशुपते ॥ १३ ॥

அஸாரே ஸம்ஸாரே நிஜ-பஜநதாரே ஜடதியா

ப்ரமந்தம் மாமந்தம் பரமக்ருபயா பாதுமுசிதம் .

மதநய: கோ தீநஸ்தவ க்ருபணரக்ஷாதிநிபுண

ஸ்த்வதநய: கோ வா மே த்ரிஜகதி ஸரண்ய: பஸுபதே 13

ஹே பசுபதே! ஸாரமற்ற ஸம்ஸாரத்தில்,ஆத்மஸ்வரூபத்தை தியானம் செய்ய முடியாமல் வெகு தூரத்தில், விவேகமில்லாத புத்தியினால் பிறவிச் சுழலில் சுழண்டு கொண்டிருக்கிற குருடனான என்னை அபரிமிதமான கருணையினால் காப்பது பொருத்தம். எளியோர்களைக் காப்பதில் சாமர்த்தியமுள்ளவனான உனக்கு என்னை விட எளியவன் யாருள்ளான் ? மூன்று லோகங்களிலும் உன்னை தவிர வேறு யார்தான் எனக்கு ரக்ஷகன்?

In the worthless circuit of worldly life, not conducive to self contemplation, I, the blind one am wandering, by virtue of (my) dull wit and am worthy of protection by your supreme compassion. Who other than me is more pitiable to you, a great expert in the protection of the poor? Oh Pasupati, in all three worlds who can be my protector other than you ?

असारे संसारे - in the worthless circuit of worldly life

निज भजन दूरे - far from self contemplation

जड धिया - by virtue of (my) dull wit

भ्रमन्तं - wandering

मां अन्धं - me, the blind one

परम कृपया - by supreme compassion

पातुं उचितं - worthy of protection

मद् अन्यः - other than me

कः दीनः तव - who is more pitiable to you

कृपणः रक्ष अति निपुणः - a great expert in the protection of the poor

त्वद् अन्यः कः वा - who other than you

मे - for me

त्रिजगति - in the three worlds (heaven, earth and lower world)

शरण्यः - a protector

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

प्रभुस्त्वं दीनानां खलु परमबन्धुः पशुपते

प्रमुख्योऽहं तेषामपि किमुत बन्धुत्वमनयोः ।

त्वयैव क्षन्तव्याशिशिव मदपराधाश्च सकलाः

प्रयत्नात्कर्तव्यं मदवनमियं बन्धु सरणिः ॥ १४ ॥

ப்ரபுஸ்த்வம் தீநாநாம் கலு பரமபந்து: பஸுபதே

ப்ரமுக்யோ஽ஹம் தேஷாமபி கிமுத பந்துத்வமநயோ: .

த்வயைவ க்ஷந்தவ்யாஸிசிவ மதபராதாஸ்ச ஸகலா:

ப்ரயத்நாத்கர்தவ்யம் மதவநமியம் பந்து ஸரணி: 14

ஹே பசுபதே! எல்லாம் வல்லவனான நீ எளியோர்களுக்கு மேலான பந்துவல்லவா? மேலும் அந்த எளியோர்களுக்குள் நான் மிகவும் முக்கியமானவன். நம்மிருவருக்கும் இடையில் உள்ள உறவை விஸ்தாரமாக சொல்ல வேண்டுமா? ஹே சிவ ! என்னுடைய ஸகலவிதமான குற்றங்களும் உன்னால் மட்டுமே மன்னிக்க தகுந்தவைகள். என்னை காப்பாற்றுவதும் முயற்சியுடன் செய்யத் தகுந்தது. இதுதான் பந்துக்களின் மரபு.

You are the lord Oh Pasupati who is indeed the best relative of the poor. I am moreover very prominent amongst them (the poor). What more (needs to be said) of the relationship between these two (the poor man and his best relative)? Oh Siva, all my sins are pardonable by you alone. You must (engage) by endeavour to protect me, (because) this is the mode (of behaviour) amongst relatives.

प्रभुः त्वं - you are the lord

दीनानां - of the poor

खलु - indeed

परमबन्धुः - best relative

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

प्रमुख्यः - very prominent

अहं तेषां अपि - I am moreover, amongst them

किमुत - what more (needs be said)

बन्धुत्वं अनयोः - the relationship between these two

त्वया एव - by you alone

क्षन्तव्याः - are pardonable

शिव - Oh Siva, auspicious one

मद् अपराधाः - my sins

सकलाः - all

प्रयत्नात् कर्तव्यं - (you) must (engage) by endeavour

मद् अवनं - my protection

इयं बन्धु सरणिः - this is the mode (of behaviour) amongst relatives

उपेक्षा नो चेत् किन्न हरसि भवद्‌ध्यानविमुखां

दुराशा भूयिष्ठां विधिलिपिमशक्तो यदि भवान् ।

शिरस्तद्वैधात्रं न नखलु सुवृत्तं पशुपते

कथं वा निर्यत्नं करनखमुखेनैव लुलितम् ॥ १५ ॥

உபேக்ஷா நோ சேத் கிந்ந ஹரஸி பவத்த்யாநவிமுகாம்

துராஸா பூயிஷ்டாம் விதிலிபிமஸக்தோ யதி பவாந் .

ஸிரஸ்தத்வைதாத்ரம் ந நகலு ஸுவ்ருத்தம் பஸுபதே

கதம் வா நிர்யத்நம் கரநகமுகேநைவ லுலிதம் 15

ஹே பசுபதே! என்னை உதாசீனம் செய்யவில்லையென்று நினைத்தால், பேராசை நிறைந்ததாயும், உன்னுடைய தியானத்திலிருந்து பராமுகமாயுமிருக்கிற, பிரம்மாவினால் எழுதப்பட்ட என் தலையெழுத்தை ஏன் அழிக்கவில்லை? அப்படி நீ திறமையற்றவனாயின், கிள்ளவே முடியாததாயும் மிகவும் கடினமாயுமுள்ள அந்த பிரம்மாவின் (ஐந்தாவது) தலை, கையின் நகத்தின் நுனியால் சிரமமின்றி உன்னால் எவ்விதம் கிள்ளப்பட்டது?

If not indifferent, why do you not remove the writings of Brahma, (which make me) indifferent to meditating on you and which are largely composed of evil desires ?
If you are incapable Oh Pasupati, how is it that you effortlessly and by the mere tips of your finger nails, crushed that head of Brahma, which cannot be (easily) plucked and which is well rounded ?

उपेक्षा न चेत् - if not indifferent

किं न हरसि - why do you not remove

भवद् ध्यान - meditation on you
 विमुखां - aversion to
 दुराशा भूयिष्ठां - largely composed of evil desires
 विधि लिपिं - the writing of Brahma, (fate)
 अशक्तः - incapable
 यदि भवान् - if you are
 शिरः तत् - that head
 वैधात्रं - of Brahma
 न नखलु - which cannot be (easily) plucked
 सुवृत्तं - well rounded
 पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings
 कथं वा निर्यत्नं - how was it so effortlessly
 करनख मुखेन एव - by the mere tips of the finger nails
 लुलितं - was crushed

विरिञ्चिदीर्घायुर्भवतु भवता तत्परशिर-

श्वतुष्कं संरक्ष्यं स खलु भुवि दैन्यं लिखितवान् ।

विचारः को वा मां विशदकृपया पाति शिव ते

कटाक्षव्यापारः स्वयमपि च दीनावनपरः ॥ १६ ॥

விரிஞ்சிர்தீர்காயுர்பவது பவதா தத்பரஸிர-

ஸ்சதுஷ்கம் ஸம்ரக்ஷ்யம் ஸ கலு புவி தைந்யம் லிகிதவாந் .

விசார: கோ வா மாம் விஸதக்ருபயா பாதி ஸிவ தே

கடாக்ஷவ்யாபார: ஸ்வயமபி ச தீநாவநபர: 16

ஹே நிர்மலமான அழகனே! பிரம்மா நீண்ட ஆயுள் உள்ளவராயிருக்கட்டும்.
 அந்த மீதியுள்ள நான்கு தலைகளும் உங்களால் நன்றாக காப்பாற்றப் படட்டும்.
 ஏனென்றால் அவரல்லவா பூலோகத்தில் என் தலையில் தீனபாவத்தை
 எழுதியிருக்கிறார். ஹே சிவ! தீனர்களை ரக்ஷிப்பதில் ஆவலுடைய உன்னுடைய
 கடைகண் பார்வை என்னை இயற்கையாகவே கருணையுடன் காப்பாற்றுகிறது. ஆதலால்
 எனக்கு கவலை என்ன இருக்கிறது?

Let Brahma have a long life. His other four heads are deserving of protection by you, for it was he who has written (the fate of) poverty in earth (for me). What doubt is there Oh Vishada ? Oh Siva, the effect of your glance, which by itself is intent on protecting the poor, protects me tenderly.

विरिचिः - Brahma

दीर्घायुः भवतु - may he have a long life

भवता - by you

तत् परः शिरः चतुष्कं - the other four heads

संरक्ष्यं - are deserving of protection

सः खलु - he indeed

भुवि- in earth

दैन्यं लिखितवान् - wrote (the fate of) poverty

विचारः कः वा - what doubt is there ?

मां- me

विशद - Oh Vishada, beautiful one

कृपया पाति - protects tenderly

शिव - Oh Siva, auspicious one

ते कटाक्ष व्यापारः - the effect of your glance

स्वयं अपि - by itself

दीनं अवन परः - intent on protecting the poor

फलाद्वा पुण्यानां मयि करुणया वा त्वयि विभो

प्रसन्नेऽपि स्वामिन् भवदमलपादाब्जयुगलम् ।

कथं पश्येयं मां स्थगयति नमस्संभ्रमजुषां

निलिंपानां श्रेणिर्निजकनकमाणिक्यमकुटैः ॥ १७ ॥

ஃபலாத்வா புண்யாநாம் மயி கருணயா வா த்வயி விபோ

ப்ரஸந்நே஽பி ஸ்வாமிந் பவதமலபாதாப்ஜயுகலம் .

கதம் பஸ்யேயம் மாம் ஸ்தகயதி நமஸ்ஸம்ப்ரமஜுஷாம்

நிலிம்பாநாம் ஸ்ரேணிர்நிஜகநகமாணிக்யமகுடை: 17

ஹே விபோ! புண்யங்களின் பயனாலோ, என்னிடத்தில் கருணையாலோ நீ என் முன் தோன்றினாலும் ஹே ஸ்வாம்! உன்னுடைய நிர்மலமான தாமரைப் போன்ற இரு பாதங்களையும் எப்படி காண்பேன்? உன் பாதங்களில் வணங்க ஆவல்கொண்ட தேவர்களுடைய கூட்டம் உன்னை வணங்குவதால், அவர்களின் மாணிக்கமிழைத்த தங்கமயமான கிரீடங்களால் உன் பாதங்கள் மறைக்கப்பட்டு, என்னை பார்க்கவிடாமல் தடுக்கிறது.

Either as a result of merits or because of your compassion for me, Oh Vibhu, Oh Swami, though you are present, how will I see your pure pair of lotus feet ? They are concealed from me by the ruby studded gold crowns of the groups of gods taking delight in offering reverential salutations.

फलात् वा पुण्यानां - either as the result of merits

मयि करुणया वा - or because of (your) compassion for me

त्वयि - you

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

प्रसन्ने अपि - though present (visible)

स्वामिन् - Oh Swami, lord

भवतः - your

अमल पाद अब्ज युगलम् - pure pair of lotus feet

कथं पश्येयं - how will I see ?

मां स्थगयति - (it is) concealed from me

नमः संभ्रम जुषां - those taking pleasure in offering reverential salutations

निलिंपानां श्रेणिः - groups of gods

निज कनक माणिक्य मकुटैः - by their own ruby studded gold crowns

त्वमेको लोकानां परमफलदो दिव्यपदवीं

वहन्तस्त्वन्मूलां पुनरपि भजन्ते हरिमुखाः ।

कियद्वा दाक्षिण्यं तव शिव मदाशा च कियती

कदा वा मद्रक्षां वहसि करुणापूरितदृशा ॥ १८ ॥

த்வமேகோ லோகாநாம் பரமஃபலதோ திவ்யபதவீம்

வஹந்தஸ்த்வந்மூலாம் புநரபி பஜந்தே ஹரிமுகா: .
கியத்வா தாக்ஷிண்யம் தவ ஸிவ மதாஸா ச கியதீ
கதா வா மத்ரக்ஷாம் வஹஸி கருணாபூரிதத்ருஸா 18

ஹே சிவ! நீ ஒருவன்தான் ஸகல பிராணிகளுக்கும் மோக்ஷம் என்ற பலனை அளிப்பவன். விஷ்ணு முதலியவர்கள் உன்னால் அளிக்கப்பட்டதான தெய்வீக பதவிகளை அனுபவித்துக்கொண்டு மேன்மேலும் உயர்வை விரும்பி உன்னையே பஜிக்கின்றார்கள். உன்னுடைய கருணை அளவுக் கடங்காதது. என்னுடைய ஆசையும் அளவில்லாதது. எப்பொழுது நீ உன் கருணை நிறைந்த பார்வையால் என்னைக் காத்தருள போகிறாயோ?

You alone are the giver of the supreme object (liberation) to mankind. Those who occupy divine positions because of you, the principal of whom is Vishnu, worship you repeatedly. Oh Siva, how (great) is your kindness and how (great) is my desire! When will you bear (responsibility) for my protection, by a look full of compassion?

त्वं एकः - you alone

लोकानां - to mankind

परम फलदः - the giver of the supreme object (liberation)

दिव्य पदवीं वहन्तः - who occupy divine positions

त्वत् मूलां - through you

पुनः अपिभजन्ते - worship you repeatedly

हरि मुखाः - the chief amongst whom is Vishnu

कियत् वा - how (great)

दाक्षिण्यं तव शिव - your kindness Oh Siva, auspicious one

मद् आशा च - and my desire

कियती - how (great)

कदा वा - and when

मद् रक्षां - my protection

वहसि - you bear (responsibility)

करुणा पूरित दृशा - by a look full of compassion

दुराशाभूयिष्ठे दुरधिपगृहद्वारघटके

दुरन्ते संसारे दुरितनिलये दुःखजनके ।
मदायासं किं न व्यपनयसि कस्योपकृतये
वदेयं प्रीतिश्चेत् तव शिव कृतार्थाः खलु वयम् ॥ १९ ॥

துராஸாபூயிஷ்டே துரதிபக்ருஹத்வாரகடகே
துரந்தே ஸம்ஸாரே துரிதநிலயே து:கஜநகே .
மதாயாஸம் கிம் ந வ்யபநயஸி கஸ்யோபக்ருதயே
வதேயம் ப்ரீதிஸ்சேத் தவ ஸிவ க்ருதார்தா: கலு வயம் 19

கெட்ட ஆசைக்கிடமாயும், கெட்ட அதிகாரிகளின் வீட்டு வாசலில் கொண்டு
சேர்ப்பதாயும், கெட்ட முடிவை உடையதாயும், மகா பாபங்களுக்கு இருப்பிடமாயும்,
துக்கத்தை உண்டு பண்ணுகிறதாயும் இருக்கின்ற ஸம்ஸாரத்தில் நான் படுகின்ற
துன்பத்தை பிரம்மாவிற்கு உபகாரம் செய்யும் பொருட்டு போக்கடிக்காமல் இருக்கிறீரா
என்ன ? கூறும். ஹே சிவ ! இப்படிச் செய்வதால் உனக்குப் ப்ரீதி ஏற்படுமானால்
அந்தப் ப்ரீதிக்கு காரணமாகி நாங்கள் கடைத்தேறியவர்கள் ஆகிவிடுகிறோமல்லவா ?

In the endless circuit of worldly life, composed mainly of evil desire, which brings one to the door of the evil master, which is the abode of harm and which produces pain, why do you not diminish my fatigue? Whom does it favour, tell? If this be your affection Oh Siva, we are indeed fulfilled.

दुराशा भूयिष्ठे - composed mainly of evil desire
दुरधिप - evil master
गृहद्वार - the door of the house
घटके - that which brings about
दुरन्ते संसारे - in the endless circuit of worldly life
दुरित निलये - the abode of the harmful
दुःख जनके - that which produces pain
मद् आयासं - my fatigue
किं न व्यपनयसि - why do you not diminish
कस्य उपकृतये - to favour whom
वद - tell
इयं प्रीतिः चेत् - if this be affection

तव शिव - your Oh Siva, auspicious one

कृतार्थाः खलु - indeed fulfilled

वयं - (are) we

सदा मोहाटव्यां चरति युवतीनां कुचगिरौ

नटत्याशाशाखास्वटति झटिति स्वैरमभितः ।

कपालिन् भिक्षो मे हृदयकपिमत्यन्तचपलं

दृढं भक्त्या बद्ध्वा शिव भवदधीनं कुरु विभो ॥ २० ॥

ஸதா மோஹாடவ்யாம் சரதி யுவதீநாம் குசகிரௌ

நடத்யாஸாஸாகாஸ்வடதி ஜடதி ஸ்வைரமபித: .

கபாலிந் பிக்ஷா மே ஹ்ருதயகபிமத்யந்தசபலம்

த்ருடம் பக்த்யா பத்த்வா ஸிவ பவததீநம் குரு விபோ 20

ஹே சிவ ! ஹே விபோ ! எப்பொழுதும் என் மனம் மதி மயக்கமாகிற காட்டில் திரிகிறது. பருவ பெண்களுடைய ஸ்தனங்களாகிய மலைகளில் கூத்தாடுகிறது. ஆசையாகிய கிளைகளிலும் வேகமாக நாலா பக்கங்களிலும் தன்னிஷ்டப்படி அலைகிறது. கபாலம் ஏந்திப் பிச்சை கேட்பவனே ! மிகவும் சஞ்சலமாயுள்ள என்னுடைய மனதாகிய குரங்கை பக்தியாகிய கயறினால் கட்டி உனது வசமாக்கிக்கொள்.

It (my mind) roams always in the forest of delusion, it dances on the physique of young women, it wanders on the branches of desire rapidly, at will all around. Oh Kapali, Oh Bhikshu, tie my exceedingly fickle monkey like heart, firmly by devotion. Oh Siva, Oh Vibhu, make it subservient to you.

सदा - always

मोह अटव्यां - in the forest of delusion

चरति - roams

युवतीनां कुच गिरौ - on the physique of young women

नटति - dances

आशा शाखासु - on the branches of desire

अटति - wanders

झटिति - rapidly

स्वैरं - at will

अभितः - on all sides

कपालिन् भिक्षो - Oh Kapali, the bearer of the skull (for alms) O Mendicant

मे हृदय कपिं- my monkey like heart

अत्यन्त चपलं - exceedingly fickle

दृढं भक्त्या बद्ध्वा - having tied firmly by devotion

शिव - Oh Siva, auspicious one

भवदधीनं कुरु - make it subservient to you

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

धृतिस्तंभाधारां दृढगुणनिबद्धां सगमनां

विचित्रां पद्माब्द्यां प्रतिदिवससन्मार्गघटिताम् ।

स्मरारे मच्चेतः-स्फुटपटकुटीं प्राप्य विशदां

जय स्वामिन् शक्त्या सह शिवगणैस्सेवित विभो ॥ २१ ॥

த்ருதிஸ்தம்பாதாராம் த்ருடகுணநிபத்தாம் ஸகமநாம்

விசித்ராம் பத்மாட்யாம் ப்ரதிதிவஸஸந்மார்க்கடிதாம் .

ஸ்மராரே மச்சேத:-ஸ்புடபடகுடீம் ப்ராப்ய விஸதாம்

ஜய ஸ்வாமிந் ஸக்த்யா ஸஹ ஸிவகணைஸ்ஸேவித விபோ 21

ஹே மன்மதனை அழித்தவனே ! ஹே லோகநாதா ! சிவ கணங்களால்
ஸேவிக்கப்பட்டவனே ! தைரியம் எனும் நடுத்தூணை ஆதாரமாகக் கொண்டதும்,
உறுதியான குணமெனும் கயற்றால் கட்டப்பட்டதும், விரும்பிய இடத்திற்கு செல்ல
சக்தியுள்ளதாயும், அனேக விதமான வாஸனைகளையுடையதாயும், தாமரை போன்ற
வடிவுடையதும், தினந்தோறும் நல்ல வழியில் ஸஞ்சரிக்கின்றதாயும் இருக்கின்ற
என்னுடைய மனமெனும் விசாலமான அழுக்கற்ற படுதாவாலமைந்த கூடாரத்தை
பராசக்தியுடன் அடைந்து ஹே விபோ ! வெற்றி கொண்டு விளங்குவீராக.

Oh Smarari, having reached along with Sakthi, the spotless tent of my heart, made of white cloth, which has firmness for a pillar, which is bound by the rope of steadiness, capable of movement, which is beautiful, which is lotus shaped, which is placed near the proper path (towards the Supreme) every day and worshipped by the demi god troops of Siva, Oh Swami, Oh Vibhu, may you be victorious.

धृति स्तंभ आधारां - having firmness as a post
 दृढ गुण निबद्धां - tied by the rope of steadiness
 सगमनां - which is capable of movement
 विचित्रां - which is beautiful
 पद्माब्द्यां - which is shaped like a lotus
 प्रति दिवस - every day
 सन्मार्ग घटितां- which is placed near the right path
 स्मर अरे - Oh Smarari, enemy of cupid
 मद् चेतः - my heart
 स्फुट पट कुटी - the tent made of white cloth
 प्राप्य - having reached
 विशदां - which is spotless
 जय - may you be victorious
 स्वामिन् - Oh Swami, lord
 शक्त्या सह - with Sakthi (Parvati)
 शिव गणैः सेवित - worshipped by the demi god attendents of Siva
 विभो - Oh Vibhu, all pervading one

प्रलोभाद्यैरर्थाहरणपरतन्त्रो धनिगृहे
 प्रवेशोद्युक्तस्सन् भ्रमति बहुधा तस्करपते ।
 इमं चेतश्चोरं कथमिह सहे शंकर विभो
 तवाधीनं कृत्वा मयि निरपराधे कुरु कृपाम् ॥ २२ ॥

ப்ரலோபாத்யைரர்தாஹரணபரதந்த்ரோ தநிக்ருஹே
 ப்ரவேஸோத்யுக்தஸஸ்ஸந் ப்ரமதி பஹுதா தஸ்கரபதே .
 இமம் சேதஸ்சோரம் கதமிஹ ஸஹே ஸம்கர விபோ
 தவாதீநம் க்ருத்வா மயி நிரபராதே குரு க்ருபாம் 22

ஹே திருடர்களுக்கு தலைவனே ! ஹே மங்களத்தை செய்கிறவனே !

ஹே விபோ ! பேராசை முதலிய தீய குணங்களால் பிறர் பொருளை அபகரிப்பதிலேயே வசப்பட்டு பணக்காரர் வீட்டில் நுழைவதில் முயற்சியுடையதாய் பலவகையில் என் மனம் சுழலுகிறது. இந்த மனதாகிய திருடனை இங்கே எப்படி பொறுத்துக் கொள்வேன் ? இதை உனக்கு அடங்கியதாக செய்துகொண்டு, ஒரு குற்றமும் செய்யாத நிரபராதியான என்னிடத்தில் கருணை புரி.

Oh Taskarapati, it (the thief of a heart) wanders in many ways, subservient to robbing wealth through avarice etc., and diligent in entering the home of the wealthy. How will I bear this thief of a heart here Oh Sankara ? Oh Vibhu, having made it subservient to you, bestow compassion on me the sinless one.

प्रलोभ आद्यैः - through avarice etc.

अर्थाहरण - robbing wealth

परतन्त्रः - subservient to another

घनि गृहे - into the home of the wealthy

प्रवेश उद्युक्तः सन् - diligent in entering

भ्रमति बहुधा - wanders in many ways

तस्करपते - Oh Taskarapati, lord of thieves (who steals hearts)

इमं चेतः चोरं - this thief of a heart

कथं इह सहे - how will I bear here

शंकर - Oh Sankara, who confers happiness

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

तव अधीनं कृत्वा - having been made subservient to you

मयि निरपराधे - on me, the sinless one

कुरु कृपां- bestow compassion

करोमि त्वत्पूजां सपदि सुखदो मे भव विभो

विधित्वं विष्णुत्वं दिशसि खलु तस्याः फलमिति ।

पुनश्च त्वां द्रष्टुं दिवि भुवि वहन् पक्षिमृगता

मदृष्ट्वा तत् खेदं कथमिह सहे शंकर विभो ॥ २३ ॥

கரோமி த்வத்பூஜாம் ஸபதி ஸுகதோ மே பவ விபோ

விதித்வம் விஷ்ணுத்வம் திஸ்ஸி கலு தஸ்யா: ஃபலமிதி .
புநஸ்ச த்வாம் த்ரஷ்டும் திவி புவி வஹந் பக்ஷிம்ருகதா
மத்ருஷ்ட்வா தத் கேதம் கதமிஹ ஸஹே ஸம்கர விபோ 23

ஹே விபோ ! உன்னுடைய பூஜையை செய்கிறேன். உடனெ எனக்கு
பிரும்மானந்த சுகத்தை அளிப்பவனாக ஆகவேண்டும். அந்தப் பூஜையின் பலன் என்று
பிரம்மாவின் பதவியையோ, விஷ்ணுவின் பதவியையோ அளித்தால், ஹே என்கும்
நிறைந்தவனே ! ஹே சங்கர ! மீண்டும் உன்னை தரிசிப்பதற்கு ஆகாயத்திலும்
பூமியிலும் பறவையாகவும் மிருகமாகவும் வடிவெடுத்துக்கொண்டு, உன்னை காணாமல்,
அதனால் ஏற்படும் துக்கத்தை எவ்வாறு இங்கே சகிப்பேன் ?

I worship you. Oh Vibhu, be the bestower of happiness to me immediately. If you
verily grant the position of Brahma or Vishnu as a result of it (the worship), (I will be)
traversing the sky and earth as a bird or beast in order to see you again. Having not seen you,
Oh Sankara, how will I bear that sorrow here, Oh Vibhu ?

करोमि -I perform

त्वत् पूजां- your worship

सपदि - immediately

सुखदो मे भव - become the bestower of happiness for me

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

विधित्वं - the position of Brahma

विष्णुत्वं - the position of Vishnu

दिशसि खलु - you grant verily

तस्याः फलं इति - as a result of it (the worship)

पुनः च - and again

त्वां द्रष्टुं- to see you

दिवि भुवि वहन् - traversing the sky and earth

पक्षि मृगतां - as bird and beast

अदृष्ट्वा - having not seen

तत् खेदं - that sorrow

कथं इह सहे - how will I bear here

शंकर - Oh Sankara, bestower of happiness

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

कदा वा कैलासे कनकमणिसौधे सहगणै-

र्वसन् शंभोरग्रे स्फुटघटितमूर्धाञ्जलिपुटः ।

विभो सांब स्वामिन् परमशिव पाहीति निगदन्

विधातृणां कल्पान् क्षणमिव विनेष्यामि सुखतः ॥ २४ ॥

கதா வா கைலாலே கநகமணிஸௌதே ஸஹகணைர்-

வஸந் ஸம்போரக்ரே ஸ்புடகடிதமூர்தாம்ஜலிபுட: .

விபோ ஸாம்ப ஸ்வாமிந் பரமஸிவ பாஹீதி நிகதந்

விதாத்ருணாம் கல்பாந் க்ஷணமிவ விநேஷ்யாமி ஸுகத: 24

எப்பொழுது நான் கைலாச பர்வதத்தில், பொன்னும் ரத்தினமும்

இழைக்கப்பட்ட மேடையில் சம்புவினுடைய முன்னிலையில் சிவ கணங்களுடன்

வசித்துக்கொண்டு, தலைமேல் கூப்பிய கையுமாக இருந்துக் கொண்டு, ஹே விபோ!

அம்பிகையுடன் கூடியவனே! இறைவனே ! எல்லோருக்கும் மேலாக விளங்குபவனே!

மங்களத்தை அளிப்பவனே ! என்னைக் காப்பாற்றியருளும் என்று சொல்லிக்கொண்டு

சுகமாக பிரம்ம கல்பமான நீண்டகாலத்தையும் ஒரு நொடிப் பொழுதைப்போல்

கழிப்பேனோ ?

I would like to know when I will be living with the demigod attendants in the gold and gem studded mansion in Kailasa mountain, in front of Sambhu, displaying hands clasped in salutation on the head. I will (then) pass the days of Brahma, as if (it is but) a moment, in comfort, crying, Oh Vibhu, Oh Swami who is with the mother, Oh Paramasiva "save" (me).

कदा वा - I would like to know when

कैलासे - in the Kailasa mountain (Mount Kailash of the Himalayas)

कनक मणि सौधे - in the gold and gem studded mansion

सह गणैः वसन् - living with the demigod attendants (of Siva)

शंभोः अग्रे - in front of Sambhu, bestower of happiness

स्फुट घटित मूर्धाञ्जलि पुटः - displaying hands clasped above in salutation

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

सांब स्वामिन् - Oh Swami, the lord who is with the mother (Parvati)
परमशिव - Oh Paramasiva, supremely auspicious one
पाहि इति निगदन् - crying you save (me)
विधातृणां कल्पान् - the days of Brahma (one day = 432 million years)
क्षणं इव - as if (but) a moment
विनेष्यामि - I shall pass
सुखतः - in comfort

स्तवैः ब्रह्मादीनां जयजयवचोभिर्नियमिनां
गणानां केलीभिर्मदकलमहोक्षस्य ककुदि ।
स्थितं नीलग्रीवं त्रिनयनमुमाशिलष्टवपुषं
कदा त्वां पश्येयं करधृतमृगं खण्डपरशुम् ॥ २५ ॥

ஸ்தவை: ப்ரஹ்மாதீநாம் ஜயஜயவசோபிர்நியமிநாம்
கணாநாம் கேலீபிர்மதகலமஹோக்ஷஸ்ய ககுதி .
ஸ்திதம் நீலக்ரீவம் த்ரிநயநமுமாஸ்லிஷ்டவபுஷம்
கதா த்வாம் பஸ்யேயம் கரத்ருதம்ருகம் கண்டபரஸூம் 25

பிரம்மா முதலிய தேவர்களுடைய ஸ்துதிகளோடும், ரிஷிகளுடைய 'ஜய ஜய' எனும் சொற்களோடும், கணங்களுடைய விளையாட்டுகளோடு கூடியவனாயும், கொழுத்து விளங்கும் அழகான காளையின் திமிலின் மேல் அமர்ந்து இருக்கிறவனாயும், நீலமான கண்டத்தையுடையவனாயும், மூன்று கண்களையுடையவனாயும், உமாதேவியினால் ஆலிங்கனம் செய்யப்பட்ட சரீரத்தையுடையவனாயும், மாணையும் கண்டமான மழுவையும் கைகளில் ஏந்தியவனாயும் இருக்கின்ற உன்னை எப்பொழுது பார்ப்பேன் ?

When will I see you with the deer (and) hatchet borne in the hand, the blue necked three eyed one, whose body was embraced by Uma, seated on the hump of the rutting great bull, with the jests of the demigod attendants, the praises of Brahma and others and the ascetics saying "may you be victorious, may you be victorious"

स्तवैः ब्रह्मादीनां - with the praise of Brahma and others
जय जय - may you be victorious, may you be victorious
वचोभिः नियमिनां - with the words of those with restrained

minds (ascetics)

गणानां केलीभिः - with the jests of the demigod attendants

मदकल - the rutting

महोक्षस्य ककुदि - on the hump of the great bull

स्थितं - seated

नीलग्रीवं - the blue necked one

त्रिनयनं - the three eyed one

उमा आश्लिष्ट वपुषं - the body embraced by Uma (Parvati)

कदा त्वां पश्येयं - when will I see you

कर धृत मृगं - with the deer (symbolic of illusion) borne in the hand

खण्डपरशुं - the hatchet

कदा वा त्वां दृष्ट्वा गिरिश तव भव्याङ्घ्रियुगलं
गृहीत्वा हस्ताभ्यां शिरसि नयने वक्षसि वहन् ।

समाश्लिष्याघ्राय स्फुटजलजगन्धान्परिमला-

नलभ्यां ब्रह्माद्यैर्मुदमनुभविष्यामि हृदये ॥ २६ ॥

கதா வா த்வாம் த்ருஷ்ட்வா கிரிஸ தவ பவ்யாங்க்ரியுகலம்
க்ருஹீத்வா ஹஸ்தாப்யாம் ஸிரஸி நயநே வக்ஷஸி வஹந் .
ஸமாஸ்லிஷ்யாக்ராய ஸ்ஃபுடஜலஜகந்தாந்பரிமலா
நலப்யாம் ப்ரஹ்மாத்யைர்முதமநுபவிஷ்யாமி ஹ்ருதயே 26

மலையிலுறைபவனே ! உன்னை பார்த்து உன்னுடைய சுபகரமான இரண்டு
பாதங்களையும் இரண்டு கைகளாலும் பற்றி, சிரசிலும், கண்ணிலும், மார்பிலும்
வைத்துக்கொண்டு இறுகத் தழுவிக்கொண்டு மலர்ந்த தாமரையினது போன்ற நல்ல
வாசனைகளை முகர்ந்து, பிரம்மா முதலியவர்களாலும் அடைய முடியாத
ஆனந்தத்தை எப்பொழுது தான் என் இதயத்தில் அனுபவிக்கப் போகிறேனோ ?

I would like to know when I will experience joy in my heart, not obtainable (even) to
Brahma and others, having seen you Oh Girisa, and having grasped your auspicious pair of
feet by the hands, and carrying it on (my) head, eyes and chest, having embraced well and
inhaled the fragrant smell of the lotus blossom (in it).

कदा वा - I would like to know when

त्वां दृष्ट्वा - having seen you

गिरिश - Oh Girisa, lord of the mountain (Himalayas)

तव भव्याङ्घ्रि युगलं - your auspicious pair of feet

गृहीत्वा हस्ताभ्यां - having grasped it by the hands

शिरसि - on the head

नयने - on the eyes

वक्षसि - on the chest

वहन् - carrying (it)

समाश्लिष्य - having embraced well

आघ्राय - having inhaled

स्फुट जलज - the lotus blossom
गन्धान् परिमलान् - the fragrant smell
अलभ्यां - that which is not obtainable
ब्रह्माद्यैः - to Brahma and others
मुदं अनुभविष्यामि - I will experience joy
हृदये - in my heart

करस्थे हेमाद्रौ गिरिश निकटस्थे धनपतौ
गृहस्थे स्वर्भूजामरसुरभिचिन्तामणिगणे ।
शिरस्थे शीतांशौ चरणयुगलस्थेऽखिलशुभे
कमर्थं दास्येहं भवतु भवदर्थं मम मनः ॥ २७ ॥

करஸ்தே ஹேமாத்ரௌ கிரிஸ நிகடஸ்தே தநபதௌ
க்ருஹஸ்தே ஸ்வர்பூஜாமரஸூரபிசிந்தாமணிகணே .
ஸிரஸ்தே ஸீதாம்ஸௌ சரணயுகலஸ்தே஽கிலஸூபே
கமர்தம் தாஸ்யேஹம் பவது பவதர்த்தம் மம மந: 27

ஹே கைலாசத்தில் வசிப்பவனே ! கையில் ஸ்வர்ண மலையிருக்க,
அருகில் ஐசுவர்யங்களுக்கு அதிபதியான குபேரன் இருக்க, வீட்டில் கற்பகவிருக்ஷம்,
காமதேனு, சிந்தாமணி ஆகியவைகளின் கூட்டமிருக்க, சிரசில் குளுமையான
கிரணங்களுடைய சந்திரன் இருக்க, சரணாரவிந்தங்களிரண்டிலும் அனைத்து
மங்களங்களும் நிலைத்திருக்க, நான் எந்த பொருளை உனக்கு அளிப்பேன் ?
என்னுடைய மனதானது உன் பொருட்டு அளிக்கப்பட்டதாக ஆகட்டும்.

In your hand is the Meru mountain Oh Girisa, Kubera is near you, the group
(consisting of) the wish yeilding tree, cow and gem are in (your) home. On your head is the
moon and in your feet are all things auspicious. What object shall I give (you, then)? Let my
mind be yours.

करस्थे - in your hand
हेमाद्रौ - (is) the golden mountain, Meru
गिरिश - Oh Girisa, lord of the mountain (Himalayas)
निकटस्थे - near you
धनपतौ - (is) the lord of wealth, Kubera

गृहस्थे - in (your) home

स्वर्भूजा - the divine tree (the wish yeilding tree)

अमर सुरभि - the divine cow (the wish yeilding cow)

चिन्तामणि गणे - the wish yeilding gem (all these forming a) group

शिरस्थे - on your head

शीतांशौ - (is) the moon

चरण युगलस्थे - in the pair of (your) feet

अखिल शुभे - (are) all things auspicious

कं अर्थं दास्येहं - what object shall I give (you)

भवतु भवदर्थं - let it be yours

मम मनः - my mind

सारूप्यं तव पूजने शिव महादेवेति संकीर्तने

सामीप्यं शिवभक्तिधुर्यजनतासांगत्यसंभाषणे ।

सालोक्यं च चराचरात्मकतनुध्याने भवानीपते

सायुज्यं ममसिद्धमत्र भवति स्वामिन् कृतार्थोस्म्यहम् ॥ २८ ॥

ஸாரூப்யம் தவ பூஜநே ஸிவ மஹாதேவேதி ஸம்கீர்தநே

ஸாமீப்யம் ஸிவபக்திதுர்யஜநதாஸாம்கத்யஸம்பாஷணே .

ஸாலோக்யம் ச சராசராத்மகதநுத்யானே பவானீபதே

ஸாயுஜ்யம் மமஸித்தமத்ர பவதி ஸ்வாமிந் க்ருதார்தோஸம்யஹம் 28

ஹே பவானீ நாதனே ! உன்னுடைய பூஜையில் ஸாரூப்ய மோக்ஷமும், 'சிவனெ! மஹாதேவனே!' என்று ஸங்கீர்த்தனம் செய்வதில் ஸாமீப்ய மோக்ஷமும், சிவபக்தியில் சிறந்து விளங்கும் ஜனங்களுடன் கூடியிருந்து பேசுவதில் ஸாலோக்ய மோக்ஷமும், சராசரப் பிரபஞ்ச வடிவான உன்னுடைய திருமேனியின் தியானத்தில் ஸாயுஜ்ய மோக்ஷமும் எனக்கு கிடைத்து விடுகிறது. ஹே ஸ்வாமியே ! நான் இந்த ஜன்மத்திலேயே ஜன்ம ஸாபல்யத்தை அடைந்தவனாக ஆகிறேன்.

Saarupyam is in your worship. Saamipyam is in devotional glorification by words such as Oh Siva, Oh Mahadeva! Saalokyam is in conversing together with the assemblage of people with devotion to Siva as the foremost responsibility. Saayujyam is in meditation on

your body composed of the moveable and the immoveable and is a certainty for me here Oh Bhavanipati. Oh Swami I am fulfilled.

सारूप्यं - similarity of form to the deity

तव पूजने - in your worship

शिव महादेव इति - with words such as Oh Siva, the auspicious one

संकीर्तने - in devotional glorification of the deity

सामीप्यं - vicinity to the deity (one of four states of liberation)

शिव भक्ति धुर्यजनता - assemblage of people with exclusive devotion to Siva

सांगत्य - together with

संभाषणे - in conversation

सालोक्यं च - and residence in the same sphere as the deity

चर अचर - the moveable and the immoveable

आत्मक तनु - body composed of

ध्याने - in meditation

भवानी पते - Oh Bhavanipati, lord of Bhavani (Parvati)

सायुज्यं - absorption into the deity

मम सिद्धं अत्र भवति - it is a certainty for me here

स्वामिन् - Oh Swami, lord

कृतार्थः अस्मि अहं - I am fulfilled

त्वत्पादाम्बुजमर्चयामि परमं त्वां चिन्तयाम्यन्वहं

त्वामीशं शरणं व्रजामि वचसा त्वामेव याचे विभो ।

वीक्षां मे दिश चाक्षुषीं सकरुणां दिव्यैश्वरं प्रार्थितां

शंभो लोकगुरो मदीयमनसस्सौख्योपदेशं कुरु ॥ २९ ॥

த்வத்த்பாதாம்புஜமர்சயாமி பரமம் த்வாம் சிந்தயாம்யந்வஹம்

த்வாமீஸம் ஸரணம் வ்ரஜாமி வசஸா த்வாமேவ யாசே விபோ .

வீக்ஷாம் மே திஸ சாக்ஷுஷீம் ஸகருணாம் திவ்யைஸ்சிரம் ப்ரார்த்திதாம்

ஸம்போ லோககுரோ மதீயமநஸஸஸௌக்யோபதேஸம் குரு =29=

ஹே ஸர்வவ்யாபியே! உன்னுடைய பாதகமலங்களை பூஜிக்கிறேன்.

சிறந்தவனான உன்னை பிரதி தினமும் தியானம் செய்கிறேன். ஜகதீசனான உன்னை சரணடைகிறேன். வாக்கினால் உன்னையே பிரார்த்திக்கிறேன். ஹே சம்போ ! தேவலோகவாசிகளால் வெகு காலமாக வேண்டப்படுகிற கருணாகடாக்ஷத்தை எனக்கு அளிப்பாய். ஹே உலக குருவே ! என்னுடைய மனதிற்கு பேரின்பத்தையளிக்கும் உபதேசத்தை செய்தருள்வாய்.

I worship your lotus feet. I think of you the supreme one every day. I approach you the lord for refuge. By words beg only of you Oh Vibhu. Bestow on me the glance of the eye (endowed) with compassion, sought for long by the celestials. Oh Sambhu, Oh Preceptor of the world, instruct for the happiness of my mind.

त्वद् - your

पाद अंबुजं - lotus feet

अर्चयामि - I worship

परमं त्वां - you the supreme one

चिन्तयामि - I think

अन्वहं - every day

त्वां ईशं - you the lord

शरणं ब्रजामि - I approach for refuge

वचसा - by words

त्वां एव याचे - I beg only of you

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

वीक्षां - the glance

मे दिश - bestow on me

चाक्षुषीं - of the eye

सकरुणां - (endowed) with compassion

दिव्यैः - by the celestials

चिरं प्रार्थितां - sought for a long time

शंभो लोकगुरो - Oh Sambhu, the bestower of happiness, Oh Preceptor

मदीय मनसः - of my mind

सौख्य उपदेशं कुरु - you instruct for the happiness

वस्त्रोद्धृतविधौ सहस्रकरता पुष्पाचने विष्णुता

गन्धे गन्धवहात्मताऽन्नपचने बर्हिर्मुखाध्यक्षता ।

पात्रे काञ्चनगर्भतास्ति मयि चेद्द्वालेन्दुचूडामणे

शुश्रूषां करवाणि ते पशुपते स्वामिन् त्रिलोकीगुरो ॥ ३० ॥

வஸ்த்ரோத்தூதவிதௌ ஸஹஸ்ரகரதா புஷ்பார்சநே விஷ்ணுதா

கந்தே கந்தவஹாத்மதா:ந்நபசநே பர்ஹிர்முகாத்யக்ஷதா .

பாத்ரே காம்சநகர்பதாஸ்தி மயி சேத்பாலேந்துசூடாமணே

ஸுஸூர்ஷாம கரவாணி தே பஸுபதே ஸ்வாமிந் த்ரிலோகீகுரோ 30

ஹே இளம்பிறைச் சந்திரனை சிரசில் தரித்துக் கொண்டிருப்பவனே !
ஹே உயிர்களின் தலைவனே ! இறைவனே ! மூவுலகங்களுக்கும் குருவே !
உனக்கு வஸ்திரத்தை உடுத்தி உபசரிக்க ஆயிரம் கைகளையுடைய ஸூர்யனுடைய
தன்மையும், புஷ்பங்களால் அர்ச்சனை செய்ய விஷ்ணுவின் தன்மையும், சந்தனம்
முதலான வாசனைப் பொருட்களால் உபசரிக்க வாசனையைப் பரப்பும் வாயுவின்
தன்மையும், அன்னத்தை சமைத்து நைவேத்தியம் செய்ய அக்னியை
முகமாகக்கொண்ட தேவர்களின் தன்மையும், பூஜைக்குரிய பாத்திரங்களமைக்க
ஸ்ருஷ்டிகர்த்தாவான ஹிரண்யகர்ப்பரின் தன்மையும் என்னிடத்தில் இருக்குமேயானால்
உனக்கு பூஜையை செவ்வனே செய்யக் கூடியவனாவேன்.

Oh one with the waxing moon for the crest jewel, if only I were possessed of a thousand arms for the ceremonial throwing on of the garment, if only I were all pervasive for the worship with flowers, if only I were capable of wafting fragrance for the offering of fragrance, if only I were the leader of the fire for the offering of cooked food, if only I were Brahma for creating the vessel (of worship), (then alone) can I do service to you Oh Pasupati, Oh Swami, Oh Preceptor of the three worlds.

वस्त्र उद्धृत विधौ - in the ceremonial throwing on of the garment

सहस्र करता - one who has a thousand arms (the sun)

पुष्पाचने - in worship with flowers

विष्णुता - being all pervasive

गन्धे गन्ध वहात्मता - in (offering) fragrance, one who wafts fragrance

अन्न पचने - in (offering) cooked food

बर्हि मुख अध्यक्षता - one who is the leader of the fire (Indra)

पात्रे काञ्चन गर्भता - in (creating) the vessel (of worship), being Brahma

अस्ति मयि चेत् - if (only) I were possessed

बालेन्दु चूडामणे - Oh one with the waxing moon for the crest jewel

शुश्रूषां करवाणि ते - I can do service to you

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

स्वामिन् - Oh Swami, lord

त्रिलोकी गुरो - Oh Preceptor of the three worlds

नालं वा परमोपकारकमिदं त्वेकं पशूनां पते

पश्यन् कुक्षिगतान् चराचरगणान् बाह्यस्थितान् रक्षितुम् ।

सर्वामर्त्यपलायनौषधमतिज्वालाकरं भीकरं

निक्षिप्तं गरलं गले न गिलितं नोद्गीर्णमेव त्वया ॥ ३१ ॥

நாலம் வா பரமோபகாரகமிதம் த்வேகம் பஸூநாம் பதே

பஸ்யந் குக்ஷிகதாந் சராசரகணாந் பாஹ்யஸ்திதாந் ரக்ஷிதும் .

ஸர்வாமர்த்யபலாயநெஷதமதிஜ்வாலாகரம் பீகரம்

நிக்ஷிப்தம் கரலம் கலே ந கிலிதம் நோத்கீர்ணமேவ த்வயா

31

ஹே உயிரினத்தின் தலைவனே ! சிறந்த உபகாரமாகிய இந்த ஒன்றே உனது அன்பையும் கருணையையும் அறியப் போதாதா? உன்னுடைய வயிற்றினுள் அடக்கமடைந்துள்ள அசையும் பிராணிகளையும், அசையாதவைகளையும், அங்ஙனமே வெளியிலுள்ளவைகளையும் காப்பாற்றும் நோக்கத்துடன், அதிகமான ஜ்வாலையை கக்கும், அச்சத்தை விளைவிக்கும் தேவர்களனைவரையும் ஓடச்செய்யும் மூலிகை போன்ற விஷம் உன்னுடைய கழுத்தில் நிறுத்தி வைக்கப்பட்டது. உள்ளே விழுங்கப்படவுமில்லை, வெளியில் உமிழப்படவுமில்லை.

This one great help alone, is it not enough Oh lord of beings ? Seeing the groups of the moveable and immoveable, those within and without, and in order to protect (them), the poison which is the medicine causing flight of all the immortals, which blazes excessively and which is frightening was placed by you in the neck. It was not swallowed nor was it spat out.

न अलं वा - is it not enough

परमोपकारकं - great help

इदं तु एकं - this one, alone

पशूनां पते - Oh lord of beings

पश्यन् - seeing

कुक्षि गतान् - those within

चर अचर गणान् - the groups of the moveable and the immoveable

बाह्यस्थितान् - those without

रक्षितुं - in order to protect

सर्वं अमर्त्यं - (of) all the immortals

पलायन औषधं - the medicine causing flight

अति ज्वालाकरं - which blazes excessively

भीकरं - which is frightening

निक्षिप्तं गरलं - the poison was placed

गले - in the neck

न गिलितं - not swallowed

न उद्गीर्णं एव - nor spat out

त्वया - by you

ज्वालोग्रस्सकलामराति भयदः क्ष्वेलः कथं वा त्वया

दृष्टः किंच करे धृतः करतले किं पक्वजम्बूफलम् ।

जिह्वायां निहितश्च सिद्धगुटिका वा कण्ठदेशे भृतः

किं ते नीलमणिर्विभूषणमयं शंभो महात्मन् वद ॥ ३२ ॥

ஜ்வாலோக்ரஸ்ஸகலாமராதி பயத: கூஷ்வேல: கதம் வா த்வயா

த்ருஷ்ட: கிம்ச கரே த்ருத: கரதலே கிம் பக்வஜம்பூஃபலம் .

ஜிஹ்வாயாம் நிஹிதஸ்ச ஸித்தகுடிகா வா கண்டதேஸே ப்ருத:

கிம் தே நீலமணிர்விபூஷணமயம் ஸம்போ மஹாத்மந் வத 32

ஹே சம்போ ! கடும் ஜ்வாலையுடையதும் தேவர்களனைவருக்கும் மிக்க
பயத்தைத் தருவதும் ஆகிய விஷமானது உன்னால் எப்படி பார்க்கப்பட்டது? மேலும்
உள்ளங்கையில் எப்படி வைத்துக் கொள்ளப்பட்டது? ஏந்தப்பட பழுத்த நாவல் பழமா
என்ன ? நாக்கில் வைக்கப்பட்டதே? ஸித்த குளிகையாகிய மருந்தா என்ன ? கழுத்தில்
தரிக்கப்பட்டதே ? இந்த விஷம் உனக்கு நீலமணியாலாகிய ஆபரணமா என்ன ? ஹே
மஹாத்மா ! சொல்.

How was it possible that the poison which blazes fiercely, and which is the cause of excessive fear (amongst) all the immortals was seen by you and moreover borne in the hand ? Was it a ripe rose apple in the palm of the hand ? And placed on the tongue, was it a medicinal pill? Held in the area of the neck, was it your ornament with a blue gem? Oh Sambhu, Oh Supreme soul, speak (of) this.

ज्वालोग्रः - blazes fiercely

सकल अमर - all the immortals

अति भयदः क्ष्वेलः - the poison which causes excessive fear

कथं वा - how was it possible

त्वया दृष्टः - was seen by you

किं च - and moreover

करे धृतः - borne in the hand

कर तले - in the palm of the hand

किं पक्व जम्बू फलम् - was it a ripe rose apple ?

जिह्वायां निहितः च - and was placed on the tongue

सिद्ध गुटिका वा - was it a medicinal pill ?

कण्ठ देशे भृतः - held in the area of the neck

किं ते - was it your

नील मणि विभूषणं - ornament with a blue gem

अयं - this

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

महात्मन् - Oh Supreme soul

वद - you speak

नालं वा सकृदेव देव भवतस्सेवा नतिर्वा नुतिः

पूजा वा स्मरणं कथाश्रवणमप्यालोकनं मादृशाम् ।

स्वामिन्नस्थिरदेवतानुसरणायसेन किं लभ्यते

का वा मुक्तिरितः कुतो भवति चेत् किं प्रार्थनीयं तदा ॥ ३३ ॥

நாலம் வா ஸக்ருதேவ தேவ பவதஸ்ஸேவா நதிர்வா நுதி:

பூஜா வா ஸ்மரணம் கதாஸ்ரவணமப்யாலோகநம் மாத்ருஸாம் .
ஸ்வாமிந்நஸ்திரதேவதாநுஸரணாயாலேந கிம் லப்யதே
கா வா முக்திரித: குதோ பவதி சேத் கிம் ப்ரார்தநீயம் ததா 33

ஹே தேவனே ! உன்னுடைய சேவையோ, நமஸ்காரமோ, ஸ்துதியோ,
பூஜையோ, தியானமோ, கதைகளைக் கேட்பதோ, ஒரு தடவை தரிசிப்பதோ என்
போன்றவர்க்கு முக்தியை அடைவதற்கு போதாதா ? இறைவனே ! இதுவன்றி முக்தி
என்பதுதான் என்ன ? இவ்வுபாயங்களில் ஏதாவது ஒன்றினால் முக்தி ஏற்படுமானால்
அப்பொழுது வேறு பிரார்த்திக்க வேண்டியது என்ன இருக்கிறது ? நிலையற்ற
தேவதைகளை வழிபடும் சிரமத்தினால் என்ன அடையப் படுகிறது ?

Oh Deva, your worship, bowing in salutation and praising, adoration and mental
recitation of your name, listening to your story and beholding you has been done only once. Is
it not enough for one like me ? Oh Swami, what is obtained by the fatigue of following the
impermanent gods ? What is liberation ? Where is it if not here? In that case, what (further) is
to be prayed for ?

न अलं वा - is it not enough

सकृद् एव - only once

देव - Oh Deva, God

भवतः सेवा - your worship

नतिः वा नुतिः - bowing in salutation and praising

पूजा वा - adoration or

स्मरणं - mental recitation of the name of the deity

कथा श्रवणं - listening to your story

अपि आलोकनं - and beholding

मादृशाम् - for one like me

स्वामिन् - Oh Swami, lord

अस्थिर देवता - impermanent gods

अनुसरण आयसेन - by the fatigue of following

किं लभ्यते - what is obtained

का वा मुक्तिः - what is liberation

इतः कुतो भवति चेत् - where is it if not here

किं प्रार्थनीयं तदा - in that case, what is to be prayed for

किं ब्रूमस्त्व साहसं पशुपते कस्यास्ति शंभो भव-

द्वैर्यं चेदृशमात्मनः स्थितिरियं चान्यैः कथं लभ्यते ।

भ्रश्यद्देवगणं त्रसन्मुनिगणं नश्यत् प्रपंचं लयं

पश्यन्निर्भय एक एव विहरत्यानन्दसान्द्रो भवान् ॥ ३४ ॥

கிம் ப்ருமஸ்தவ ஸாஹஸம் பஸுபதே கஸ்யாஸ்தி ஸம்போ பவ-

த்தையம் சேத்ருஸமாத்மந: ஸ்திதிரியம் சாந்யை: கதம் லப்யதே .

ப்ரப்யத்தேவகணம் த்ரஸந்முநிகணம் நஸ்யத் ப்ரபம்சம் லயம்

பஸ்யந்நிர்பய ஏக ஏவ விஹரத்யாநந்தஸாந்த்ரோ பவாந் 34

ஹே பசுபதியே ! ஹே சம்போ ! உன்னுடைய துணியை என்னவென்று சொல்லுவோம் ? உன்னுடைய இந்த மாதிரியான தைரியமும் யாருக்கு இருக்கிறது ? இந்த ஆத்மநிலை மற்றவர்களால் எப்படி அடையமுடியும் ? தேவர்கள் தங்கள் நிலையிலிருந்து நழுவும், முனிவர்கள் பயந்து நடுநடுங்கும், உலகம் அழியும் பிரளயகால நிகழ்ச்சியை பார்த்துக் கொண்டு பயமற்றவனாக தனித்திருந்து நீ ஆனந்தம் நிறைந்தவனாக லீலை புரிகின்றாய்.

What do we say about your courage Oh Pasupati ? Oh Sambhu, who has your composure and such a state of the self ? And how can others obtain this ? The assemblage of gods run away, the assemblage of ascetics tremble, the universe is destroyed to dissolution. Seeing (this), fearless and all alone, being intensely joyful, you go about for pleasure.

किं ब्रूमः - what do we say

तव साहसं - about your courage

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

कस्य अस्ति - who has

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

भवद् द्वैर्यं - your composure

च ईदृशं - and such

आत्मनः स्थितिः - state of the self

इयं च - and this

अन्यैः कथं लभ्यते - how can others obtain
 भ्रश्यद् देव गणं - the assemblage of gods run away
 त्रसन् मुनि गणं - the assemblage of ascetics tremble
 नश्यत् प्रपञ्चं लयं - the universe is destroyed to dissolution
 पश्यन् - seeing
 निर्भय एक एव - fearless and all alone
 विहरति - you go about for pleasure
 आनन्द सान्द्रः - being intensely joyful
 भवान् - you

योगक्षेमधुरंधरस्य सकलःश्रेयःप्रदोद्योगिनो

दृष्टादृष्टमतोपदेशकृतिनो बाह्यान्तरव्यापिनः ।

सर्वज्ञस्य दयाकरस्य भवतः किं वेदितव्यं मया

शंभो त्वं परमान्तरंग इति मे चित्ते स्मराम्यन्वहम् ॥ ३५ ॥

யோகக்ஷேமதூரம்தரஸ்ய ஸகல:ஸ்ரேய:ப்ரதோத்யோகிநோ

த்ருஷ்டாத்ருஷ்டமதோபதேஸக்ருதிநோ பாஹ்யாந்தரவ்யாபிந: .

ஸர்வஜ்ஞஸ்ய தயாகரஸ்ய பவத: கிம் வேதிதவ்யம் மயா

ஸம்போ த்வம் பரமாந்தரம்க இதி மே சித்தே ஸ்மராம்யந்வஹம் 35

ஹே சம்போ ! அனைவரின் க்ஷேமலாபங்களைத் தாங்குபவனாயும்,
 நன்மைகளைத்தையும் அளிப்பதில் ஈடுபட்டவனாயும், இகத்திலும் பரத்திலும்
 வேண்டியவற்றை அடையும் வழியை உபதேசம் செய்யும் குருவாயும், உள்ளும் புறமும்
 எங்கும் வியாபித்திருப்பவனாயும், அனைத்தையும் அறிந்தவனாயும்,
 கருணையுள்ளவனாயும் இருக்கிற உனக்கு என்னால் தெரிவித்துக்கொள்ள வேண்டியது
 என்ன இருக்கிறது ? நீ எனக்கு மிகவும் வேண்டியவன் என்று தினந்தோறும் மனதில்
 எண்ணிக்கொண்டிருக்கிறேன்.

To you, who is laden with the duties of acquisition and preservation, who perseveres
 for all good, who is skilled in the instruction of the known and unknown doctrines, who is all
 pervading, without and within, who is all knowing, who is compassionate, what needs to be
 told by me ? Oh Sambhu, you are the most beloved, thus I recollect every day in my mind.

योग क्षेमः - acquisition and preservation

धुरंधरस्य - who is laden with the duties of

सकल श्रेयः - all good

प्रदोचोगिनः - who perseveres

दृष्ट अदृष्ट मत - known and unknown doctrines

उपदेश कृतिनः - skilled in instruction

बाह्यान्तर व्यापिनः - who is all pervading, without and within

सर्वज्ञस्य - one who is all knowing

दयाकरस्य - one who is compassionate

भवतः - to you

किं वेदितव्यं - what needs to be told

मया - by me

शंभो त्वं - Oh Sambhu, bestower of happiness, you

परम अन्तरंग - the most beloved

इति मे चित्ते - thus in my mind

स्मरामि - I recollect

अन्वहम् - every day

भक्तो भक्तिगुणावृते मुदमृतापूर्णे प्रसन्ने मनः-

कुम्भे सांब तवाङ्घ्रिपल्लवयुगं संस्थाप्य संवित् फलम् ।

सत्त्वं मन्त्रमुदीरयन्निजशरीरागारशुद्धिं वहन्

पुण्याहं प्रकटीकरोमि रुचिरं कल्याणमापादयन् ॥ ३६ ॥

பக்தோ பக்திகுணாவ்ருதே முதம்ருதாபூர்ணே ப்ரஸந்நே மந:-

கும்பே ஸாம்ப தவாம்க்ரிபல்லவயுகம் ஸம்ஸ்தாப்ய ஸம்வித் ஃபலம் .

ஸத்வம் மந்த்ரமுதீரயந்நிஜஸரீராகாரஸுத்திம் வஹந்

புண்யாஹம் ப்ரகடீகரோமி ருசிரம் கல்யாணமாபாதயந் 36

அம்பிகையுடன் இருப்பவனே ! என்னுடைய சரீரமாகிய வீட்டிற்குத் தூய்மையை உண்டு பண்ணுகின்றவனாய், உயர்ந்த மங்களத்தை தேடுகிறவனாய் இருந்து வருகிற பக்தனாகிய நான் பக்தியாகிற நூலினால் சுற்றப்பட்டதாயும், ஆனந்தமாகிற தீர்த்தம் நிறைந்ததாயும், தெளிந்த மனதாகிய குடத்தில் உன்னுடைய இரு திரு சரணங்களாகிய மாவிலைகளையும், ஞானமாகிய தேங்காயையும் வைத்து, ஸத்வகுணத்தை வளரச் செய்யும் மந்திரத்தை ஜபித்து புண்யாகவாசனத்தை வெளியிடுகிறேன்.

Oh Samba, I the devotee, seeking the most cordial auspiciousness, display the ceremonial purificatory day (for) bringing purity of the dwelling place of one's body, with the pure pitcher of the mind, surrounded by the thread of devotion, filled with the water of joy, having placed the sprout of the pair of your feet and the fruit of knowledge (on it) and uttering excellent prayer.

भक्तः - the devotee

भक्ति गुण आवृते - surrounded by the thread of devotion, (ceremonial pitcher)

मुद अमृत आपूर्णे - filled with the water of joy, (ceremonial water)

प्रसन्ने - being pure

मनः कुम्भे - the pitcher of the mind, (the ceremonial pitcher)

सांब - Oh Samba, one who is with the mother

तव अङ्घ्रि पल्लव युगं - the sprout of your feet, (mango leaves on the pitcher)

संस्थाप्य - having placed

संवित् फलम् - the fruit of knowledge (the coconut on the pitcher)

सत्त्वं मन्त्रं - excellent prayer

उदीरयन् - uttering

निज शरीर आगार - the dwelling place of one's body

शुद्धिं वहन् - bringing purity

पुण्याहं - the ceremonial purificatory day

प्रकटी करोमि - I display

रुचिरं कल्याणं - the most cordial auspiciousness

आपादयन् - seeking

आम्नायांबुधिमादरेण सुमनस्संघास्समुद्यन्मनो

मन्थानं दृढभक्तिरज्जुसहितं कृत्वा मथित्वा ततः ।

सोमं कल्पतरुं सुपूर्वसुरभिं चिन्तामणिं धीमतां

नित्यानन्दसुधां निरन्तररमासौभाग्यमातन्वते ॥ ३७ ॥

ஆம்நாயாம்புதிமாதரேண ஸுமநஸ்ஸம்காஸ்ஸமுத்யந்மநோ

மந்தாநம் த்ருடபக்திரஜ்ஜுஸஹிதம் க்ருத்வா மதித்வா தத: .

ஸோமம் கல்பதரும் ஸுபர்வஸுரபிம் சிந்தாமணிம் தீமதாம்

நித்யாநந்தஸுதாம் நிரந்தரரமாஸௌபாக்யமாதந்வதே 37

சிறந்த மனம் படைத்தவர்கள், திடமான பக்தி என்னும் கயறுகொண்டு, நன்முயற்சி உள்ள மனதாகிய மத்தினால், வேதங்களாகிய கடலை நம்பிக்கையுடன் கடைந்து அதிலிருந்து உமாதேவியுடன் கூடியவனாயும், கற்பகவிருகூழ் போல் வேண்டுவதை அளிப்பவனாயும், காமதேனுவுக்கு ஸமானமாயும், சிந்தாமணி போன்றவனாயும், ஞானிகளுக்கு பேரானந்த அம்ருதம் போன்றவனாயும் நித்யமான மோகூலகூழ்மியின் ஸௌபாக்கியமாக இருக்கிற பரமசிவனை அடைகிறார்கள்.

The multitude of Vedic students, having made the diligent mind as the churning stick and firm devotion as the rope, and having churned the ocean of the Vedas with reverence, then reach him who is with Uma, who is (like) the wish yeilding tree, the divine cow and the wish yeilding gem, who is the nectar of eternal happiness and the blessedness of eternal riches (liberation).

आम्नाय अंबुधिं - the ocean of the Vedas

आदरेण - with reverence
 सुमनः संघः - the multitude of Vedic students
 समुद्यन् मनः - the diligent mind
 मन्थानं - the churning stick
 दृढ भक्ति - firm devotion
 रज्जु सहितं - with the rope
 कृत्वा - having made
 मथित्वा ततः - having churned, then
 सोमं - he who is with Uma (Parvati)
 कल्पतरुं - the Kalpaka tree (the wish yielding tree)
 सुपर्वं सुरभिं - the divine cow (the wish yielding cow)
 चिन्तामणिं - the wish yielding gem
 धीमतां - for the wise
 नित्यानन्द सुधां - the nectar of eternal happiness
 निरन्तर रमा - the eternal riches (liberation)
 सौभाग्यं - blessedness
 आतन्वते - they reach

प्राक्पुण्याचलमार्गदर्शितसुधामूर्तिः प्रसन्नश्शिवः
 सोमस्सद्गुणसेवितो मृगधरः पूर्णस्तमोमोचकः ।
 चेतः पुष्करलक्षितो भवति चेदानन्दपाथोनिधिः
 प्रागल्भ्येन विजृम्भते सुमनसां वृत्तिस्तदा जायते ॥ ३८ ॥

ப்ராக்புண்யாசலமார்க்கதர்ஷிதஸுதாமூர்தி: ப்ரஸந்நஸம்ஸிவ:

ஸோமஸ்ஸத்குணஸேவிதோ ம்ருகதர: பூர்ணஸ்தமோமோசக: .

சேத: புஷ்கரலக்ஷிதோ பவதி சேதாநந்தபாதோநிதி:

ப்ராகல்ப்யேந விஜ்ஞும்பதே ஸுமநஸாம் வ்ருத்திஸ்ததா ஜாயதே 38

முன் செய்த மலைபோன்ற புண்ணியத்தின் வழியாக காணப்பட்ட அம்ருத ஸ்வரூபமான மூர்த்தியை உடையவனாயும், பிரஸன்னனாயும், மங்களத்தை

செய்கிறவனாயும், ஸத்புருஷர்களால் ஸேவிக்கப்பட்டவனாயும், மானைக் கையிலேந்தியவனாயும், அறியாமையாகிற இருட்டை முற்றிலும் போக்கடிக்கிறவனாயும், உமாதேவியுடன் கூடியவனாயும் இருக்கிற பரமசிவன் மனதாகிய ஆகாசத்தில் காணப்பட்டவனாக ஆனால் எனில் அப்பொழுது ஆனந்தமாகிய கடல் கம்பீரமாய் பொங்குகிறது. நல்ல மனம் படைத்தவர்களுக்கு மனதில் ஒரு நிலையான பாவனை உண்டாகிறது.

If by way of steady former virtue, he who is the embodiment of ambrosia, who is bright, who is auspicious, who is with Uma, who is the resort of virtue, who bears the deer of Illusion, who is complete, and is the liberator from darkness is seen in the atmosphere of the mind, the ocean of happiness swells greatly. And (only) then, for those of good mind, subsistence occurs. (Interestingly, this verse can be taken to describe the moon by virtue of paronomasia)

प्राक् - former

पुण्य - virtue

अचल - steady

मार्ग दर्शित - seen by way of

सुधा मूर्तिः - the embodiment of ambrosia

प्रसन्न शिवः - bright, auspicious

सोमः - he who is with Uma (Parvati)

सद्गुण सेवितः - the resort of virtue

मृगधरः - the bearer of the deer (Maya or Illusion)

पूर्णः - complete

तमो मोचकः - liberator from darkness

चेतः पुष्करः - the atmosphere of the mind

लक्षितो भवति चेत् - if seen

आनन्द पाथो निधिः - the ocean of happiness

प्रागल्भ्येन विजृम्भते - swells greatly

सुमनसां - for those of good mind

वृत्तिः तदा - subsistence, then

जायते - occurs

धर्मो मे चतुरङ्घ्रिकस्सुचरितः पापं विनाशं गतं
 कामक्रोधमदादयो विगलिताः कालाः सुखाविष्कृताः ।
 ज्ञानानन्दमहौषधिः सुफलिता कैवल्यनाथे सदा
 मान्ये मानसपुण्डरीकनगरे राजावतंसे स्थिते ॥ ३९ ॥

தர்மோ மே சதுரங்க்ரிகஸ்ஸுசரித: பாபம் விநாஸம் கதம்
 காமக்ரோதமதாதயோ விகலிதா: காலா: ஸுகாவிஷ்க்ருதா: .
 ஜ்ஞாநாநந்தமஹௌஷதி: ஸஃபலிதா கைவல்யநாதே ஸதா
 மாந்யே மாநஸபுண்டரீகநகரே ராஜாவதம்ஸே ஸ்திதே 39

இதய கமலமாகிய நகரில், எல்லோராலும் பூஜிக்கத் தகுந்த ராஜசிரேஷ்டரும்
 மோக்ஷ நாயகனாகவும் ஆகிய பரமசிவன் வீற்றிருப்பானாகில் நான்கு
 பாதங்களையுடைய தர்மம் நன்கு அனுஷ்டிக்கப்படுகிறது, பாபம் நாசத்தை அடைந்து
 விடுகிறது, காமம், க்ரோதம், மதம் முதலியவை நீங்கிப் போய் விடுகின்றன, பருவங்கள்
 இன்பத்தையே வெளிப்படுத்துகின்றன. ஞானானந்தமெனும்
 சிறந்த பயிர் நல்ல பயனை அளிக்கின்றது.

When in the lotus like city of my mind, the lord of emancipation, who is like the crest
 jewel of kings, was present and always revered, Dharma with it's four supports was well
 observed, sin was destroyed, desire, anger, arrogance etc. vanished, the seasons manifested
 hapiness, the sovereign medicinal plant of knowledge and joy yeilded good fruit.

धर्मः - Dharma, righteousness

मे - my

चतुरङ्घ्रिकः - four footed (supported by : spiritual austerity,
 mental and physical purity, compassion and truth)

चरितः - was well observed

पापं विनाशं गतं - sin was destroyed

काम क्रोध मदादयः - desire, anger, arrogance etc.

विगलिताः - vanished

कालाः - the seasons

सुख आविष्कृताः - manifested happiness

ज्ञानानन्द महौषधिः - the sovereign medicinal plant of knowledge and joy

सुफलिता - yielded good fruit

कैवल्यनाथे - the lord of emancipation (Siva)

सदा - always

मान्ये - revered

मानस पुण्डरीक नगरे - in the lotus like city of my heart

राज अवतंसे - the crest jewel of kings

स्थिते - when present

धीयन्त्रेण वचोघटेन कविताकुल्योपकुल्याक्रमै

रानीतैश्च सदाशिवस्य चरिताम्भोराशिदिव्यामृतैः ।

हृत्केदारयुताश्च भक्तिकलमाः साफल्यमातन्वते

दुर्भिक्षान्मम सेवकस्य भगवन् विश्वेश भीतिः कुतः ॥ ४० ॥

தீயந்த்ரேண வசோகடேந கவிதாகுல்யோபகுல்யாக்ரமை

ராநீதைப்ச ஸதாஸரிவஸ்ய சரிதாம்போராஸிதிவ்யாம்ருதை: .

ஹ்ருத்கேதாரயுதாஸ்ச பக்திகலமா: ஸாஃபல்யமாதந்வதே

துர்பிக்ஷாந்மம ஸேவகஸ்ய பகவந் விஸ்வேஸ பீதி: குத: 40

புத்தியாகிய யந்திரத்தால், வாக்காகிய குடத்தைக்கொண்டு, கவிதையாகிய வாய்க்கால், கிளைக்கால் வழியாக கொண்டு வரப்பட்ட சதாசிவனுடைய சரித்திரமாகிய தேவாமிருதம் போன்ற ஜலங்களினால் இதயமாகிய வயலைச் சார்ந்துள்ள பத்தியாகிய பயிர்கள் பிரயோஜனத்தை அடைகின்றன. ஹே பகவானே ! ஹே உலகநாதனே ! உன் சேவகனான எனக்கு பஞ்சத்தாலுண்டாகும் பயம் எங்ஙனம் வரும் ?

When the divine nectar like mass of water has been brought from the story of Sadasiva, by the machinery of the intellect, by the pots of speech and by the series of canals and subcanals of poetry and have united with the paddy crop of devotion in the field of the heart, they cause productiveness. Oh Bhagavan, Oh Visvesa, where is fear from famine for me (your) servant ?

धी यन्त्रेण - by the machinery of the intellect

वचो घटेन - by the pots of speech

कविता - poetry

कुल्योपकुल्याक्रमैः - by the series of canals and subcanals
 आनीतैः च - and brought by
 सदाशिवस्य - of Sadasiva, the ever auspicious
 चरित - story
 अम्भो राशि दिव्य अमृतैः - the divine nectar like mass of water
 हृत्केदार - the field of the heart
 युताः च - and have united with
 भक्ति कलमाः - the paddy crop of devotion
 साफल्यम् आतन्वते - cause productiveness
 दुर्भिक्षात् - from famine
 मम - for me
 सेवकस्य - (your) servant
 भगवन् - Oh Bhagavan, glorious one
 विश्वेश - Oh Visvesa, lord of the universe
 भीतिः कुतः - where is fear

पापोत्पातविमोचनाय रुचिरैश्वर्याय मृत्युंजय
 स्तोत्रध्याननतिप्रदक्षिणसपर्यालोकनाकर्णने ।
 जिह्वाचित्तशिरोङ्घ्रिहस्तनयनश्रोत्रैरहं प्रार्थितो
 मामाज्ञापय तन्निरूपय मुहुर्मामेव मा मेऽवचः ॥ ४१ ॥

பாபோத்பாதவிமோசநாய ருசிரைஸ்வர்யாய ம்ருத்யும்ஜய
 ஸ்தோத்ரத்யாநநதிப்ரதக்ஷிணஸபர்யாலோகநாகர்ணநே .
 ஜிஹ்வாசித்தஸிரோங்க்ரிஹஸ்தநயநஸ்ரோத்ரைரஹம் ப்ரார்த்திதோ
 மாமாஜ்ஞாபய தந்நிரூபய முஹூர்மாமேவ மா மே஽வச: 41

ஹே யமனை வென்றவனே ! பாபத்தின் உபத்திரவத்தில் இருந்து
 விடுபடுவதற்கும் மேலான ஐசுவர்யத்தை அடைவதற்கும் ஸ்தோத்திரம், தியானம்,
 நமஸ்காரம், பிரதக்ஷிணம், பூஜை, தரிசனம், சிரவனம் ஆகியவற்றைச் செய்ய முறையே
 நாக்கு, மனம், தலை, கால்கள், கைகள், கண்கள், காதுகள் ஆகியவற்றால் நான்

வேண்டிக்கொள்ளப் படுகிறேன். இவைகளை செய்ய எனக்கு கட்டளை இரு. எனக்கு வழிக் காட்டு. என்னிடம் மெளனம் சாதிக்கவேண்டாம். (வாக்கும் மற்ற இந்திரியங்களும் உன் திருப்பணியில் ஈடுபட்டிருக்கும்படி அருள் செய்.)

Oh Mrityunjaya, I am requested by the tongue, mind, head, feet, hands, eyes and ears for engaging in (your) praise, meditation, bowing in salutation, circumambulation, worship, beholding (you) and listening (to your praise), for release from the calamity of sin and a taste of supremacy. Command me (to do these). Ascertain it with me repeatedly. Do not be mute with me thus.

पाप उत्पात - the calamity of sin

विमोचनाय - for release

रुचिः ऐश्वर्याय - for a taste of supremacy

मृत्युञ्जय - Oh Mrityunjaya, conqueror of death

स्तोत्र ध्यान - praise, meditation

नति प्रदक्षिण - bowing in salutation, circumambulation

सपर्या आलोकन - worship, beholding (you)

आकर्णने - in listening

जिह्वा चित्त - tongue, mind

शिर अङ्घ्रि - head, feet

हस्त नयन - hands, eyes

श्रोत्रैः - by the ears

अहं प्रार्थितः - I am requested

मां आज्ञापय - order me

तत् निरूपय - ascertain it

मुहुः - repeatedly

माम् - with me

एव मा मे अवचः - do not be mute with me thus.

गांभीर्यं परिखापदं घनघृतिः प्राकार उद्यद्गण-

स्तोमश्चास्रबलं घनेन्द्रियचयो द्वाराणि देहे स्थितः ।

विद्यावस्तुसमृद्धिरित्यखिलसामग्रीसमेते सदा

दुर्गातिप्रियदेव मामकमनोदुर्गे निवासं कुरु ॥ ४२ ॥

காம்பீர்யம் பரிகாபதம் கநத்ருதி: ப்ராகார உத்யத்குண-

ஸ்தோமஸ்சாப்தபலம் கநேந்த்ரியசயோ த்வாராணி தேஹே ஸ்தித: .

வித்யாவஸ்துஸம்ருத்திரித்யகிலஸாமக்ரீஸமேதே ஸதா

துர்காதிப்ரியதேவ மாமகமநோதுர்கே நிவாஸம் குரு 42

துர்கையிடம் பிரியமுள்ள தேவனே ! ஆழங்காணமுடியாத தன்மை என்ற அகழியும், திடமான தைரியம் என்ற மதிலும், மேலோங்கி நிற்கும் நற்குணங்கள் என்ற நட்புப் பூண்ட சைன்யமும், தேகத்தில் இருக்கின்ற திடமான இந்திரியங்கள் என்ற வாசல்களும், ஞானம் என்ற தேவையான பொருள்களின் நிறைவும், இவ்வாறு ஸகலவிதமான சாமான்களுடன் கூடின என்னுடைய மனதாகிய கோட்டையில் எப்பொழுதும் வாசம் செய்.

Oh Deva who loves Durga, (please) reside always in the fortress of my mind, with profundity (of charecter) for a protective moat, solid courage for a wall, with the multitude of uplifting virtues as the trustworthy army, with the assemblage of fully developed sense organs present in the body as doors, with knowledge as the abundance of materials and thus endowed with all provisions.

गांभीर्यं - profundity

परिखापदं - protective moat

घनधृतिः प्राकार - solid courage as the wall

उद्यद्गुण स्तोमः च - and the multitude of uplifting virtues

आप्त बलं - the trustworthy army

घन इन्द्रिय चयः - the assemblage of fully developed sense organs

द्वाराणि - the doors

देहे स्थितः - present in the body

विद्या - knowledge

वस्तु समृद्धि इति - abundance of materials, thus

अखिल सामग्री - all provisions

समेते - endowed

सदा - always

दुर्गाति प्रिय देव - Oh Deva (god) who loves Durga (Parvati)

मामक मन दुर्गे - in the fortress of my mind

निवासं कुरु - you (please) reside

मा गच्छ त्वमितस्ततो गिरिश भो मय्येव वासं कुरु

स्वामिन्नादिकिरात मामकमनः कान्तारसीमान्तरे ।

वर्तन्ते बहुशो मृगा मदजुषो मात्सर्यमोहादय

स्तान् हत्वा मृगायानोद रुचितालाभं च संप्राप्स्यसि ॥ ४३ ॥

மா கச்ச த்வமிதஸ்ததோ கிரிஸ போ மய்யேவ வாஸம் குரு

ஸ்வாமிந்நாதிகிராத மாமகமந: காந்தாரஸீமாந்தரே .

வர்தந்தே பஹுஸோ ம்ருகா மதஜுஷோ மாத்ஸர்யமோஹாதய

ஸ்தாந் ஹத்வா ம்ருகயாவிநோத ருசிதாலாபம் ச ஸம்ப்ராப்யஸி 43

ஹே கைலாச மலையில் வசிப்பவனே ! நீ இங்குமங்கும் போகவேண்டாம்.
ஹே சர்வேச்வரா ! என்னிடத்திலேயே வாசம் செய். ஹே ஆதி கிராதகனே !
என்னுடைய மனதாகிய அடர்ந்த காட்டிற்குள் பொறாமை, மோகம் முதலிய மதம்
பிடித்த பலவிதமான வனவிலங்குகள் இருக்கின்றன. அவைகளை வேட்டையாடி
விளையாட்டின் பலனை நன்றாக அடைவாய்.

Oh Girisa, do not go here and there, reside only within me. Oh Swami, Oh primeval hunter, within the boundaries of the dreary forest of my mind, there are many rutting animals, (such as) envy, delusion etc. Having killed them, you will get enjoyment from a taste of (such) an amusing hunt.

मा गच्छ त्वं - you do not go

इतः ततः - here and there

गिरिश भो - Oh Girisa, lord of the mountains

मयि एव वासं कुरु - reside only within me

स्वामिन् - Oh Swami, lord

आदि किरात - Oh primeval hunter

मामक मनः - my mind

कान्तार सीमान्तरे - within the boundaries of the dreary forest

वर्तन्ते - they live

बहुशो मृगाः - many animals

मदजुषः - in rut

मात्सर्यं मोहादयः - envy, delusion etc.

तान् हत्वा - having killed them

मृगया विनोद रुचिता - from a taste of the amusing hunt

लाभं च संप्राप्स्यसि - you will get enjoyment

करलग्नमृगः करीन्द्रभंगो

घनशार्दूलविखण्डनोस्तजन्तुः ।

गिरिशो विशदाकृतिश्च चेतः

कुहरे पंचमुखोस्ति मे कुतो भीः ॥ ४४ ॥

கரலக்நம்ருக: கரீந்த்ரபம்கோ

கநஸாந்தூலவிகண்டநோஸ்தஜந்து: .

கிரிஸோ விஸ்தாக்ருதிஸ்ச சேத:

குஹரே பம்சமுதோஸ்தி மே குதோ பீ: 44

கையில் மானை ஏந்தியவனாகவும், கஜாசுரனைக் கொன்றவனாகவும், துஷ்ட வியாக்கிராசுரனைப் பிளந்தவனாகவும், ஜீவர்கள் தன்னிடம் லயமடையப் பெற்றவனாகவும், மலையில் வாசம் செய்பவனாகவும், வெண்மையான சரீரத்தை உடையவனாகவும், ஐந்துமுகத்துடன் கூடியவனாகவும் உள்ள பரமேச்வரன் என்னுடைய மனதாகிய குகையில் இருக்கிறான். ஆகையினால் எனக்கு பயத்திற்கு காரணம் எங்கு இருக்கிறது ?

He who has the deer(symbol of Maya) attached to the hand, the destroyer of the elephant demon, the annihilator of the violent tiger demon, into whom all beings vanish, who is the lord of mountains, who has a bright form and who is five faced exists in the cave of my mind. Where can fear come from for me ? (Interestingly, this verse can be taken as a description of a lion by virtue of paronomasia)

कर लग्न मृगः - one with a deer (illusion) attached to the hand

करीन्द्र भंगः - the destroyer of the elephant demon
 घन शार्दूल विखण्डनः - the annihilator of the violent tiger demon
 अस्त जन्तुः - he into whom all beings vanish
 गिरिशः - who is the lord of mountains
 विशद आकृतिः च - and one having bright form
 चेतः कुहरे - in the cave of the mind
 पंच मुखः अस्ति - the five faced one (Siva) exists
 मे कुतो भीः - where can fear come from for me

छन्दशाखि शिखान्वितैः द्विजवरैस्संसेविते शाश्वते
 सौख्यापादिनि खेदभेदिनि सुधासारैः फलैर्दीपिते ।
 चेतः पक्षिशिखामणे त्यज वृथासंचारमन्यैरलं
 नित्यं शंकरपादपद्मयुगलीनीडे विहारं कुरु ॥ ४५ ॥

சந்தஸாகி ஸிகாந்விதை: த்விஜவரைஸ்ஸம்ஸேவிதே ஸாஸ்வதே
 ஸௌக்யாபாதிநி கேதபேதிநி ஸுதாஸாரை: ஃபலைர்தீபிதே .
 சேத: பக்ஷிஸிகாமணே த்யஜ வ்ருதாஸம்சாரமந்யைரலம்
 நித்யம் ஸம்கரபாதபத்மயுகலீநீடே விஹாரம் குரு 45

ஹே மனதாகிய சிறந்த பறவையே ! வேதங்களாகிய மரங்களின்
 கிளைகளாகிய உபநிஷதங்களுடன் கூடினதாயும், பிராம்மண ச்ரேஷ்டர்களால் நன்கு
 நாடப்பெற்றதாயும், சாச்வதமாயும், இன்பத்தைத் தருவதாயும், துன்பத்தைப்
 போக்குவதாயும், அம்ருதத்திற்கு நிகரான ரஸமுள்ள தர்மார்த்த காம மோக்ஷமென்னும்
 பழங்களால் பிரகாசிப்பதாயும் உள்ள மரத்தில் பரமசிவனுடைய இரண்டு
 பாதத்தாமரைகளாகிற கூட்டில் சதாகாலமும் விளையாடு. வீணாக அலைவதை விட்டு
 விடு. அன்னியர்களை தேடி அலைந்தது போதும்.

Oh chief bird of my mind, give up purposeless roaming. Enough of all that. Sport
 always in the nest of the pair of lotus feet of Sankara, in the tree having Vedas for branches
 and possessed of (Upanishads as) tree tops, which is well worshipped by the birds of
 Brahmins, which is eternal, which causes happiness, destroys pain and shines with fruits
 having ambrosia for juice.

छन्द शाखि - the tree having Vedas for branches
 शिखा अन्वितैः - possessed of (Upanishads as) tops
 द्विजवरैः - by the birds of Brahmins
 संसेविते - well worshipped
 शाश्वते - which is eternal
 सौख्य आपादिनि - causes happiness
 खेद भेदिनि - destroys pain
 सुधा सारैः फलैः - with fruits having ambrosia for juice
 दीपिते - which shines
 चेतः पक्षि शिखामणे - Oh chief bird of my mind
 त्यज वृथा संचारं - give up purposeless roaming
 अन्यैः अलं - enough of all that
 नित्यं - always
 शंकर पादपद्म युगली नीडे - in the nest of the pair of lotus feet of Sankara
 विहारं कुरु - you sport

आकीर्णो नखराजिकान्तिविभवैरुद्यत्सुधावैभवै
 राधौतेपि च पद्मरागललिते हंसव्रजैराश्रिते ।
 नित्यं भक्तिवधूगणैश्च रहसि स्वेच्छाविहारं कुरु
 स्थित्वा मानसराजहंस गिरिजानाथाङ्घ्रिसौधान्तरे ॥ ४६ ॥

ஆகீர்ணே நகராஜிகாந்திவிபவைருத்யத்ஸுதாவைபவை
 ராதேளதேபி ச பத்மராகலலிதே ஹம்ஸவ்ரஜைராஸ்ரிதே .
 நித்யம் பக்திவதுரகணைஸ்ச ரஹஸி ஸ்வேச்சாவிஹாரம் குரு
 ஸ்தித்வா மாநஸராஜஹம்ஸ கிரிஜாநாதாம்க்ரிஸௌதாந்தரே 46

ஹே மனதாகிய ராஜஹம்ஸமே ! நகங்களினின்று வீசும் ஒளியின் ஐச்வரியத்தால்
 நிறைந்ததாயும், வளர்கின்ற சந்திரனுடைய அம்ருதமாகிய கிரணங்கள் பரவுவதால்
 எங்கும் வெண்மையாகச் செய்யப்பட்டதாயும், பத்மராகக்கற்கள் இழைத்தாற் போன்று
 சிவந்து காணப்படுவதாயும், பரமஹம்ஸர்களாகிய அன்னப் பறவைகளால்

ஸேவிக்கப்பட்டதாயும் உள்ள பார்வதிபதியின் திருவடிகளாகிய மாளிகையில் ரகஸ்யமாக இருந்துக் கொண்டு பக்தியாகிய மாதர்கணத்துடன் இஷ்டப்படி விளையாடு.

Oh royal swan of the mind, staying always in the great mansion of the feet of Girijanatha, which is spread over by the greatness of the lustre from the series of nails (of Siva's feet), which glistens with the glorious welling up of nectar (from Siva's feet), which is made beautiful by rubies (red lotus like feet), and which ascetics are dependent on, you sport at will, in privacy with devotion (personified) as a group of brides.

आकीर्णे - spread over

नख राजि कान्ति - lustre from the series of nails

विभवैः - by the greatness

उद्यत् सुधा वैभवैः - with the glorious welling up of nectar

आधौते - glistens

च पद्मराग ललिते - and made beautiful by rubies

हंस व्रजैः - by groups of ascetics

आश्रिते - dependent on

नित्यं - always

भक्ति वधू गणैः च - and devotion (personified) as a group of brides

रहसि - in privacy

स्वेच्छा विहारं कुरु - you sport at will

स्थित्वा - having stayed

मानस राजहंस - Oh royal swan of the mind

गिरिजा नाथाग्नि - in the feet of Girijanatha, the lord of Girija (Parvati)

सौधान्तरे - in the great mansion

शंभुध्यानवसन्तसंगिनि हृदारामेऽघजीर्णच्छदाः

स्रस्ता भक्तिलताच्छटा विलसिताः पुण्यप्रवालश्रिताः ।

दीप्यन्ते गुणकोरका जपवचः पुष्पाणि सद्वासना

ज्ञानानन्दसुधामरन्दलहरी संवित् फलाभ्युन्नतिः ॥ ४७ ॥

ஸம்புத்யாநவஸந்தஸம்கிநி ஹ்ருதாராமே஽கஜீர்ணச்சதா:

ஸ்ரஸ்தா பக்திலதாச்சடா விலஸிதா: புண்யப்ரவாலஸ்ரிதா: .
தீப்யந்தே குணகோரகா ஜபவச: புஷ்பாணி ஸத்வாஸநா
ஜ்ஞாநாநந்தஸுதாமரந்தலஹரீ ஸம்வித் ஃபலாப்யுநந்தி: 47

சம்புவின் தியானம் என்னும் வசந்த ருதுவின் சேர்க்கையால் இதயமாகிய
தோட்டத்தில் பாபங்களாகிய பழுத்த இலைகள் உதிர்ந்து போகின்றன. பக்தியாகிய
கொடிகள் பிரகாசிக்கின்றன. புண்ணியமென்னும் துளிர்கள் தோன்றுகின்றன.
குணங்களாகிய மொட்டுகளும், ஜபமந்திரங்களாகிய புஷ்பங்களும், ஸத்வ
கர்மங்களாகிய வாசனையும், ஞானானந்தமாகிய அம்ருதமென்னும் தேனின் பெருக்கும்
பிரம்மஞானமாகிய பழங்களும் பிரகாசிக்கின்றன.

When the garden of the heart is in union with the spring of meditation on Sambhu, the
old leaves of sin fall off, the assemblage of the creepers of devotion appear, the shoots
of merit spread, the buds of virtue, the flowers of the words of prayer, the fragrance of
goodness, the wave of flower juices which is the ambrosia of knowledge-joy and the exalted
fruit of knowledge blaze forth.

शंभु ध्यान वसन्त - the spring of meditation on Sambhu, bestower of joy

संगिनि - is in union

हृद् आरामे - in the garden of the heart

अघ जीर्ण छदा: - the old leaves of sin

स्रस्ता: - fall off

भक्ति लता छदा - the assemblage of the creepers of devotion

विलसिता: - appear

पुण्य प्रवाल श्रिता: - the shoots of merit spread

दीप्यन्ते - they blaze forth

गुण कोरका: - the buds of virtue

जप वच: पुष्पाणि - the flowers of the words of prayer

सत् वासना - the fragrance of goodness

ज्ञान आनन्द सुधा - the ambrosia of knowledge-joy

मरन्द लहरी - wave of flower juices

संवित् फल अभ्युन्नति: - the exalted fruit of knowledge

नित्यानन्दरसालयं सुरमुनिस्वान्ताम्बु जाताश्रयं

स्वच्छं सद्विजसेवितं कलुषहृत्सद्वासनाविष्कृतम् ।

शंभुध्यानसरोवरं व्रज मनो हंसावतंस स्थिरं

किं क्षुद्राश्रयपल्वल भ्रमणसंजातश्रमं प्राप्स्यसि ॥ ४८ ॥

நித்யாநந்தரஸாலயம் ஸுரமுநிஸ்வாந்தாம்பு ஜாதாஸ்ரயம்

ஸ்வச்சம் ஸத்விஜஸேவிதம் கலுஷஹ்ருத்ஸத்வாஸநாவிஷ்க்ருதம் .

ஸம்புத்யாநஸரோவரம் வ்ரஜ மநோ ஹம்ஸாவதம்ஸ ஸ்திரம்

கிம் க்ஷுத்ராஸ்ரயபல்வல ப்ரமணஸம்ஜாதாஸ்ரமம் ப்ராப்ஸ்யஸி 48

ஹே மனதாகிய சிறந்த அன்ன பறவையே ! நித்யானந்தமான சிவானந்த ஜலத்திற்கு இருப்பிடமாயும், தேவர்கள், முனிவர்கள் இவர்களுடைய இதயமாகிய தாமரைக்கு இருப்பிடமாயும், நிர்மலமாயும், சிறந்த பிராம்மணர்களாகிய அன்னப்பறவைகளால் ஸேவிக்கப்பட்டதாயும், பாபமென்ற மாசை அகற்றுவதாயும், புண்ணியமாகிய நறுமணத்தை வெளிப்படுத்துவதாயும் உள்ள சம்புவின் தியானமாகிய நீர்நிலையை நிலையாக அடைவாய். ஏன் அற்பமானவரை அடுத்து நின்று சேற்றுக்குட்டையில் உழுன்று வீணாகக் கஷ்டப்படுகிறாய்?

Oh swan of the mind which is like a crest jewel, you withdraw permanently to the lake of meditation on Sambhu, which is the abode of the essence of eternal happiness, which is the resort of the lotus like minds of the celestial sages, which is clear, which is worshipped by the birds of brahmins, which removes sin, and which is possessed of the fragrance of virtue. Why do you incur the fatigue arising from roaming in the puddle which is the resort of the mean ?

नित्य आनन्द - eternal happiness

रस आलयं - abode of the essence

सुरमुनि स्वान्त - the mind of the celestial sages

अम्बुजात आश्रयं - the resort of the lotuses

स्वच्छं - clear

सद्विज सेवितं - worshipped by the wise birds of brahmins

कलुष हृत् - which removes sin

सद्वासना आविष्कृतम् - possessed of the fragrance of virtue

शंभु ध्यान सरोवरं - the lake of meditation on Sambhu, bestower of joy

व्रज - you withdraw

मन हंस अवतंस - Oh swan of the mind which is like a crest jewel

स्थिरं - permanently

किं क्षुद्राश्रय - why, the resort of the mean

पल्वल भ्रमण - roaming in the puddle

संजात श्रमं प्राप्स्यसि - you incur the fatigue arising from

आनन्दामृतपूरिता हरपदांभोजालवालोद्यता

स्थैर्योपघ्नमुपेत्य भक्तिलतिका शाखोपशाखान्विता ।

उच्चैर्मानसकायमानपटलीमाक्रम्य निष्कल्मषा

नित्याभीष्टफलप्रदा भवतु मे सत्कर्मसंवर्धिता ॥ ४९ ॥

ஆநந்தாம்ருதபூரிதா ஹரபதாம்போஜாலவாலோத்யதா

ஸ்தைர்யோபக்நமுபேத்ய பக்திலதிகா ஸாகோபஸாகாந்விதா .

உச்சைர்மானஸகாயமானபடலீமாக்ரம்ய நிஷ்கல்மஷா

நித்யாபீஷ்டஃபலப்ரதா பவது மே ஸத்கர்மஸம்வர்திதா 49

ஆனந்தமாகிய அம்ருத ஜலத்தினால் வளர்க்கப்பட்டு, பரமசிவனுடைய பாதகமலமாகிய பாத்தியில் முளைத்து, திடசித்தமெனும் கொம்பைப்பற்றிக் கொண்டு, கிளைகளும், சிறு கிளைகளும் உள்ள சிறந்த மனதாகிய பந்தலின் மேல் படர்ந்து, குற்றமற்று, புண்ணிய செயல்களால் நன்றாக வளர்க்கப்பட்ட பக்தியென்கிற கொடி எனக்கு மனதிற்குப் பிடித்த நித்யமான மோக்ஷம் என்கிற பழத்தை அளிப்பதாய் ஆகட்டும்.

Let the creeper of devotion, filled by the ambrosia of happiness, rising from the trench around the lotus feet of Hara, having possessed firmness for support, having branches and sub branches, having spread over the thatch frame of the lofty mind, being free of sin and reared by good deeds, be the giver of the fruit of the eternal object of desire (liberation) to me.

आनन्द अमृत - the ambrosia of happiness

पूरिता - filled

हर पदांभोज - the lotus feet of Hara (Siva)

आलवाल उद्यता - rising from the trench (around)

स्थैर्य उपद्रं उपेत्य - having possessed firmness as support
 भक्ति लतिका - the creeper of devotion
 शाख उपशाख अन्विता - having branches and sub branches
 उच्चैः मानस - the lofty mind
 कायमान पटली - the thatch frame
 आक्रम्य - having spread over
 निष्कल्मषा - without sin
 नित्य अभीष्ट - eternal object of desire
 फल प्रदा - the giver of fruit
 भवतु मे - let it be for me
 सत्कर्म संवर्धिता - reared by good deeds

सन्ध्यारम्भविजृम्भितं श्रुतिशिरस्थानान्तराधिष्ठितं
 सप्रेमभ्रमराभिराममसकृत् सद्वासनाशोभितम् ।
 भोगीन्द्राभरणं समस्तसुमनःपूज्यं गुणाविष्कृतं
 सेवे श्रीगिरिमल्लिकार्जुनमहालिंगं शिवालिंगितम् ॥ ५० ॥

ஸந்த்யாரம்பவிஜ்ஞும்பிதம் ஸ்ருதிஸிரஸ்தாநாந்தராதிஷ்டிதம்
 ஸப்ரேமப்ரமராபிராமமஸக்ருத் ஸத்வாஸநாஸோபிதம் .
 போகீந்த்ராபரணம் ஸமஸ்தஸுமந:பூஜ்யம் குணாவிஷ்க்ருதம்
 ஸேவே ஸ்ரீகிரிமல்லிகார்ஜுநமஹாலிம்கம் ஸிவாலிம்கிதம் 50

சந்தியாகால ஆரம்பத்தில் தாண்டவத்தில் பிரகாசிக்கிறவனும், வேதங்களின்
 சிரசான உபநிஷதங்களின் மத்தியில் நிலை பெற்றவனும், பிரேமையுடன் கூடின
 பிரமராம்பிகையினால் அழகு பெற்றவனும், எப்பொழுதும் ஸாது ஜனங்களுடைய பக்தி
 மணத்தால் கமழ்பவனும், பாம்புகளை ஆபரணமாக அணிந்தவனும், அனைத்து
 தேவர்களாலும் பூஜிக்கப்பட்டவனும், நற்குணங்களால் பிரசித்தி பெற்றவனும், பார்வதி
 தேவியால் தழுவுப்பெற்றவனும் ஆகிய ஸ்ரீகிரி என்கிற மலையில் இருக்கின்ற
 மல்லிகார்ஜுனன் எனப்பட்ட மஹாலிங்கத்தை ஸேவிக்கிறேன்.

I worship the great image of Mallikarjuna in SriGiri, who dances at the
 commencement of the evening, who occupies the interior of the pinnacle of the Vedas, who is

always pleasing with the loving Parvati, who is graced by the fragrance of virtue, who is adorned by the lord of serpents, who is worshipped by all the gods, who is possessed of good qualities, and who is embraced by Sivaa. (Interestingly, this verse can be taken as a description of a jasmine flower by virtue of paronomasia)

सन्ध्या आरम्भ - the commencement of the evening

विजृम्भितं - who dances

श्रुति शिर स्थानान्तर - the interior of the pinnacle of the Vedas

अधिष्ठितं - who occupies

सप्रेम भ्रमरा - with the loving Bhramara (Parvati in the form of a bee)

अभिरामं - who is pleasing

असकृत् - always

सद्वासना शोभितं - who is graced by the fragrance of virtue

भोगीन्द्र आभरणं - who is adorned by the lord of serpents

समस्त सुमनः पूज्यं - who is worshipped by all the gods

गुण आविष्कृतं - who is possessed of good qualities

सेवे - I worship

श्री गिरि - in SriGiri, the mountain called Sri (Srisailam)

मल्लिकार्जुन महालिंगं - the great image of Siva called Mallikarjuna

शिवा आलिंगितम् - who is embraced by Sivaa (Parvati)

भृंगीच्छानटनोत्कटः करिमदग्राही स्फुरन्माधवा-

हृदो नादयुतो महासितवपुः पञ्चेषुणा चादृतः ।

सत्पक्षस्सुमनोवनेषु स पुनः साक्षान्मदीये मनो

राजीवे भ्रमराधिपो विहरतां श्रीशैलवासी विभुः ॥ ५१ ॥

ப்ரும்கீச்சாநடநோத்கட: கரிமதக்ராஹீ ஸ்ஃபுரந்மாதவா-

ஹ்லாதோ நாதயுதோ மஹாஸிதவபு: பஞ்சேஷுணா சாத்ருத: .

ஸத்பக்ஷஸ்ஸுமநோவநேஷு ஸ புந: ஸாக்ஷாந்மதீயே மநோ

ராஜீவே ப்ரமராதிபோ விஹரதாம் ஸ்ரீஸைலவாஸீ விபு: 51

பிருங்கி ரிஷியின் விருப்பத்தை நிறைவேற்ற நடனத்தை மேற்கொண்டவனும், கஜாகரனுடைய மதத்தை அடக்கியவனும், பிரகாசிக்கின்ற விஷ்ணுவைப் பார்த்து மகிழ்ச்சி பொங்கியவனும், பிரணவ நாதத்துடன் கூடியவனும், சுத்த ஜ்யோதிமயமான ஸ்வரூபத்தை உடையவனும், மன்மதனால் ஆதரிக்கப்பட்டவனும், தேவர்களை ரக்ஷிப்பதில் விருப்பமுடையவனும், ஸ்ரீசைலம் என்கிற மலையில் வசிப்பவனும், எங்கும் நிறைந்தவனும் ஆகிய அந்த பிரமரம்பிகையின் பதியான சிவன் அடிக்கடி எனக்கெதிரில் என்னுடைய மனதாகிய தாமரையில் விளையாட்டும்.

Let the all pervading one who is a resident of Srisailam, who dances much to the desire of Bhringi, who seized the pride of the elephant demon, who manifested joy at the sight of Vishnu, who is united with the sacred syllable Om, who has a greatly white body, who is honoured by Cupid, who is on the side of the good in the protection of the gods, and he who is the lord of Bhramara, sport anew in person in the lotus of my mind.

(Interestingly, this verse can be taken as a description of a male bee by virtue of paronomasia.)

(The mention of Srigiri or Srisailam in the two central verses of the lyric suggests that it was perhaps composed here.)

भृंगी - इच्छा - the desire of Bhringee (Parvati in the form of a bee)

नटन उत्कटः - dances much

करि मद ग्राही - who seized the pride of the elephant (demon)

स्फुरन् माधव आह्लादः - who manifested joy (at the sight of) Vishnu

नाद युतः - who is united with the sacred syllable Om

महा सित वपुः - greatly white body

पञ्चेषुणा च आदृतः - and who is honoured by Cupid

सत् पक्षः - on the side of the good

सुमनः अवनेषु - in the protection of the gods

सः पुनः - he, anew

साक्षात् - in person

मदीये मनो राजीवे - in the lotus of my mind

भ्रमरा अधिपः - the lord of Bhramara (Parvati in the form of a female bee)

विहरतां - let him sport

श्री शैलवासी - the resident of Srisailam

विभुः - the all pervading one

कारुण्यामृतवर्षिणं घनविपद्ग्रीष्मच्छिदाकर्मठं

विद्यासस्यफलोदयाय सुमनस्संसेव्यमिच्छाकृतिम् ।

नृत्यद्भक्तमयूरमद्रिनिलयं चञ्चज्जटा मण्डलं

शंभो वाञ्छति नीलकन्धर सदा त्वां मे मनश्चातकः ॥ ५२ ॥

காருண்யாம்ருதவர்ஷிணம் கநவிபத்க்ரீஷ்மச்சிதாஶ்ரமடம்

வித்யாஸஸ்யஃபலோதயாய ஸுமநஸ்ஸம்ஸேவ்யமிச்சாக்ருதிம் .

ந்ருத்யத்பக்தமயூரமட்ரிநிலயம் சஞ்சஜ்ஜடா மண்டலம்

ஸம்போ வாம்சதி நீலகந்தர ஸதா த்வாம் மே மநஸ்சாதக: 52

கருணையென்ற அம்ருதத்தை பொழிபவனும், கடுங்கோடை வெயில் போன்று பொசுக்கும் கஷ்டங்களை போக்கும் விஷயத்தில் சாமர்த்தியமுள்ளவனும், வித்தையாகிய பயிர்கள் நல்ல பயனையளிப்பதற்காக நல்ல மனம் படைத்தவர்களால் போற்றப்பட்டவனும், விருப்பம் போல வடிவமெடுப்பவனும், நர்த்தனம் செய்யும் பக்தர்களாகிய மயில்களை உடையவனும், மலையில் வசிப்பவனும், அசைகிற ஜடைகளையுடையவனும் ஆகிய ஹே சம்போ ! ஹே நீல நிற கழுத்தை உடையவனே ! என்னுடைய மனதாகிய சாதகபக்ஷி உன்னை எப்பொழுதும் விரும்புகிறது.

Oh Sambhu, Oh Neelakandhara, who showers the ambrosia of compassion, who works diligently to destroy the heat of excessive distress, who is well worshipped by the gods so that the grain of knowledge may bear crop, who can assume the desired form, who has dancing peacocks of devotees, who resides in the mountain, and who has a halo of waving matted hair, the Cataka bird of my mind, desires you always. (Interestingly, this verse can be

taken as a description of a cloud by virtue of paronomasia)

कारुण्य अमृत - the ambrosia of compassion

वर्षिणं - who showers

घन विपद् - excessive distress

ग्रीष्म छिदा कर्मठं - one working diligently to destroy the heat

विद्या सस्य - the grain of knowledge

फल उदयाय - for the appearance of a crop

सुमनः संसेव्यं - who is well worshipped by the gods

इच्छा आकृतिं - who can assume the desired form

नृत्यत् भक्त मयूरं - who has dancing peacocks of devotees

अद्रि निलयं - who resides in the mountain

चंचत् जटा मण्डलं - who has a halo of waving matted hair

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

वाञ्छति - desires

नील कन्धर - Oh Neelakandhara, blue necked one

सदा त्वां - always you

मे मनः चातकः - the (mythical) Cataka bird of my mind

आकाशेन शिखी समस्तफणिनां नेत्रा कलापि नता-

ऽनुग्राहिप्रणवोपदेशनिन्दैः केकीति यो गीयते ।

श्यामां शैलसमुद्भवां घनरुचिं दृष्ट्वा नटन्तं मुदा

वेदान्तोपवने विहाररसिकं तं नीलकण्ठं भजे ॥ ५३ ॥

ஆகாசேந ஸிஃ ஸமஸ்தஃபணிநாம் நேத்ரா கலாபி நதா-

ऽநுக்ராஹிப்ரணவோபதேஸநிநதை: கேகீதி யோ கீயதே .

ஸ்யாமாம் ஸைலஸமுத்பவாம் கநருசிம் த்ருஷ்ட்வா நடந்தம் முதா

வேதாந்தோபவநே விஹாரரஸிகம் தம் நீலகண்டம் பஜே 53

எந்த பரமசிவன், ஆகாசத்தை கொண்டையாக உடையவனோ, அனைத்து
நாகங்களுக்கும் நாயகனான ஆதிசேஷனை ஆபரணமாக உடையவனோ,

நமஸ்கரிப்பவர்களை அனுகிரஹிக்கும் ப்ரணவத்வனியை கேகீ சப்தமாக உடையவன் என்று துதிக்கப்படுகிறானோ, மலையில் பிறந்த பார்வதியின் மேகம் போலுள்ள காந்தியைப் பார்த்து ஆனந்தத்தினால் நடனம் செய்கிறானோ, வேதாந்தம் என்கிற நந்தவனத்தில் விளையாடுவதில் விருப்பமுள்ளவனோ அந்த நீலகண்டனை ஸேவிக்கிறேன்.

I worship that Neelakantha, who has the sky for his crest, who has the leader of the serpents as a necklace, who favours those who bow in salutation, who sings with sounds like Keki, when instructing on the sacred syllable Om, who dances joyously having seen the dark, auspicious beauty of Parvati and who takes pleasure in sporting in the garden of Vedanta. (Siva is likened to a dancing peacock)

आकाशेन शिखी - who has the sky for his crest

समस्त फणिनां नेत्रा - the leader of all the serpents

कलापि - as the necklace

नतान् अनुग्राहि - who favours those who bow in salutation

प्रणव उपदेश - instruction on the sacred syllable Om

निन्दैः केकी इति - with sounds like Keki (like the sound of the peacock)

यः गीयते - he who sings

श्यामां शैल समुद्भवां - who is dark and arose from the mountain (Parvati)

घन रुचिं - auspicious beauty

दृष्ट्वा नटन्तं मुदा - who dances joyously having seen

वेदान्त उपवने - in the garden of Vedanta

विहार रसिकं - one who takes pleasure in sporting

तं नीलकण्ठं भजे - I worship that Neelakantha, blue necked one

सन्ध्याघर्मदिनात्ययो हरिकराघातप्रभूतानक

ध्वानो वारिदगर्जितं दिविषदां दृष्टिच्छटा चंचला ।

भक्तानां परितोषबाष्पविततिवृष्टिर्मयूरी शिवा

यस्मिन्नुज्वलताण्डवं विजयते तं नीलकण्ठं भजे ॥ ५४ ॥

ஸந்த்யாகர்மதிநாத்யயோ ஹரிகராகாதப்ரபூதாநக

த்வானோ வாரிதகர்ஜிதம் திவிஷதாம் த்ருஷ்டிச்சடா சம்சலா .
பக்தாநாம் பரிதோஷபாஷ்பவிததிவ்ருஷ்டிர்மயூரீ ஸிவா
யஸ்மிந்நுஜ்வலதாண்டவம் விஜயதே தம் நீலகண்டம் பஜே 54

ஸந்தியாகாலம், கோடைக்காலத்தின் முடிவான மழைகாலம் போன்றும்,
விஷ்ணுவின் கைகளின் அடிகளால் உண்டாகிற ம்ருதங்கத்தின் த்வனி மேகங்களின்
கர்ஜனை போன்றும், தேவர்களுடைய கண்பார்வைகள் மின்னல் போன்றும்,
பக்தர்களுடைய ஆனந்தக்கண்ணீரின் பிரவாகம் மழை போன்றும், பார்வதி பெண் மயில்
போன்றும் உள்ள எந்த பரமேச்வரனிடத்தில் பிரகாசமான தாண்டவம் சிறந்து
விளங்குகிறதோ அந்த நீலமான கழுத்தையுடைய ஆண் மயில் போன்ற சிவனை
பஜிக்கிறேன்.

In the twilight at the end of a hot day, when thunder is the sound arising from the
drum hit by the hand of Vishnu, when lightning is the rays of light from the glances of the
heaven dwellers, when widespread rains are the tears of delight of the devotees, when Sivaa is
the peahen, he in whom, the splendid (fierce) dance triumphs, I worship that blue necked one.
(Siva is the peacock which dances joyously with the advent of rain)

सन्ध्या - in the twilight

घर्म दिनात्ययः - at the end of a hot day

हरि कर आघात - hit by the hand of Vishnu

प्रभूत आनक ध्वानः - sound arising from the drum

वारिद गर्जितं - roar of clouds (thunder)

दिविषदां दृष्टि छटा - rays of light from the glances of the heaven dwellers

चंचला - lightning

भक्तानां परितोष बाष्प - the tears of delight of the devotees

वितति वृष्टिः - widespread rain

मयूरी शिवा - Sivaa (Parvati) is the peahen

यस्मिन् उज्ज्वल ताण्डवं - in whom the splendid (fierce) dance

विजयते - triumphs

तं नीलकण्ठं भजे - I worship that Neelakantha, blue necked one

आद्यायामिततेजसे श्रुतिपदैर्वेद्याय साध्याय ते

विद्यानन्दमयात्मने त्रिजगत्संरक्षणोद्योगिने ।
ध्येयायाखिलयोगिभिस्सुरगणैर्गेयाय मायाविने

सम्यक् ताण्डवसंभ्रमाय जटिने सेयं नतिश्शंभवे ॥ ५५ ॥

ஆத்யாயாமிததேஜஸே ஸ்ருதிபதைர்வேத்யாய ஸாத்யாய தே

வித்யாநந்தமயாத்மநே த்ரிஜகதஸ்ஸம்ரக்ஷணோத்யோகிநே .

த்யேயாயாகிலயோகிபிஸ்ஸுரகணைர்கேயாய மாயாவிநே

ஸம்யக் தாண்டவஸம்ப்ரமாய ஜடிநே ஸேயம் நதிஸ்ஸம்ப்வே 55

ஸ்ருஷ்டிக்கு முன்பே இருப்பவனும், அளவிற்கடங்காத தேஜஸ்வரூபியானவனும், வேதமந்திரங்களால் அறியப்படுபவனும், அடைய கூடியவனும், ஞானமும் ஆனந்தமுமான ஸ்வரூபத்தை உடையவனும், மூவுலகத்தைக் காப்பதில் உறுதிகொண்டவனும், அனைத்து யோகிகளாலும் தியானம் செய்யப்படுபவனும், தேவர்களால் பாடப்படுபவனும், மாயையைத் தன் வசப்படுத்தியவனும், நன்றாக தாண்டவம் ஆடுவதில் விருப்பமுள்ளவனும், ஜடைகளை தரித்தவனும், மங்களத்தை அளிப்பவனும் ஆகிய உனக்கு இந்த நமஸ்காரம்.

To Sambhu who is primeval, who is boundlessly lustrous, who is known and attainable through the Vedic verses, who is of the nature of knowledge-bliss, who is industrious in the protection of the three worlds, who is meditated on by all contemplative saints, who is sung about by the groups of gods, who is the originator of Illusion, who is zealous about the correctness of the (fierce) dance and who has matted hair, salutations to you, such as those (said above).

आद्याय - who is primeval

अमित तेजसे - who is boundlessly lustrous

श्रुति पदैः - through the Vedic verses

वेद्याय साद्याय - who is known and attainable

ते - to you

विद्या आनन्दमय - knowledge-bliss

आत्मने - who is of the nature of

त्रिजगत - of the three worlds

संरक्षण उद्योगिने - industrious in the protection

ध्येयाय - who is meditated on

अखिल योगिभिः - by all contemplative saints

सुर गणैः गेयाय - who is sung about by the groups of gods

मायाविने - who is the originator of Maya (Illusion)

सम्यक् ताण्डव - the correctness of the (fierce) dance

संभ्रमाय - who is zealous

जटिने - who has matted hair

सा इयं नतिः - salutations such as those (said above)

शंभवे - to Sambhu, bestower of happiness

नित्याय त्रिगुणात्मने पुरजिते कात्यायनीश्रेयसे

सत्यायादिकुटुंबिने मुनिमनः प्रत्यक्ष चिन्मूर्तये ।

मायासृष्टजगत्त्रयाय सकलाम्नायान्तसंचारिणे

सायं ताण्डवसंभ्रमाय जटिने सेयं नतिः शंभवे ॥ ५६ ॥

நித்யாய த்ரிகுணாத்மநே புரஜிதே காத்யாயநீஸ்ரேயஸே

ஸத்யாயாதிகுடும்பிநே முநிமந: ப்ரத்யக்ஷ சிந்மூர்தயே .

மாயாஸ்ருஷ்டஜகத்த்ரயாய ஸகலாம்நாயாந்தஸம்சாரிணே

ஸாயம் தாண்டவஸம்ப்ரமாய ஜடிநே ஸேயம் நதி: ஸம்பவே 56

நித்யமாக இருப்பவனும், ஸத்வ, ரஜ, தம என்கிற மூன்று குணமயமானவனும், முப்புரத்தை வென்றவனும், பார்வதி தேவியின் தவத்தின் பலஸ்வரூபனும், ஸத்ய ஸ்வரூபனும், ஆதியிலேயே குடும்பியானவனும், முனிவர்களின் மனதில் பிரத்யக்ஷமாகும் ஞானஸ்வரூபனும், மாயையால் மூன்று உலகத்தையும் ஸ்ருஷ்டி செய்தவனும், அனைத்து வேதங்களின் முடிவான உபநிஷத்துக்களில் ஸஞ்சரிப்பவனும், சாயங்காலத்தில் தாண்டவம் ஆடுவதில் ஆசையுள்ளவனும், ஜடைகளை தரித்தவனும் ஆகிய சம்புவிற்கு இந்த நமஸ்காரம்.

To Sambhu who is eternal, who is of the nature of the three qualities, who is the conqueror of the cities (of the demons), who is the bliss of Katyayani, who is truth, who is the pre eminent pater familias, who is apprehended in the mind of the sage as a personification of knowledge, who created the three worlds by the agency of Illusion, who moves within the boundaries of all the Vedas, who is zealous about the evening (fierce) dance and who has matted hair, salutations, such as those (said above).

नित्याय - who is eternal
 त्रिगुणात्मने - who is of the nature of the three qualities
 पुरजिते - the conqueror of the cities of the demons
 कात्यायनी श्रेयसे - who is the bliss of Katyayani (Parvati)
 सत्याय - who is truth
 आदि कुटुंबिने - who is the pre eminent pater familias
 मुनि मनः - the mind of the sage
 प्रत्यक्ष चिन्मूर्तये - apprehended as a personification of knowledge
 माया सृष्ट - created by the agency of Maya (Illusion)
 जगत्त्रयाय - the three worlds
 सकल आम्राय अन्त - within the boundaries of all the Vedas
 संचारिणे - who moves
 सायं ताण्डव - the evening (fierce) dance
 संभ्रमाय - who is zealous
 जटिने - who has matted hair
 सा इयं नतिः - salutations such as that (said above)
 शंभवे - to Sambhu, bestower of happiness

नित्यं स्वोदरपोषणाय सकलानुद्दिश्य वित्ताशया
 व्यर्थं पर्यटनं करोमि भवतस्सेवां न जाने विभो ।
 मज्जन्मान्तरपुण्यपाकबलतस्त्वं शर्व सर्वान्तर-
 स्तिष्ठस्येव हि तेन वा पशुपते ते रक्षणीयोऽस्म्यहम् ॥ ५७ ॥

நித்யம் ஸ்வோதரபோஷணாய ஸகலானுத்தியாய வித்தாஸயா
 வ்யர்தம் பர்யடநம் கரோமி பவதஸ்ஸேவாம் ந ஜானே விபோ .
 மஜ்ஜந்மாந்தரபுண்யபாகபலதஸ்த்வம் ஸர்வ ஸர்வாந்தர-
 ஸ்திஷ்டஸ்யேவ ஹி தேந வா பஸுபதே தே ரக்ஷணீயோஃஸ்மயஹம் 57

எப்பொழுதும் தன்னுடைய வயிற்றை வளர்க்கவே பணத்தாசையால்
 பலரையும் நாடிச் சென்று வீணாக திரிகிறேன். ஹே விபோ ! உன்னுடைய சேவையை

அறியவில்லை. ஹே பசுபதே ! ஹே பக்தர்களின் பாவத்தைப் போக்குபவனே !
இப்பொழுதுதான் என்னுடைய முற்பிறவிகளில் செய்த புண்ணியத்தின் பலனால்
சர்வாந்தர ரூபியான உன்னை அறிந்தேன். ஆகவே உன்னால் நான் காப்பாற்றத்
தகுந்தவனாக ஆகிறேன்.

I wander purposelessly always, for nourishing my belly, aiming at all desirous of
wealth. Oh Vibhu, I do not know to serve you. On the strength of the result of good deeds
from another birth of mine, (I know) Oh Sarva, that indeed you are present within all. For that
or another (reason), Oh Pasupati, I am worthy of being protected by you.

नित्यं - always

स्व उदर पोषणाय - for nourishing the belly

सकलान् उद्दिश्य - aiming at all

वित्ताशया - desirous of wealth

व्यर्थं पर्यटनं करोमि - I wander purposelessly

भवतः सेवां न जाने - I do not know to serve you

विभो - Oh Vibhu, all pervasive one

मद् जन्मान्तर - from another birth of mine

पुण्य पाक बलतः - on the strength of the result of good deeds

त्वं शर्व - you Oh Sarva (Siva)

सर्व अन्तरः - within all

तिष्ठसि एव हि - indeed you are present

तेन वा - for that (reason) or another (reason)

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

ते रक्षणीयः अस्मि अहम् - I am worthy of being protected by you

एको वारिजबान्धवः क्षितिभो व्याप्तं तमोमण्डलं

भित्वा लोचनगोचरोपि भवति त्वं कोटिसूर्यप्रभः ।

वेद्यः किन्न भवस्यहो घनतरं कीदृग्भवेन्मत्तम

स्तत्सर्वं व्यपनीय मे पशुपते साक्षात् प्रसन्नो भव ॥ ५८ ॥

ஏகோ வாரிஜபாந்தவ: கூசிதிநபோ வ்யாப்தம் தமோமண்டலம்

பித்வா லோசநகோசரோபி பவதி த்வம் கோடிஸூர்யப்ரப: .

வேத்ய: கிந்ந பவஸ்யஹோ கநதரம் கீத்ருக்பவேந்மத்தம

ஸ்தத்ஸர்வம் வ்யபநீய மே பஸூபதே ஸாக்ஷாத் ப்ரஸந்நோ பவ 58

ஹே பசுபதே ! ஒரு ஸூர்யன் பூமியையும் ஆகாசத்தையும் சூழ்ந்துக்கொண்டிருக்கிற இருளைப் பிளந்து போக்கடித்து கண்களுக்கும் புலப்படுகிறான். கோடி ஸூர்ய பிரகாசத்தையுடைய நீ என் கண்களுக்கு ஏன் புலப்படாமலிருக்கிறாய் ? ஐயகோ ! என்னுடைய அஞ்ஞானம் என்கிற இருள் எவ்வளவு அடர்ந்ததாக இருக்குவேண்டும். அதை முழுவதையும் போக்கடித்து எனக்கு பிரத்யக்ஷமாக தோன்றுபவராக ஆகவேண்டும்.

The sun though but one, having cleaved the orb of darkness pervading the earth and sky comes within scope of vision. You are effulgent as ten million suns, why are you not known? Alas what sort will my denser mental darkness be? Having removed all that, Oh Pasupati, become clearly visible to me.

एको वारिज बान्धवः - the friend of the lotus (the sun) is one

क्षिति नभः व्याप्तं - pervading the earth and sky

तमो मण्डलं - the orb of darkness

भित्वा - having cleaved

लोचन गोचरः - within scope of vision

अपि - though

भवति - becomes (visible)

त्वं कोटि सूर्य प्रभः - you are effulgent as ten million suns

वेद्यः किं न भवसि - why are you not known

अहो - alas

घनतरं - denser

कीदृक् भवेत् मत् तमः - what sort will my mental darkness be

तत् सर्वं व्यपनीय - having removed all that

मे पशुपते - to me Oh Pasupati, lord of beings

साक्षात् प्रसन्नः भव - become clearly visible

हंसः पद्मवनं समिच्छति यथा नीलांबुदं चातकः

कोकः कोकनदप्रियं प्रतिदिनं चन्द्रं चकोरस्थता ।
चेतो वाञ्छति मामकं पशुपते चिन्मार्गमृग्यं विभो
गौरीनाथ भवत्पदाब्जयुगलं कैवल्यसौख्यप्रदम् ॥ ५९ ॥

ஹம்ஸ: பத்மவநம் ஸமிச்சதி யதா நீலாம்புதம் சாதக:

கோக: கோகநதப்ரியம் ப்ரதிதிநம் சந்த்ரம் சகோரஸ்ததா .
சேதோ வாஞ்சதி மாமகம் பஸுபதே சிந்மார்கம்ருக்யம் விபோ
கௌரீநாத பவத்பதாப்ஜயுகலம் கைவல்யஸௌக்யப்ரதம் 59

ஹே பசுபதே ! ஹே விபோ ! ஹே கௌரிநாத ! அன்னப்பறவை தாமரைத்
தடாகத்தையும், சாதகப்பறவை கறுத்த மேகத்தையும், சக்ரவாகப்பறவை தாமரை
புஷ்பத்திற்கு நாயகனான ஸூர்யனையும், சகோரப்பறவை சந்திரனையும், எவ்வாறு தன்
தன் இஷ்டப்படி விரும்புகின்றதோ அவ்வாறே என்னுடைய மனம் ஞானமார்க்கத்தால்
தேடத் தகுந்ததும், மோகூ சுகத்தை அளிக்க வல்லதுமான உன்னுடைய
பாதத்தாமரைகளிரண்டையும் நாள்தோறும் விரும்புகிறது.

Just as the Swan intensely desires the cluster of lotuses, the Cataka bird the dark
cloud, the Ruddy goose the sun, and the Greek partridge the moon, likewise, Oh Pasupati, Oh
Vibhu, Oh Gowrinatha, my mind desires your pair of lotus feet, every day, which is sought by
the path of knowledge and which is the bestower of the bliss of emancipation.

हंसः - the swan

पद्म वनं - the cluster of lotuses

समिच्छति - intensely desires

यथा - just as

नीलांबुदं - the dark cloud

चातकः - the Cataka bird (a bird supposedly subsisting on rain water)

कोकः - the ruddy goose

कोकनद प्रियं - the friend of the red lotus (the sun)

प्रति दिनं - every day

चन्द्रं - the moon

चकोरः तथा - the Greek partridge, likewise

चेतः वाञ्छति मामकं - my mind desires

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings
चिन्मार्गं मृग्यं - sought by the path of knowledge
विभो - Oh Vibhu, all pervasive one
गौरी नाथ - Oh Gowrinatha, lord of Gowri (Parvati)
भवत्पद अब्ज युगलं - the pair of your lotus feet
कैवल्य सौख्य प्रदम् - the bestower of the bliss of emancipation

रोधस्तोयहतः श्रमेणपथिकश्छायां तरोर्वृष्टितः

भीतः स्वस्थगृहं गृहस्थमतिथिः दीनः प्रभुं धार्मिकं ।

दीपं सन्तमसाकुलश्च शिखिनं शीतावृतस्त्वं तथा

चेतस्सर्वभयापहं व्रज सुखं शंभोः पदाम्भोरुहम् ॥ ६० ॥

ரோதஸ்தோயஹ்ருத: ஸ்ரமேணபதிகஸ்சாயாம் தரோர்வ்ருஷ்டித:

பீத: ஸ்வஸ்தக்ருஹம் க்ருஹஸ்தமதிதி: தீந: ப்ரபும் தார்மிகம் .

தீபம் ஸந்தமஸாகுலஸ்ச ஸிகிநம் ஸீதாவ்ருதஸ்த்வம் ததா

சேதஸ்ஸர்வபயாபஹம் வ்ரஜ ஸுகம் ஸம்போ: பதாம்போருஹம் 60

வெள்ளத்தில் சிக்குண்டவன் கரையையும், வழிப்போக்கன் களைப்பால் மரத்தின் நிழலையும், மழைக்கு அஞ்சியவன் தன்னுடைய வீட்டையும், விருந்தாளி (வெளியூர் பிரயாணி) இல்லறத்தானையும், ஏழை தர்மசிந்தனையுள்ள பணக்காரனையும், கும்மிருட்டால் அவதிப்படுபவன் விளக்கையும், குளிரால் வாடுபவன் நெருப்பையும் எவ்வாறு அடைய விரும்புவானோ அவ்வாறே ஹே மனமே ! நீ எல்லாவிதமான பயத்தையும் போக்கும் சுகமளிக்கும் சம்புவின் பாதத்தாமரையை விரும்பி அடைவாய்.

Just as one dragged by flood water approaches the bank, the fatigued wayfarer the shade of the tree, one who fears the rain the comfortable home, the guest a householder, the indigent one the righteous master, one overcome by great darkness the lamp and one who is made uneasy by the cold the fire, likewise Oh mind, you approach the lotus feet of Sambhu, which removes all fear and which is joyous.

रोधः - the bank

तोय हतः - one dragged by flood water

श्रमेण पथिकः - the fatigued wayfarer
 छायां तरोः - the shade of the tree
 वृष्टितः भीतः - one who fears the rain
 स्वस्थ गृहं - the comfortable home
 गृहस्थं अतिथिः - the householder, (by) a guest
 दीनः - the indigent one
 प्रभुं धार्मिकं - the righteous master
 दीपं - the lamp
 सन्तमसा आकुलः च - and one overcome by great darkness
 शिखिनं - the fire
 शीत आवृतः - one who is made uneasy by the cold
 त्वं - you
 तथा - likewise
 चेतः - Oh mind
 सर्वं भयापहं - which removes all fear
 व्रज - you approach
 सुखं - joyous
 शंभोः पदांभोरुहम् - the lotus feet of Sambhu, bestower of joy

अङ्गोलं निजबीजसन्ततिरयस्कान्तोपलं सूचिका
 साध्वी नैजविभुं लता क्षितिरुहं सिन्धुस्सरिद्वल्लभम् ।
 प्राप्नोतीह यथा तथा पशुपतेः पादारविन्दद्वयं
 चेतोवृत्तिरुपेत्य तिष्ठति सदा सा भक्तिरित्युच्यते ॥ ६१ ॥

அங்கோலம் நிஜபீஜஸந்ததிரயஸ்காந்தோபலம் ஸூசிகா
 ஸாத்வீ நைஜவிபும் லதா க்ஷிதிருஹம் ஸிந்துஸ்ஸரித்வல்லபம் .
 ப்ராப்த்நோதீஹ யதா ததா பஸுபதே: பாதாரவிந்தத்வயம்
 சேதோவ்ருத்திருபேத்ய திஷ்டதி ஸதா ஸா பக்திரித்யுச்யதே 61

அங்கோலம் (ஏறழிஞ்சல்) எனப் பெயர் பெற்ற மரத்தை அதனுடைய

விதை வரிசைகளும், இரும்புக்காந்தக்கல்லை ஊசியும், தன்னுடைய கணவனை பதிவ்ரதையான பெண்ணும், மரத்தை கொடியும், கடலை நதியும் எவ்விதம் இந்த உலகில் அடைகிறதோ அவ்விதம் மனதின் நாட்டமும் பசுபதியின் பாதத்தாமரைகள் இரண்டையும் அடைந்து, எப்பொழுதும் சஞ்சலமில்லாமல் நிலைபெற்றிருந்தால், அதுவே பக்தி எனப்படும்.

Just as it's own series of seeds reaches the Ankola tree here, the needle the loadstone, the chaste woman her own lord, the creeper the tree and the river the ocean, like wise, (when) the state of the mind having approached the two lotus feet of Pasupati, stays there always, that (state) is said to be devotion.

अङ्गोलं - the Ankola tree

निज बीज सन्ततिः - own series of seeds

अयस्कान्त उपलं - the load stone

सूचिका - the needle

साध्वी - the chaste woman

नैज विभुं - own lord

लता क्षितिरुहं - the creeper, the tree

सिन्धुः सरित् वल्लभं - the river, the ocean

प्राप्नोति इह यथा - just as it reaches here

तथा - likewise

पशुपतेः पाद अरविन्द द्वयं - the two lotus feet of Pasupati, lord of beings

चेतः वृत्ति - the function of the mind

उपेत्य - having approached

तिष्ठति सदा - remains always

सा भक्तिः इति उच्यते - that is said to be devotion

आनन्दाश्रुभिरातनोति पुलकं नैर्मल्यतश्छादनं

वाचा शंखमुखे स्थितैश्च जठरापूर्तिं चरित्रामृतैः ।

रुद्राक्षैर्भसितेन देव वपुषो रक्षां भवद्भावना-

पर्यंके विनिवेश्य भक्तिजननी भक्ताभक्तं रक्षति ॥ ६२ ॥

ஆநந்தாஸ்ருபிராதநோதி புலகம் நைர்மல்யதஸ்சாதநம்
வாசா ஸம்கமுகே ஸ்திதைஸ்ச ஜடராபூர்திம் சரித்ராம்ருதை: .
ருத்ராக்ஷர்பஸிதேந தேவ வபுஷோ ரக்ஷாம் பவத்பாவநா-
பர்யம்கே விநிவேஸ்ய பக்திஜநநீ பக்தார்பகம் ரக்ஷதி 62

ஹே தேவ ! பக்தி என்கிற தாய், பக்தன் என்கிற குழந்தையை ஆனந்தம் என்கிற கண்ணீரால் மயிர்க்கூச்சல் ஏற்படும்படி குளிப்பாட்டி, களங்கமற்ற மனம் என்கிற வஸ்திரத்தை உடுத்தி, வாக்கு என்கிற சங்கின் வாயால் உன்னுடைய சரித்திரம் என்கிற அமுதத்தால் வயிற்றுக்கு உணவையும், ருத்ராக்ஷங்களாலும் விபூதியாலும் உடலுக்கு ரக்ஷையையும் கல்பிக்கிறாள். உன்னுடைய தியானம் என்கிற தொட்டிலில் படுக்கவைத்து காப்பாற்றுகிறாள்.

Oh Deva, devotion in the form of a mother, having placed the child of a devotee on the bed of meditation on you, causes horripilation by tears of joy, covers (one) with purity, fills the stomach with the ambrosia of your story placed in the conch tip of speech and protects the body by the stones of Rudraksha berries and sacred ash.

आनन्द अश्रुभिः - by tears of joy

आतनोति - causes

पुलकं - horripilation

नैर्मल्यतः छादनं - covers by purity

वाचा शंखमुखे - through the conch tip (vessel for feeding babies) of speech

स्थितैः च - and placed

जठरा पूर्तिं चरित्र अमृतैः - fills the stomach with the ambrosia of (your) story

रुद्राक्षैः भसितेन - by the (amulets of) stones of the Rudraksha berries and sacred ash

देव - Oh Deva, lord

वपुषः रक्षां- the protection of the body

भवद् भावना पर्यके - on the bed of meditation on you

विनिवेश्य - having placed

भक्ति जननी - devotion in the form of a mother

भक्त अर्भकं - the child of a devotee

रक्षति - protects

मार्गावर्तितपादुका पशुपतेरंगस्य कूर्चायते

गण्डूषाम्बुनिषेचनं पुररिपोर्दिव्याभिषेकायते ।

किञ्चिद्भक्षितमांसशेषकवलं नव्योपहारायते

भक्तिः किं न करोत्यहो वनचरो भक्तावतंसायते ॥ ६३ ॥

மார்காவர்திதபாதுகா பஸுபதேரம்கஸ்ய கூர்சாயதே

கண்டுஷாம்புநிஷேசநம் புரரிபோர்திவ்யாபிஷேகாயதே .

கிம்சித்பக்ஷிதமாம்ஸஸேஷகவலம் நவ்யோபஹாராயதே

பக்தி: கிம் ந கரோத்யஹோ வநசரோ பக்தாவதம்ஸாயதே 63

கண்ணப்பரின் வழி நடந்து தேய்ந்த செருப்பு, பசுபதியின் சிரசில் வைக்கப்படும் கூர்ச்சம் போல் ஆகிறது. வாயால் உமிழ்ந்த நீர் திரிபுரர்களுக்கு சத்ரு போன்ற சிவனுக்கு திவ்ய அபிஷேகம் போலாகிறது. சிறிது சாப்பிட்டுப் பார்த்த மாம்ஸத்தின் மீதி கவளம் சிறந்த நைவேத்தியம் போலாகிறது. காட்டில் திரியும் வேடன் சிறந்த பக்தன் ஆகிறான். ஆச்சரியம் ! பக்தி எதைத்தான் செய்யாது ?

The sandal pounded on by the road is the bundle of Kusa grass for the body of Pasupati, the sprinkling of the mouthful of water is the divine bath for Siva, the mouthful of partially eaten remnant meat is the fresh oblation. What does not devotion do (even such uncivilised acts)? Oh how wonderful, the forest dweller (a barbarian devotee by name Kannapar), is the crest jewel of devotees !

मार्गावर्तित पादुका - the sandal pounded on by the road

पशुपते: अंगस्य - for the body of Pasupati, lord of beings

कूर्चायते - the bundle of Kusa grass (used in worship)

गण्डूष अंबु - the mouthful of water

निषेचनं - the sprinkling

पुर रिपो: - for the enemy of the cities of the demons (Siva)

दिव्य अभिषेकायते - the divine bath (for the deity)

किञ्चित् भक्षित - the partially eaten

मांस शेष कवलं - the mouthful of remnant meat

नव्य उपहारायते - the fresh oblation (for the deity)

भक्तिः किं न करोति - what does not devotion do

अहो वनचरः - Oh how wonderful, the forest dweller

भक्त अवतंसायते - the crest jewel of devotees

वक्षस्ताडनमन्तकस्य कठिनापस्मारसंमर्दनं

भूमृत्पर्यटनं नमत्सुरशिरः कोटीरसंघर्षणम् ।

कर्मेदं मृदुलस्य तावकपदद्वन्द्वस्य गौरीपते

मच्चेतोमणिपादुकाविहरणं शंभो सदांगीकुरु ॥ ६४ ॥

வக்ஷஸ்தாடநமந்தகஸ்ய கடிநாபஸ்மாரஸம்மர்தநம்

பூப்ருத்பர்யடநம் நமத்ஸுரஸிர: கோடரஸம்கர்ஷணம் .

கர்மேதம் ம்ருதுலஸ்ய தாவகபதத்வந்த்வஸ்ய கௌரீபதே

மச்சேதோமணிபாதுகாவிஹரணம் ஸம்போ ஸதாம்கீகுரு 64

ஹே கௌரீபதே ! யமனுடைய மார்பில் உன் காலால் எட்டி உதைத்தல், அபஸ்மாரன் என்கிற அசுரனை மிதித்தல் அல்லது போக்கடிக்கவே முடியாத அஞ்ஞானத்தை வேரோடு பிடுங்குதல், மலையில் ஸஞ்சரித்தல், வணங்குகின்ற தேவர்களின் சிரசிலுள்ள கிரீடங்களின் உரசல் ஆகிய இதெல்லாம் மிகவும் மிருதுவான உன் இரண்டு பாதங்களின் செயல்கள். ஹே சம்போ ! எப்பொழுதும் என் மனம் என்கிற ரத்தினபாதுகைகளை அணிந்துக்கொண்டு ஸஞ்சாரம் செய்வதை ஏற்றுக்கொள்.

Hitting the chest of the god of death, trampling the cruel demon Apasmara, roaming the mountain, friction with the diadems on the heads of the bowing gods: this is the task of thy soft pair of feet, Oh Gowripati. Oh Sambhu, accept always to walk with the gem studded sandals of my mind.

वक्षः ताडनं - hitting the chest

अन्तकस्य - of the god of death

कठिन अपस्मार - the cruel Apasmara (the demon personifying ignorance)

संमर्दनं - trampling

भूमृत् पर्यटनं - roaming the mountain (Kailasa)

नमत्सुर शिर - the heads of the bowing gods

कोटीर संघर्षणं - friction with the diadems

कर्म इदं - this task

मृदुलस्य - soft

तावक पद द्वन्द्वस्य - thy pair of feet

गौरिपते - Oh Gowripati, lord of Gowri (Parvati)

मद् चेतः - my mind

मणि पादुका - gem studded sandal(s)

विहरणं - walking

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

सदा अंगी कुरु - accept always

वक्षस्ताडनशंकया विचलितो वैवस्वतो निर्जराः

कोटीरोज्ज्वलरत्नदीपकलिकानीराजनं कुर्वते ।

दृष्ट्वा मुक्तिवधूस्तनोति निभृताश्लेषं भवानीपते

यच्चेतस्तव पादपद्मभजनं तस्येह किं दुर्लभम् ॥ ६५ ॥

வகஷஸ்தாடநஸம்கயா விசலிதோ வைவஸ்வதோ நிர்ஜரா:

கோடிரோஜ்ஜ்வலரத்நதீபகலிகாநீராஜநம் குர்வதே .

தருஷ்ட்வா முக்திவதூஸ்தநோதி நிப்ருதாஸ்லேஷம் பவாநீபதே

யச்சேதஸ்தவ பாதபத்மபஜநம் தஸ்யேஹ கிம் துர்லபம் 65

ஹே பவானீபதே ! எவனுடைய மனம் உன்னுடைய பாதத்தாமரைகளை பஜித்துக்கொண்டு இருக்கிறதோ அவனுக்கு இங்கு அடைய முடியாதது என்ன இருக்கிறது ? அந்த பக்தனை பார்த்தவுடன் யமன் மார்பில் உதை விழுமோ என்று அஞ்சி ஓடிப்போய் விடுகிறான், தேவர்கள் தங்கள் கிரீடங்களில் பிரகாசிக்கின்ற மொட்டு போன்ற ரத்தின தீபங்களால் தீபாராதனையை செய்கிறார்கள், முக்தி என்கிற பெண் ஆழத் தழுவிக்கொள்கிறாள்.

Oh Bhavanipati, for him whose mind is engaged in the worship of your lotus feet, what is difficult to accomplish here ? Out of apprehension of a blow on the chest, the god of death departs, the immortals wave the buds of light from the shining gems of their diadems as an act of adoration and the bride of liberation having seen him bestows on him a firm embrace.

वक्षः ताडन - a blow on the chest
 शंकया - out of apprehension of
 विचलितः - he departs
 वैवस्वतः - the god of death
 निर्जराः - the immortals
 कोटीर उज्ज्वल रत्न - the shining gems on the diadems
 दीप कलिका - the buds of light
 नीराजनं कुर्वते - wave lights as an act of adoration
 दृष्ट्वा मुक्ति वधूः - having seen (him) the bride of liberation
 तनोति - bestows
 निभृत आश्लेषं - a firm embrace
 भवानी पते - Oh Bhavanipati, lord of Bhavani (Parvati)
 यद् चेतः - he whose mind
 तव पाद पद्म भजनं - engaged in worship of your lotus feet
 तस्य इह किं दुर्लभम् - what is difficult for him to accomplish here

क्रीडार्थं सृजसि प्रपंचमखिलं क्रीडामृगास्ते जनाः
 यत्कर्माचरितं मया च भवतः प्रीत्यै भवत्येव तत् ।
 शंभो स्वस्य कुतूहलस्य करणं मच्चेष्टितं निश्चितं
 तस्मान्मामकरक्षणं पशुपते कर्तव्यमेव त्वया ॥ ६६ ॥

க்ரீடார்தம் ஸ்ருஜஸி ப்ரபம்சமகிலம் க்ரீடாம்ருகாஸ்தே ஜநா:
 யத்கர்மாசரிதம் மயா ச பவத: ப்ரீத்யை பவத்யேவ தத் .
 ஸம்போ ஸ்வஸ்ய குதூஹலஸ்ய கரணம் மச்சேஷ்டிதம் நிஸ்சிதம்
 தஸ்மாந்மாமகரக்ஷணம் பஸுபதே கர்தவ்யமேவ த்வயா 66

ஹே சம்போ ! இவ்வுலகனைத்தையும் விளையாட்டிற்காக ஸ்ருஷ்டி செய்கிறாய்.
 ஜனங்கள் உனக்கு விளையாட்டு மான்கள். அவர்களில் ஒருவனான என்னால் எந்த
 செயல் செய்யப்பட்டதோ அது உன்னுடைய சந்தோஷத்திற்காகவே ஆகிறது. என்னை
 ஆட்டுவித்தலும் உன்னுடைய ஆனந்தத்திற்கு மூல காரணம்

என்பது நிச்சயம். ஆகையால் ஹே பசுபதே ! என்னை ரக்ஷிப்பதும் உன்னால் செய்யப்படவேண்டிய கடமையேதான்.

You create the entire universe for play, people are animals of sport for you. Whatever actions have been done by me, it is indeed for your pleasure. Oh Sambhu, it is certain that my actions are the cause of your pleasure. Therefore Oh Pasupati, my protection must indeed be done by you.

க्रीडार्थ - for play

सृजसि - you create

प्रपंचं अखिलं - the entire universe

क्रीडा मृगाः ते जनाः - people are animals of sport, for you

यत् कर्म आचरितं मया च - whatever actions have been done by me

भवतः प्रीत्यै भवति एव तत् - it is indeed for your pleasure

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

स्वस्य कुतूहलस्य करणं - are the cause of your pleasure

मद् चेष्टितं - my actions

निश्चितं - it is certain

तस्मात् मामक रक्षणं - therefore my protection

पशुपते - Oh Pasupati, lord of beings

कर्तव्यं एव त्वया - must indeed be done by you

बहुविधपरितोषवाष्पपूर-

स्फुटपुलकांकितचारुभोगभूमिम् ।

चिरपदफलकाक्षिसेव्यमानां

परमसदाशिवभावनां प्रपद्ये ॥ ६७ ॥

பஹுவிதபரிதோஷபாஷ்பபூர-

ஸஃபுடபுலகாம்கிதசாருபோகபூமிம் .

சிரபதஃபலகாம்க்ஷிஸேவ்யமாநாம்

பரமஸதாஸிவபாவநாம் ப்ரபத்யே

பலவிதமான ஸந்தோஷத்தினால் ஆனந்தக் கண்ணீர் பெருகுவதற்கும்,
வெளிப்படையாக மயிர்க்கூச்சல் உண்டாவதற்கும், மனோகரமான போகஸ்தானமாயும்,
நிலையான பதவியாகிய மோக்ஷம் என்கிற பலனை விரும்புவர்களால்
போற்றப்பட்டவனாயும் இருக்கிற ஒப்புயர்வற்ற சதாசிவனுடைய தியானத்தை
சரணமடைகிறேன்.

I resort to meditating on the supreme Sadasiva, which is the beautiful land of
enjoyment with many types of pleasures, with floods of (joyous) tears, manifest thrills of joy
and sought by those desirous of the fruit of the eternal state.

बहुविध परितोष - many types of pleasures

बाष्पपूर - flood of (joyous) tears

स्फुट पुलकांकित - with manifest thrills of joy

चारु भोग भूमिम् - the beautiful land of enjoyment

चिर पद - the eternal state

फल आकांक्षि - desirous of the fruit

सेव्यमानां - sought by those

परम सदाशिव - the supreme Sadasiva, ever auspicious one

भावनां प्रपद्ये - I resort to meditating on

अमितमुदमृतं मुहुर्दुहन्तीं

विमलभवत्पदगोष्ठमावसन्तीम् ।

सदय पशुपते सुपुण्यपाकां

मम परिपालय भक्तिधेनुमेकाम् ॥ ६८ ॥

அமிதமுதம்ருதம் முஹுர்துஹந்தீம்

விமலபவத்பதகோஷ்டமாவஸந்தீம் .

ஸதய பஸுபதே ஸுபுண்யபாகாம்

மம பரிபாலய பக்திதேநுமேகாம் 68

ஹே தயை நிறைந்தவனே ! ஹே பசுபதே ! அளவில்லாத மகிழ்ச்சியாகிய
அம்ருதத்தை அடிக்கடி கறக்கிறதாயும், நிர்மலமான உன்னுடைய திருவடியாகிற
கொட்டிலில் வசிப்பதாயும், சிறந்த புண்ணியத்தின் பலனாகவும் உள்ள என்னுடைய

பக்தியாகிய பசு ஒன்றை காத்தருள்வாய்.

Oh compassionate one, Oh Pasupati, protect my only cow of devotion, which constantly yeilds unlimited ambrosia of joy, which lives in the cowpen of your pure feet and which is the fruition of (my) great merit.

अमित मुद अमृतं - unlimited ambrosia of joy

मुहुः दुहन्तीं - which constantly yeilds

विमल भवद् पद गोष्ठं - the cowpen of your pure feet

आवसन्तीम् - which lives

सद्य पशुपते - Oh compassionate one, Oh Pasupati, lord of beings

सुपुण्य पाकां - the fruition of great merit

मम परिपालय - protect my

भक्ति धेनु एकाम् - the only cow of devotion

जडता पशुता कलंकिता

कुटिलचरत्वं च नास्ति मयि देव ।

अस्ति यदि राजमौले

भवदाभरणस्य नास्मि किं पात्रम् ॥ ६९ ॥

ஜடதா பசுதா கலம்கிதா

குடிலசரத்வம் ச நாஸ்தி மயி தேவ .

அஸ்தி யதி ராஜமௌலே

பவதாபரணஸ்ய நாஸ்மி கிம் பாத்ரம் 69

ஹே தேவ ! மூடத்தன்மையும், மிருகத்தன்மையும், கலங்கத்தன்மையும், கோணலாக ஸஞ்சரிக்கும் தன்மையும் என்னிடத்தில் இல்லை. ஹே சந்திரனை சிரசிலணிந்தவனே ! மேற்கூறிய தோஷங்கள் என்னிடமிருந்திருந்தால் உன்னுடைய ஆபரணமாவதற்கு தகுந்தவனாக நானும் ஆகியிருக்க மாட்டேனா என்ன ?

Oh Deva, the quality of ignorance, the charecterstic of an animal, the quality of being blemished and possessing a crooked gait are not present in me. Oh Rajamouli, even if present, why am I unfit to be your ornament?

जडता - the quality of ignorance (the tiger skin worn by Siva)
पशुता - the charecterstic of an animal (the deer held in Siva's hand)
कलंकिता - the quality of being blemished (the moon adorning Siva's head)
कुटिल चरत्वं - possessing a crooked gait (the serpent adorning Siva's neck)
न अस्ति मयि - are not present in me
देव - Oh Deva, lord
अस्ति यदि - even if present
राज मौले - Oh Rajamouli, one with the moon as a tiara
भवद् आभरणस्य - your ornament
न अस्मि किं पात्रम् - why am I unfit to be

अरहसि रहसि स्वतन्त्रबुद्ध्या
वरिवसितुं सुलभः प्रसन्नमूर्तिः ।
अगणित फलदायकः प्रभुर्मे
जगदधिको हृदि राजशेखरोस्ति ॥ ७० ॥

அரஹஸி ரஹஸி ஸ்வதந்த்ரபுத்த்யா
வரிவஸிதும் ஸுலப: ப்ரஸந்நமூர்தி: .
அகணித ஃபலதாயக: ப்ரபுர்மே
ஜகததிகோ ஹ்ருதி ராஜஸேகரோஸ்தி 70

அருள் புரியும் மூர்த்தியான, கணக்கிலடங்காத பலன்களை அளிப்பவனான, பதிநான்கு உலகிற்கும் அப்பாற்பட்டவனான, பிரபுவான, சந்திரனை சிரசில் தரித்த பெருமான் என்னுடைய இதயத்தில் இருக்கிறான். ஆகையால் வளிப்படையாகவும், அந்தரங்கமாகவும், ஸ்வதந்த்ர புத்தியால் ஆராதிப்பதற்கு சுலபமானவன். (இதயத்தில் இருப்பதால் அந்தரங்கமாகவும், எங்கும் நிறைந்து இருப்பதால் வெளிப்படையாகவும் ஆராதிப்பதற்கு பரமசிவன் சுலபமானவன்.)

The lord Rajasekhara who is easily worshipped in public or in private with an independent intellect, who is the personification of graciousness, who is the giver of countless rewards and who surpasses the world is present in my heart.

अरहसि - in public

रहसि - in private

स्वतन्त्र बुद्ध्या - with an independent intellect

वरिवसितुं सुलभः - who is easily worshipped

प्रसन्न मूर्तिः - the personification of graciousness

अगणित - countless

फल दायकः - the giver of rewards

प्रभुः - the lord

मे - my

जगत् अधिकः - who surpasses the world

हृदि - in the heart

राज शेखरः अस्ति - Rajasekhara, one with the moon for a diadem is present

आरूढभक्तिगुणकुंचितभावचाप-

युक्तैशिशवस्मरणबाणगणैरमोघैः ।

निर्जित्य किल्बिषरिपून् विजयी सुधीन्द्र-

स्सानन्दमावहति सुस्थिरराजलक्ष्मीम् ॥ ७१ ॥

ஆரூடபக்திகுணகும்சிதபாவசாப-

யுக்தைஸ்சரிவஸ்மரணபாணகணைரமோகை: .

நிர்ஜித்ய கில்பிஷரிபூந் விஜயீ ஸுதீந்த்ர-

ஸ்ஸாநந்தமாவஹதி ஸுஸ்திரராஜலக்ஷ்மீம் 71

சிறந்த புத்திமான், ஏற்றப்பட்ட பக்தி என்கிற நாண் கயற்றினால் வளைக்கப்பட்ட பாவனை என்கிற வில்லில் தொடுக்கப்பட்ட சிவதியானம் என்கிற வீண்போகாத அம்புகளால் பாவங்களாகிய சத்ருக்களை ஒழித்து வெற்றிப்பெற்றவனாகி ஆனந்தத்துடன் என்றும் அழியாத ஸ்திரமான

(பரமசிவனுடைய) ஸாரூப்ய லக்ஷ்மியை அடைகிறான்.

ராஜலக்ஷ்மி - ராஜ்ஜி லக்ஷ்மி: ராஜலக்ஷ்மி: டுஷ்டநிஐஐ ஶிஷ்டபரிபாலனரூபா லக்ஷ்மி: ।

அथவா ஶுஸ்திர ராஜா பரமசிவ: தஸ்ய லக்ஷ்மி: ஶாரூப்யலக்ஷ்மி: ।

With rising devotion as the bent bow string (and) the bow of meditation furnished with the unfailling series of arrows of remembrance of Siva, having vanquished the enemies of sin, the victor who is the best amongst those of good intellect, possesses with joy, the eternal glory of sovereignty.

आरूढ भक्ति - rising devotion

गुण कुंचित - the bent bow string

भाव चाप युक्तैः - furnished with the bow of meditation

शिव स्मरण - remembrance of Siva

बाण गणैः - with the series of arrows

अमोघैः - unfailling

निर्जित्य - having vanquished

किल्बिष रिपून् - the enemies of sin

विजयी - the victor

सुधीन्द्रः - the best amongst those of good intellect

सानन्दं आवहति - possesses with joy

स्थिर राज लक्ष्मीम् - the eternal glory of sovereignty

ध्यानाञ्जनेन समवेक्ष्य तमःप्रदेशं

भित्वा महाबलिभिरीश्वरनाम मन्त्रैः ।

दिव्याश्रितं भुजगभूषणमुद्धहन्ति

ये पादपद्ममिह ते शिव ते कृतार्थाः ॥ ७२ ॥

த்யானாஞ்ஜநேந ஸமவேக்ஷ்ய தம:ப்ரதேஸம்

பித்வா மஹாபலிபிரீஸ்வரநாம மந்த்ரை: .

திவ்யாஸ்ரிதம் புஜகபூஷணமுத்வஹந்தி

யே பாதபத்மமிஹ தே ஸிவ தே க்ருதார்தா: 72

ஹே சிவ ! தியானம் என்கிற மையினால் நன்றாகத் தெரிந்துக்கொண்டு, ஈச்வரனின் நாம மந்திரங்கள் என்கிற சிறந்த பலிகளால் அஞ்ஞானம் என்கிற இருள் பிரதேசத்தை பிளந்துக்கொண்டு, தேவர்களால் தஞ்சம் புகப்பெற்றும், நாகங்களை

ஆபரணமாக அணிந்து கொண்டும் இருக்கிற உன்னுடைய பாதம் என்கிற பத்மநிதியை
எவர்கள் வெளிக்கொண்டு வருகிறார்களோ அவர்கள்தான் இந்த
ஜன்மத்தில் வாழ்க்கை பயனைப்பெற்றவர்கள்.

Having observed well with the collyrium of meditation, having cleaved the area of
darkness with great oblations and prayers of Iswara's name, they who raise here your
lotus feet, which is the resort of the celestials and which is adorned by serpents, they Oh Siva,
are fulfilled.

ध्यान अंजनेन - with the collyrium (used to sharpen vision) of meditation

समवेक्ष्य - having observed well

तमः प्रदेशं - the area of darkness

भित्वा - having cleaved

महा बलिभिः - with great oblations

ईश्वर नाम मन्त्रैः - with prayers of Iswara's, the supreme's name

दिव्याश्रितं - the resort of the celestials

भुजग भूषणं - adorned by the serpents

उद्धहन्ति - raise

ये - they who

पादपद्मं - the lotus feet

इह ते - here, your

शिव - Oh Siva, auspicious one

ते कृतार्थाः - they are fulfilled

भूदारतामुदवहद्यदपेक्षया श्री-

भूदार एव किमतस्सुमते लभस्व ।

केदारमाकलितमुक्तिमहौषधीनां

पादारविन्दभजनं परमेश्वरस्य ॥ ७३ ॥

பூதாரதாமுதவஹத்யதபேக்ஷயா ஸ்ரீ-

பூதார ஏவ கிமதஸ்ஸுமதே லபஸ்வ .
கேதாரமாகலிதமுக்திமஹௌஷதீநாம்
பாதாரவிந்தபஜநம் பரமேஸ்வரஸ்ய 73

ஹே நல்ல புத்தியே ! எந்த பரமேச்வரனின் பாதங்களை காண விரும்பி
ஸ்ரீதேவியையும், பூதேவியையும் பத்தினிகளாகக்கொண்ட விஷ்ணுவே பன்றி ரூபத்தை
அடைந்தாரோ, அனைவரும் விரும்பும் மோக்ஷம் என்கிற சிறந்த மூலிகைகளுக்கு எது
விளைநிலமாக இருக்கிறதோ அந்தப் பரமேச்வரனுடைய பாதாரவிந்தங்களின்
சேவையை அடைவாயாக. அதைக் காட்டிலும் வேறு மேலானது என்ன இருக்கிறது ?

Oh wise mind, you learn the worship of the lotus feet of Parameswara, for the sake of
which, even the husband of Sridevi and Bhoodevi (Vishnu) put on the guise of a boar and
which is the field for the sovereign drug of liberation desired for (by you). What further
(needs be said)?

भूदारतां - the guise of a boar

उदवहद् - put on

यद् अपेक्षया - for the sake of which

श्री भूदार एव - even the husband of Sridevi and Bhoodevi (Vishnu)

किं अतः - what further (needs be said)

सुमते लभस्व - Oh wise mind, you learn

केदारं - the field

आकलित - desired for

मुक्ति महौषधीनां - the sovereign drug of liberation

पाद अरविन्द भजनं - the worship of the lotus feet

परम ईश्वरस्य - of Parameswara, the Supreme God

आशापाशक्लेशदुर्वासनादि-

भेदोद्युक्तैःदिव्यगन्धैरमन्दैः ।

आशाशाटीकस्य पादारविन्दं

चेतः पेटीं वासितां मे तनोतु ॥ ७४ ॥

ஆஸாபாஸக்லேஸதுர்வாஸநாதி-

பேதோத்யுக்தை:திவ்யகந்தைரமந்தை: .

ஆஸாஸாடகஸ்ய பாதாரவிந்தம்

சேத: பேடம் வாஸிதாம் மே தநோது 74

ஆசை, பாசம், துக்கம் ஆகிய கெட்ட வாசனைகளை போக்கடிப்பதில் முனைந்துள்ள திக்குகளை வஸ்திரமாகக்கொண்ட பரமேச்வரனின் பாதத்தாமரைகள் அளவுக்கடங்காத தெய்வீக வாசனைகளால் என்னுடைய மனம் என்கிற பெட்டியை நல்ல வாசனை (குணம்) உள்ளதாக செய்யட்டும்.

Let the great divine fragrance of Siva's lotus feet, which endeavours to remove the foul smell of the fetters of desire, pain etc., bestow fragrance to the basket of my mind.

आशा - desire

पाश - fetter

क्लेश - pain

दुर्वासना आदि - foul smell etc.

भेद उद्युक्तैः - endeavouring to remove

दिव्य गन्धैः - by divine fragrance

अमन्दैः - by the great

आशा शाटीकस्य - he whose garment is space (Siva)

पाद अरविन्दं - lotus feet

चेतः पेटी - the basket of the mind

वासितां - fragrance

मे - my

तनोतु - let it bestow

कल्याणिनं सरसचित्रगतिं सवेगं

सर्वेङ्गितज्ञमनघं ध्रुवलक्षणाढ्यम् ।

चेतस्तुरंगमधिरुह्य चर स्मरारे

नेतस्समस्तजगतां वृषभाधिरूढ ॥ ७५ ॥

கல்யாணிநம் ஸரஸசித்ரகதம் ஸவேகம்

ஸர்வேங்கிதஜ்ஞமநகம் த்ருவலக்ஷணாட்யம் .

சேதஸ்துரம்கமதிருஹ்ய சர ஸ்மராரே

நேதஸ்ஸமஸ்தஜகதாம் வ்ருஷபாதிருட 75

ஹே மன்மதனை எரித்தவனே ! ஹே அனைத்துலகங்களுக்கும் நாயகனே ! ஹே விருஷபவாகனனே ! மங்கள குணங்களையுடையதும், இன்பமளிக்கக்கூடிய விசித்திரமான நடைகளையுடையதும், வேகத்தையுடையதும், குறிப்புணர்ந்து நடக்கும் அறிவுடையதும், தோஷமில்லாததும், ஸ்திரமான லக்ஷணங்களையுடையதும் ஆன என்னுடைய மனம் என்கிற குதிரையின் மேல் ஏறிக்கொண்டு ஸஞ்சாரம் செய்.

Oh enemy of Cupid, Oh leader of all the worlds, Oh one mounted on the bull, having mounted the horse of (my) mind, which is auspicious, which has a charming variegated gait, which is swift, which is skilled in the interpretation of internal thoughts by external gestures, which is faultless and which has fixed auspicious marks, move about.

कल्याणिनं - which is auspicious

सरस चित्र गतिं - which has a charming variegated gait

सवेगं - which is swift

सर्वं इङ्गितज्ञं - skilled in judging internal thoughts by external gestures

अनघं - which is faultless

ध्रुव लक्षणाढ्यं - which has fixed auspicious marks

चेतः तुरंगं - the horse of the mind

अधिरुह्य चर - move about having mounted

स्मर अरे - Oh enemy of Cupid (Siva)

नेत समस्त जगतां - Oh leader of all the worlds (Siva)

वृषभाधिरूढ - Oh one mounted on the bull (Siva)

भक्तिर्महेशपदपुष्करमावसन्ती

कादंबिनीव कुरुते परितोषवर्षम् ।

संपूरितो भवति यस्य मनस्तटाक-

स्तज्जन्मसस्यमखिलं सफलं च नान्यत् ॥ ७६ ॥

பக்திர்மஹேஸ்பதபுஷ்கரமாவஸந்தீ

காதம்பிநீவ குருதே பரிதோஷவர்ஷம் .

ஸம்பூரிதோ பவதி யஸ்ய மநஸ்தடாக-

ஸ்தஜ்ஜந்மஸஸ்யமகிலம் ஸஃபலம் ச நாந்யத் 76

பக்தியானது மஹேச்வரனின் பாதம் என்கிற ஆகாசத்தில் இருந்துக்கொண்டு மேகங்களின் கூட்டத்தைப் போல் ஆனந்தமழையை பொழிகிறது. எவனுடைய மனம் என்கிற குளம் அதனால் நிரப்பப்படுகிறதோ, அவனுடைய ஜன்மம் என்கிற பயிர் முழுப்பயனை அடைகிறது. மற்ற எதுவும் அடைவதில்லை.

Devotion staying in the sky of Mahesa's feet, rains pleasure like a row of clouds. He whose pond of a mind gets filled (with it), that crop of his birth is entirely productive, and not another.

भक्तिः - devotion

महेश - Mahesa, supreme lord

पद पुष्करं - in the sky of (his) feet

आवसन्ती - staying

कादंबिनी इव - like a row of clouds

कुरुते परितोष वर्षं - rains pleasure

संपूरितः भवति - gets filled

यस्य मनस्तटाकः - whose pond of a mind

तत् जन्म सस्यं - that crop of (his) birth

अखिलं सफलं - is entirely productive

च न अन्यत् - and not another

बुद्धिःस्थिराभवितुमीश्वरपादपद्म-

सक्ता वधूर्विरहिणीव सदास्मरन्ती ।

सद्भावनास्मरणदर्शनकीर्तनादि

संमोहितेव शिवमन्त्रजपेन विन्ते ॥ ७७ ॥

புத்தி:ஸ்திராபவிதுமீஸ்வரபாதபத்ம-

ஸக்தா வதூர்விரஹிணீவ ஸதாஸ்மரந்தீ .

ஸத்பாவநாஸ்மரணதர்ஷநகீர்தநாதி

ஸம்மோஹிதேவ ஸிவமந்த்ரஜபேந விந்தே 77

ஈஸ்வரனின் பாதத்தாமரையில் பற்று வைத்துள்ள என் புத்தி, அதில் ஸ்திரமாக இருக்கும் பொருட்டு, எப்பொழுதும் அதையே நினைத்துக்கொண்டும், அதை அடையப்போவதை நல்ல எண்ணங்களுடன் நினைத்துக்கொண்டும், மனக்கண்ணால் பார்த்துக்கொண்டும், புகழ்ந்துக்கொண்டும், சிவமந்திரங்களை ஜபிப்பதால் உணர்ச்சியிழந்தும், கணவனின் பிரிவாற்றாமையால் வாடும் மனைவியை போல் கவலைப்படுகிறது.

The intellect, attached to the lotus feet of Iswara, in order to become permanently devoted, constantly remembering, thinking of attaining his feet with good thoughts recollecting, envisioning, praising and is as if very infatuated with prayer formulations sacred to Siva, worries like the wife separated from her husband.

बुद्धिः - the intellect

स्थिरा भवितुं - in order to become permanently fixed

ईश्वर पाद पद्म सक्ता - devoted to the lotus feet of Iswara, the supreme god

वधू विरहिणी इव - like a wife separated from her husband

सदा स्मरन्ती - constantly remembers

सद्भावना - good thoughts

स्मरण - recollecting

दर्शन - envisioning

कीर्तना आदि - praising etc.

संमोहिता इव - as if very infatuated

शिव मन्त्र जपेन - with prayer formulations sacred to Siva, the auspicious

विन्ते - worries

सदुपचारविधिष्वनुबोधितां

सविनयां सुहृदं सदुपाश्रितां ।

मम समुद्धर बुद्धिमिमां प्रभो

वरगुणेन नवोदवधूमिव ॥ ७८ ॥

ஸதுபசாரவிதிஷ்வநுபோதிதாம்

ஸவிநயாம் ஸஹ்ருதம் ஸதுபாஸ்ரிதாம் .

மம ஸமுத்தர புத்திமிமாம் ப்ரபோ

வரகுணேந நவோடவதூமிவ 78

ஹே பிரபோ ! நன்றாக உபசரிக்கும் முறைகளில் நன்றாக
போதிக்கப்பட்டதாயும், பணிவுடன் கூடியதாயும், நல்ல மனம் உள்ளதாயும்,
நற்காரியங்களில் நாட்டம் இருப்பதாயும் உள்ள என்னுடைய இந்த புத்தி என்கிற
கன்னிகையை, வரன் தன் சிறந்த குணங்களினால் புதிதாக விவாகம் ஆன பெண்ணைத்
தேற்றுவது போல் கை தூக்கி விடு.

Oh Prabhu, raise up this intellect of mine, which has been advised about the methods
of service to the virtuous, which is modest, which is loving and which has recourse to the
good, like a newly married bride by the good qualities of the husband.

सद् उपचार विधिषु - in the methods of service to the virtuous

अनुबोधितां - advised about

सविनयां - which is modest

सुहृदं - which is loving

सद् उपाश्रितां - which has recourse to the good

मम - mine

समुद्धर - raise up

बुद्धिं इमां - this intellect

प्रभो - Oh Prabhu, lord

वर गुणेन - the husband by good qualities

नव ऊढ वधूं इव - like a newly married bride

नित्यं योगिमनस्सरोजदलसंचारक्षमस्त्वत्क्रम-

इशंभो तेन कथं कठोरयमराड्वक्षः-कवाटक्षतिः ।

अत्यन्तं मृदुलं त्वदङ्घ्रियुगलं हा मे मनश्चिन्तय-

त्येतल्लोचनगोचरं कुरु विभो हस्तेन संवाहये ॥ ७९ ॥

நித்யம் யோகிமநஸ்ஸரோஜதலஸம்சாரக்ஷமஸ்த்வத்க்ரம-

ஸ்ப்ஸம்போ தேந கதம் கடோரயமராட்வக்ஷ: -கவாடக்ஷதி: .

அத்யந்தம் ம்ருதுலம் த்வதம்க்ரியுகலம் ஹா மே மநஸ்சிந்தய-

த்யேதல்லோசநகோசரம் குரு விபோ ஹஸ்தேந ஸம்வாஹயே 79

ஹே சம்போ ! உன்னுடைய காலடி எப்பொழுதும் யோகிகளின் மனம் என்கிற தாமரை இதழ்களில் ஸஞ்சரிக்கும் தகுதிப்பெற்றது. அதைக்கொண்டு மிக முரடான யமதர்மராஜனின் கதவு போன்ற மார்பை எவ்வாறு பிளந்தாய்? ஹா ! உன்னுடைய மிகவும் மிருதுவான பாதங்கள் இரண்டையும் நினைத்து என் மனம் கவலைப் படுகிறது. ஹே விபோ ! யமனை உதைத்த இந்த பாதங்களை என் கண்களுக்கு தெரியும்படியாக செய்தருள்வாய். என் கைகளால் நன்றாக தாங்கிக் கொள்கிறேன்.

Oh Sambhu, your foot is suitable to move on the petals of the lotus mind of the contemplative saint. How (is it possible) to injure the hard, door (like) chest of the god of death by it ? Oh alas, your pair feet are extremely tender! My mind thinks (thus). Oh Vibhu, bring this (foot) within scope of (my) vision, I will stroke it gently by my hand.

नित्यं - always

योगि मनः सरोज दल - on the petals of the lotus mind of the contemplative saint

संचार क्षमः - suitable to move

त्वत् क्रमः - your foot

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

तेन कथं - how (is it possible) by it

कठोर - the hard

यमराज् वक्षः - the chest of the god of death

कवाट - door (like)

क्षतिः - injure

अत्यन्तं मृदुलं - extremely tender

त्वद् अङ्घ्रि युगलं - your pair of feet

हा - Oh alas

मे मनः चिन्तयति - my mind thinks (thus)

एतत् लोचन गोचरं कुरु - bring this within scope of (my) vision

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

हस्तेन संवाहये - I will stroke it gently with my hand

एष्यत्येष जनिं मनोऽस्य कठिनं तस्मिन्नदानीति

मद्रक्षायै गिरिसीमि कोमलपदन्यासः-पुराभ्यासितः ।

नोचेद्विव्यगृहान्तरेषु सुमनस्तल्पेषु वेद्यादिषु

प्रायस्सत्सु शिलातलेषु नटनं शंभो किमर्थं तव ॥ ८० ॥

ஏஷ்யத்யேஷ ஜநிம் மநோஅஸ்ய கடிநம் தஸ்மிந்நடாநீதி

மத்ரக்ஷாயை கிரிஸீம்நி கோமலபதந்யாஸ:-புராப்யாஸித: .

நோசேத்திவ்யக்ருஹாந்தரேஷு ஸுமநஸ்தல்பேஷு வேத்யாதிஷு

ப்ராயஸ்ஸத்ஸு ஸிலாதலேஷு நடநம் ஸம்போ கிமர்தம் தவ 80

ஹே சம்போ ! “இவன் ஜன்மாவை அடையப்போகிறான், இவனுடைய மனம் கடினமானது, அந்த மனதில் நான் நர்த்தனம் செய்யப்போகிறேன்” என்று என்னை ரக்ஷிப்பதற்காக மிருதுவான பாதங்களின் நடை மலையின் மத்தியில் முன்பே பழகப்பட்டது. அப்படி இல்லாவிட்டால் அழகான வீடுகளுக்குள்ளும், புஷ்ப மெத்தைகளிலும், தின்னை, மேடை முதலிய இடங்களிலும் நடனமாட ஏராளமாக வசதி இருந்தும் கற்பாறைகள் நிறைந்த பிரதேசங்களில் உனது நர்த்தனம் எதற்காக ?

This one will be born (again). This one's mind is hard. I will dance on it. Thus (thinking) for my protection, the placement of the tender foot on the ridge of the mountain was practiced formerly. If not, when there is an abundance of space within celestial homes, on flower (like) couches and in quadrangles, wherefore your dance Oh Sambhu, on rocky surfaces ?

एष्यति एषः जनिं - this one will be born (again)

मनः अस्य कठिनं - this one's mind is hard

तस्मिन् नटानि इति - I will dance on it thus (thinking)

मद् रक्षायै - for my protection

गिरि सीमि - on the ridge of the mountain

कोमल पद न्यासः - the placement of the tender foot

पुरा अभ्यासितः - was practiced formerly

नो चेद् - if not

दिव्य गृहान्तरेषु - in the space within celestial homes

मनः तल्पेषु - on flower (like) couches

वेद्यादिषु - in quadrangles

प्रायः सत्सु - when there is an abundance of

शिला तलेषु - on rocky surfaces

नटनं - dance

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

किमर्थं तव - wherefore your

कंचित्कालमुमामहेश भवतः पादारविन्दार्चनैः

कंचिद्ध्यानसमाधिभिश्च नतिभिः कंचित् कथाकर्णनैः ।

कंचित् कंचिदवेक्षणैश्च नुतिभिः कंचिद्दशामीदृशीं

यः प्राप्नोति मुदा त्वदर्पितमना जीवन् स मुक्तः खलु ॥ ८१ ॥

कमச்சிக்காலமுமாமஹேஸ பவத: பாதாரவிந்தார்சநை:

கமச்சிக்கயாநஸமாதிபிஸர்ச நதிபி: கமச்சித் கதா஑ர்ணநை: .

கமச்சித் கமச்சிதவேக்ஷணைஸர்ச நுதிபி: கமச்சித்தஸாமீத்ருஸீம்

ய: ப்ராப்நோதி முதா த்வதர்பிதமநா ஜீவந் ஸ முக்த: கலு 81

ஹே உமாமஹேஸ ! சிறிது நேரம் உன்னுடைய தாமரை பாதங்களை அர்ச்சிப்பதிலும், சிறிது நேரம் தியான சமாதிகளிலும், சிறிது நேரம் நமஸ்காரங்களிலும், சிறிது நேரம் உன் கதைகளை கேட்பதிலும், சிறிது நேரம் உன்னை தரிசிப்பதிலும், சிறிது நேரம் உன்னை துதிப்பதிலும், மகிழ்ச்சியுடன் உன்னிடம் மனதை அர்ப்பணம் செய்யும் இந்த நிலையை எவன் அடைகிறானோ அவன் நிச்சயமாக உயிருடன் இருக்கும்பொழுதே முக்தியை அடைந்தவன்.

Oh Uma Mahesha, he is indeed liberated while alive, who (spends) some time by worshipping your lotus feet, some by religious and abstract meditation, salutations, some (time) by listening to (your) story, some (time) by seeing you, some (time) by praising (you) and who reaches this state with a mind offered to you with joy.

कंचित् कालं - (spends) some time

उमा महेश - Oh Uma Mahesha, supreme lord of Uma (Parvati)

भवतः - your

पाद अरविन्द अर्चनैः - by worship of lotus feet

कंचित् ध्यान समाधिभिः च - some (time) by religious and abstract meditation

नतिभिः - by (bowing) in salutations

कंचित् कथा कर्णनैः - some (time) by listening to (your) story

कंचित् - some

कंचित् अवेक्षणैः च - and some (time) by seeing you

नुतिभिः - by praising

कंचित् दशां ईदृशीं - some in such a state

यः प्राप्नोति - he who reaches

मुदा - with joy

त्वद् अर्पित मना - with a mind offered to you

जीवन् सः मुक्तः खलु - he is indeed liberated while alive

बाणत्वं वृषभत्वमर्ध्वपुषा भार्यात्वमार्यापते

घोणित्वं सखिता मृदंगवहता चेत्यादिरूपं दधौ ।

त्वत्पादे नयनार्पणं च कृतवान् त्वद्देहभागो हरिः

पूज्यात्पूज्यतरस्स एव हि न चेत् को वा तदन्योऽधिकः ॥ ८२ ॥

பாணத்வம் வ்ருஷபத்வமர்தவபுஷா பார்யாத்வமார்யாபதே

கோணித்வம் ஸகிதா ம்ருதம்கவஹதா சேத்யாதிரூபம் ததௌ .

த்வத்பாதே நயநார்பணம் ச க்ருதவாந் த்வத்தேஹபாகோ ஹரி:

பூஜ்யாத்பூஜ்யதரஸ்ஸ ஏவ ஹி ந சேத் கோ வா ததந்யோஅதிக: 82

ஹே ஆர்யாபதே ! விஷ்ணு பாணமாக, விருஷபமாக, பாதி சரீரத்தினால் மனைவியாக, பன்றியாக, ஸ்நேகிதியாக, மிருதங்கம் தாங்குபவராக, இவ்விதம் பலவிதமான வடிவத்தையும் தரித்தார். உன்னுடைய பாதத்தில் தன் கண்ணையும் அர்ப்பணம் செய்தார். உன்னுடைய சரீரத்தில் பாதி பங்கும் கொண்டார். ஆகையால் அவரே பூஜிக்கத் தகுந்தவர்களில் மிகவும் பூஜிக்கத் தக்கவராகிறார். அப்படி இல்லாவிட்டால் அவரைக் காட்டிலும் சிறந்தவர் வேறு யார்தான் உளர் ?

Oh Aaryapati, Vishnu took forms such as that of being an arrow, being a bull, being a wife (by taking) half of (your) body, being a boar, being a female companion and being the bearer of the drum.He offered (his) eye at your feet. He is part of your body. Amongst those deserving honour, indeed he alone is more honourable. If not, who else is greater than him?

बाणत्वं - being an arrow

वृषभत्वं - being a bull

अर्ध्वपुषा भार्यात्वं - being a wife (by taking) half of (your) body

आर्या पते - Oh Aaryapati, husband of Aarya (Parvati)

घोणित्वं - being a boar

सखिता - being a female companion

मृदंग वहता - being the bearer of the drum

च इत्यादि रूपं दधौ - took forms such as
त्वद् पादे - at your feet
नयन अर्पणं च कृतवान् - and offered (his) eye
त्वद् देह भागः हरिः - Hari (Vishnu) is part of your body
पूज्यात् - amongst those deserving honour
पूज्यतरः सः एव हि - indeed he alone is more honourable
न चेत् - if not
कः वा तदन्यः अधिकः - who else is greater than him

जननमृतियुतानां सेवया देवतानां
न भवति सुखलेशस्संशयो नास्ति तत्र ।
अजनिममृत रूपं सांबमीशं भजन्ते
य इह परमसौख्यं ते हि धन्या लभन्ते ॥ ८३ ॥

ஜநநம்ருதியுதாநாம் ஸேவயா தேவதாநாம்
ந பவதி ஸுகலேஸஸ்ஸம்ஸயோ நாஸ்தி தத்ர .
அஜநிமம்ருத ரூபம் ஸாம்பமீஸம் பஜந்தே
ய இஹ பரமஸௌக்யம் தே ஹி தந்யா லபந்தே 83

ஜனனம், மரணம் இவைகளுக்கு உட்பட்ட தேவதைகளை பூஜிப்பதால் சிறிதளவு சுகமும் ஏற்படாது. அதில் சந்தேகம் கிடையாது. எவர்கள், பிறப்பு இறப்பு அற்றவனும், அம்பிகையுடன் கூடியவனும் ஆகிய ஈசனை இந்த ஜன்மத்தில் பூஜிக்கிறார்களோ அவர்களே பிறவிப்பயனை எய்தியவர்களாகி பரமசுகமான மோக்ஷத்தை அடைகிறார்கள்.

By the worship of the gods endowed with birth and death, there is not (even) a small amount of happiness. There is no doubt therein. They who worship here Isa who is with Amba, the unborn being of eternal nature, they alone are blessed and obtain supreme pleasure.

जनन मृति युतानां - (who are) endowed with birth and death
सेवया - by the worship
देवतानां - of the gods
न भवति सुख लेशः - there is not (even) a small amount of happiness

संशयः न अस्ति तत्र - there is no doubt therein
अजनिं अमृत रूपं - the unborn being of eternal nature
सांबं ईशं - Isa, the supreme who is with Amba, the mother (Parvati)
भजन्ते ये इह - they who worship here
परम सौख्यं - supreme pleasure
ते हि - they alone
धन्याः - are blessed
लभन्ते - they obtain

शिव तव परिचर्या सन्निधानाय गौर्या
भव मम गुणधुर्या बुद्धिकन्यां प्रदास्ये ।
सकलभुवनबन्धो सच्चिदानन्दसिन्धो
सदय हृदयगेहे सर्वदा संवस त्वम् ॥ ८४ ॥

शिव தவ பரிசர்யா ஸந்நிதாநாய கௌர்யா
பவ மம குணதூர்யாம் புத்திகந்யாம் ப்ரதாஸ்யே .
ஸகலபுவநபந்தோ ஸச்சிதாநந்தஸிந்தோ
ஸதய ஹ்ருதயகேஹே ஸர்வதா ஸம்வஸ த்வம் 84

ஹே சிவ ! ஹே உலகை ஸ்ருஷ்டிப்பவனே ! ஹே அனைத்துலகிற்கும்
நெருங்கின உறவினனே ! ஹே ஸச்சிதானந்தக் கடலே ! ஹே கருணையுடன் கூடியவனே
! கௌரியுடன் கூடிய உனக்குப் பணிவிடை செய்ய அருகிலிருக்க நற்குணங்கள் நிறைந்த
என்னுடைய புத்தி என்கிற கன்னியை கொடுக்கிறேன்.
நீ என்னுடைய இதயம் என்கிற வீட்டில் எப்பொழுதும் வசித்துக்கொண்டிரு.

Oh Siva, I give the maiden of my intellect, fit for the burden of virtue, for service to you, in proximity to Gowri, Oh source of all. Oh friend of all the worlds, Oh ocean of Existence-Intellect-Bliss, Oh compassionate one, you (must) live always in the home of (my) heart.

शिव - Oh Siva, auspicious one
तव परिचर्या - for service to you
सन्निधानाय गौर्याः - in proximity to Gowri (Parvati)

भव - Oh Bhava, source of all

मम - my

गुण धुर्या - fit for the burden of virtue

बुद्धि कन्या - the maiden of intellect

प्रदास्ये - I give

सकल भुवन बन्धो - Oh friend of all the worlds

सत् चित् आनन्द सिन्धो - Oh ocean of Existence -Intellect - Bliss

सदय - Oh compassionate one

हृदय गेहे - in the home of (my) heart

सर्वदा - always

संवस त्वम् - you (must) live

जलधिमथनदक्षो नैव पातालभेदी

न च वनमृगयायां नैव लुब्धः प्रवीणः ।

अशनकुसुमभूषावस्त्रमुख्यां सपर्यां

कथय कथमहं ते कल्पयानीन्दुमौले ॥ ८५ ॥

ஜலதிமதநதக்ஷோ நைவ பாதாலபேதீ

ந ச வநம்ருகயாயாம் நைவ லுப்த: ப்ரவீண: .

அஸநகுஸுமபூஷாவஸ்த்ரமுக்யாம் ஸபர்யாம்

கதய கதமஹம் தே கல்பயாநீந்துமௌலே 85

ஹே சந்திரனை சிரசில் தரித்தவனே ! நான் ஸமுத்திரத்தைக் கடையும் சாமர்த்தியமில்லாதவன், பாதாள லோகத்தைப் பிளக்கவும் முடியாதவன், காட்டில் வேட்டையாடுவதில் வல்லவனான வேடனும் இல்லை. உனக்கு ஆகாரம், புஷ்பம், ஆபரணம், வஸ்த்ரம் முதலியவற்றைக்கொண்ட பூஜையை எவ்வாறு செய்வேன். சொல். (சிவனின் ஆகாரம் விஷம், புஷ்பம் சந்திரன், ஆபரணம் நாகங்கள், வஸ்த்ரம் புலித்தோலும் யானைத்தோலும்)

I am quite unskilled in churning the ocean, (for your flower the moon and your food, the poison which arose from it), nor in piercing the nether world (for your ornament, the serpents) and I am quite an unskilled hunter for hunting in the wild (for your tiger skin

garment). Oh Indumouli, tell me how will I arrange for the food, flower, ornament and garment that is prominent in your worship ?

जलधि मथन - churning the ocean

दक्षः न एव - quite unskilled

पाताल भेदी न च - nor in piercing the nether world

वन मृगयायां - hunting in the wild

न एव लुब्धः प्रवीणः - quite an unskilled hunter

अशन - food

कुसुम - flower

भूषा - ornament

वस्त्र - garment

मुख्यां सपर्यां - prominent in worship

कथय - you tell

कथं अहं - how will I

ते - your

कल्पयानि - I arrange

इन्दु मौले - Oh Indumouli, one who wears the moon as a tiara

पूजाद्रव्यसमृद्धयो विरचिताः पूजां कथं कुर्महे

पक्षित्वं न च वा किटित्वमपि न प्राप्तं मया दुर्लभम् ।

जाने मस्तकमङ्घ्रिपल्लवमुमाजाने न तेऽहं विभो

न ज्ञातं हि पितामहेन हरिणा तत्त्वेन तद्रूपिणा ॥ ८६ ॥

பூஜாத்ரவ்யஸம்ருத்தயோ விரசிதா: பூஜாம் கதம் குர்மஹே

பக்ஷித்வம் ந ச வா கிடித்வமபி ந ப்ராப்தம் மயா துர்லபம் .

ஜானே மஸ்தகமம்க்ரிபல்லவமுமாஜானே ந தேஅஹம் விபோ

ந ஜ்ஞாதம் ஹி பிதாமஹேந ஹரிணா தத்வேந தத்ரூபிணா 86

ஹே உமாபதியே ! ஹே விபோ ! பூஜைக்கு வேண்டிய பொருட்கள் நிறைய
சேகரிக்கப்பட்டிருக்கின்றது. பூஜையை எவ்வாறு செய்வேன் ? துர்லபமான

அன்னப்பறவைத்தன்மை என்னால் அடையப்படவில்லை. பன்றித்தன்மையும் கூட அடையப்படவில்லை. நான் உன்னுடைய தலையையும் தளிர்போன்ற திருவடியையும் அறியவில்லை. அந்த அன்னப்பறவை, பன்றி ஆகிய உருவங்களை அடைந்த பிரம்மாவாலும், விஷ்ணுவாலும் கூட உண்மையாக சிரசையும் பாதத்தையும் அறியப்படவில்லையே.

A profusion of materials for worship have been arranged. How will I perform worship ? The form of a bird nor that of a boar has not been obtained by me and is difficult to obtain. Oh Uma jani, Oh Vibhu, I do not know your head and blossom like feet. Indeed it was not known by Brahma (or) by Vishnu, in it's true nature, through that form (of a bird or a boar).

पूजा द्रव्य समृद्धयः - a profusion of materials for worship

विरचिताः - have been arranged

पूजां कथं कुर्महे - how will I perform worship

पक्षित्वं - the form of a bird (assumed by Brahma in search of Siva's head)

न च वा किटित्वं अपि - and nor a boar (assumed by Vishnu in search of Siva's feet)

न प्राप्तं मया दुर्लभम् - has not been obtained by me and is difficult to obtain

जाने - know

मस्तकं अङ्घ्रि पल्लवं - head (and) blossom like feet

उमा जाने - Oh Uma jani, one who has Uma (Parvati) for his wife

न ते अहं - I do not (know) your

विभो - Oh Vibhu, all pervading one

न ज्ञातं हि - indeed not known

पितामहेन - by Brahma

हरिणा - by Vishnu

तत्त्वेन - in it's true nature

तद् रूपिणा - through that form (bird or boar)

अशनं गरलं फणी कलापो

वसनं चर्म च वाहनं महोक्षः ।

मम दास्यसि किं किमस्ति शंभो

तव पादांबुजभक्तिमेव देहि ॥ ८७ ॥

அஸநம் கரலம் ஃபணீ கலாபோ

வஸநம் சர்ம ச வாஹநம் மஹோக்ஷ: .

மம தாஸ்யஸி கிம் கிமஸ்தி ஸம்போ

தவ பாதாம்புஜபக்திமேவ தேஹி 87

ஹே சம்போ ! உன் ஆகாரம் விஷம், ஆபரணம் பாம்பு, ஆடை தோல், வாகனமோ பெரிய காளை மாடு. ஆகையால் எனக்கு எதை கொடுப்பாய் ? எனக்கு வேண்டியது மேற்கூறியவைகளில் என்ன இருக்கிறது ? உன்னுடைய பாதத் தாமரைகளில் பக்தியை மட்டும் தந்தருள்வாய்.

(Your) food is poison, the serpent is (your) necklace, (your) garment is hide and (your) vehicle is a big bull. What will you give me ? What do (you) have, Oh Sambhu ? Give only devotion to your lotus feet.

अशनं गरलं - (your) food is poison

फणी कलापः - the serpent is (your) necklace

वसनं चर्म - (your) garment is hide

च वाहनं महोक्षः - and (your) vehicle is a big bull

मम दास्यसि किं - what will you give me

किं अस्ति - what do (you) have

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness,

तव पाद अंबुज - your lotus feet

भक्तिं एव देहि - give only devotion

यदा कृतांभोनिधिसेतुबन्धनः

करस्थलाधः-कृतपर्वताधिपः ।

भवानि ते लङ्घितपद्मसंभवः

तदा शिवार्चास्तवभावनक्षमः ॥ ८८ ॥

யதா க்ருதாம்போநிதிஸேதுபந்தந:

கரஸ்தலாத:-க்ருதபர்வதாதிப: .

பவாநி தே லம்கிதபத்மஸம்பவ:

ததா ஸிவாரசாஸ்தவபாவநக்ஷம: 88

ஹே சிவ ! ஸ்ரீராமனைப்போல் ஸமுத்திரத்தில் அணை கட்டியவனாகவும், அகஸ்தியரைப்போல் உள்ளங்கையால் விந்தியமலையை கீழே அழுத்தியவனாகவும், விஷ்ணுவின் நாபிக்கமலத்தில் பிறந்த பிரம்மாவை மீறியவனாகவும் எப்பொழுது நான் ஆகிறேனோ அப்பொழுது தான் உன்னுடைய அர்ச்சனை, ஸ்தோத்திரம், தியானம் முதலியவற்றை செய்ய திறமைப்பெற்றவனாக ஆவேன்.

When the bridge on the ocean has been built, (as by Rama), when the lord of the mountain has been placed under the palm of the hand (as by sage Agastya) and Brahma has been surpassed (by me), (only) then I will become competent Oh Siva, for your worship, praise and meditation.

यदा - when

कृत अंभोनिधि सेतु बन्धनः - bridge on the ocean has been built

करस्थल अधः कृतः - placed under the palm of the hand

पर्वताधिपः - the lord of the mountain

भवानि - I will become

ते - your

लङ्घित पद्म संभवः - surpassed the lotus born (Brahma)

तदा - then

शिव - Oh Siva, auspicious one

अर्चा - worship

स्तव - praise

भावन क्षमः - competent for meditation

नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीश पूजा-

विधिभिर्ध्यानसमाधिभिर्न तुष्टः ।

धनुषा मुसलेन चाश्मभिर्वा

वद ते प्रीतिकरं तथा करोमि ॥ ८९ ॥

நதிபிர்நுதிபிஸ்த்வமீஸ பூஜா-

விதிபிர்த்யாநஸமாதிபிர்ந துஷ்ட: .

தநுஷா முஸலேந சாஸம்பிர்வா

வத தே ப்ரீதிகரம் ததா கரோமி 89

ஹே பரமேச்வரா ! வில்லினாலும், உலக்கையினாலும், கற்களினாலும்
நீ எவ்வாறு திருப்தி அடைகிறாயோ அவ்வாறு நமஸ்காரங்களினாலும்,
ஸ்தோத்திரங்களினாலும், பூஜாவிதிகளினாலும், தியான சமாதிகளினாலும்
திருப்தியடைவதில்லை. உனக்கு பிரியத்தை கொடுப்பதை என்னவென்று சொல்.
அப்படியே செய்கிறேன்.

Oh Isa, you are not pleased by bowing in salutation, by praise, by performance of
worship (nor) by religious (and) abstract meditation. Tell, what (worship) gives greater
pleasure to you : with a bow, (as the warrior devotee Arjuna hit you), with a pestle (as the
elderly woman devotee hit you) or with stones (as the hunter devotee hit you ?) I will (also)
do so.

नतिभिः - by bowing in salutation

नुतिभिः - by praise

त्वं ईश - you Oh Isa, supreme

पूजा विधिभिः - by performance of worship

ध्यान समाधिभिः - by religious and abstract meditation

न तुष्टः - not pleased

धनुषा - with a bow

मुसलेन - with a pestle

च अश्मभिः वा - or with stones

वद - tell

ते प्रीतिकरं - greater pleasure to you

तथा करोमि - I will do so

वचसा चरितं वदामि शंभो-

रहमुद्योग विधासु तेऽप्रसक्तः ।

मनसाकृतिमीश्वरस्य सेवे

शिरसा चैव सदाशिवं नमामि ॥ ९० ॥

வசஸா சரிதம் வதாமி ஸம்போ-

ரஹமுத்யோக விதாஸு தேஅப்ரஸக்த: .

மநஸாக்ருதிமீஸ்வரஸ்ய ஸேவே

ஸிரஸா சைவ ஸதாஸிவம் நமாமி 90

ஹே சம்போ ! நான் சிறந்த யோகமுறைகளில் பழக்கமில்லாதவன்.
ஆகையால் வாக்கினால் உன்னுடைய சரித்திரத்தை சொல்லுகிறேன். மனதால்
பரமேச்வரனான உன்னுடைய உருவத்தை தியானிக்கிறேன். தலையால் சதாசிவனை
நமஸ்கரிக்கிறேன்.

Oh Sambhu, I am not intent upon the modes of superior yoga. I only speak your story
with words, I worship the form of Iswara with the mind and I bow to Sadasiva with
the head.

वचसा - by words

चरितं वदामि - I speak (your) story

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

अहं - I

उद्योग विधासु - upon the modes of superior yoga

ते - your

अप्रसक्तः - not intent

मनसा - with the mind

आकृतिं ईश्वरस्य - the form of Iswara, the supreme god

सेवे - I worship

शिरसा - with the head

च एव - and only

सदाशिवं नमामि - I bow to Sadasiva, the ever auspicious

आद्याऽविद्या हृद्गता निर्गतासी-

द्विद्या हृद्या हृद्गता त्वत् प्रसादात् ।

सेवे नित्यं श्रीकरं त्वत्पदाब्जं

भावे मुक्तेर्भाजनं राजमौले ॥ ९१ ॥

ஆத்யாஅவித்யா ஹ்ருத்கதா நிர்கதாஸீ-

த்வித்யா ஹ்ருத்யா ஹ்ருத்கதா த்வத் ப்ரஸாதாத் .

ஸேவே நித்யம் ஸ்ரீகரம் த்வத்பதாப்ஜம்

பாவே முக்தேர்பாஜநம் ராஜமௌஸே 91

சிரசில் சந்திரகலையுடன் பிரகாசிப்பவனே ! உன் அருளால் அனாதி காலமாய் இதயத்திலிருந்த அஞ்ஞானம் அகன்றது. சிக்கலை அவிழ்க்கும் (ஆனந்தத்தைக் கொடுக்கும்) ஞானம் இதயத்தில் தோன்றிவிட்டது. ஐஸ்வர்யத்தை அளிப்பதும் மோக்ஷத்திற்கு இருப்பிடமானதுமான உன்னுடைய பாதத்தாமரைகளை தினந்தோறும் ஸேவித்து தியானம் செய்கிறேன்.

हृद्या - या हरति, हृदयग्रन्थिं नाशयति इति ।

Oh Rajamouli, the primordial nescience situated in the heart has departed (and) agreeable knowledge has reached the heart by your grace. I worship (and) meditate on your lotus feet which bestows auspiciousness and is the repository of liberation.

आद्या अविद्या - primordial nescience

हृद्गता - situated in the heart

निर्गता आसीत् - has departed

विद्या हृद्या हृद्गता - agreeable knowledge has reached the heart

त्वत् प्रसादात् - by your grace

सेवे - I worship

नित्यं - always

श्रीकरं - that which bestows auspiciousness

त्वत् पद अब्जं - your lotus feet

भावे - I meditate

मुक्तेः भाजनं - repository of liberation

राजमौले - Oh Rajamouli, one with the moon for a tiara

दूरीकृतानि दुरितानि दूरक्षराणि

दौर्भाग्यदुःखदुरहंकृतिदुर्वचांसि ।

सारं त्वदीयचरितं नितरां पिबन्तं

गौरीश मामिह समुद्धर सत्कटाक्षैः ॥ ९२ ॥

தூரீக்ருதாநி துரிதாநி தூரக்ஷராணி

தெளர்பாக்யது:கதுரஹம்க்ருதிதுர்வசாம்ஸி .

ஸாரம் த்வதீயசரிதம் நிதராம் பிபந்தம்

கௌரீஸ மாமிஹ ஸமுத்தர ஸத்கடாகைஷ: 92

ஹே கௌரீபதியே ! பாவங்களும், மோசமான தலையெழுத்துகளும்,
துர்பாக்கியம், மூன்று விதமான துக்கங்கள், அஹங்காரம், கெட்ட வசனங்கள்
முதலியவைகள் உன்னுடைய கருணையான கடாக்ஷத்தினால் அப்பால் அகற்றப்பட்டன.
சுவை ததும்பும் உன்னுடைய சரித்திரத்தை இடைவிடாமல்
பருகுகிற என்னை இந்த ஜன்மத்திலேயே கைதூக்கி விடு.

Sins, the bad writings of fate, misfortune, pain, bad egotism (and) foul words have
been driven away. Oh Gowrisa, uplift me here, who is always drinking the essence of your
story by (your) noble glances.

दूरी कृतानि - have been driven away

दुरितानि - sins

दूरक्षराणि - the bad writings of fate

दौर्भाग्य - misfortune

दुःख - pain

दुरहंकृति - bad egotism

दुर्वचांसि - foul words

सारं - essence

त्वदीय चरितं - of your story

नितरां पिबन्तं - always drinking

गौरीश - Oh Gowrisa, lord of Gowri (Parvati)

मां - me

इह समुद्धर - uplift here

सत् कटाक्षैः - by (your) noble glances

सोमकलाधरमौलौ

कोमलघनकन्धरे महामहसि ।

स्वामिनि गिरिजानाथे

मामकहृदयं निरन्तरं रमताम् ॥ ९३ ॥

ஸோமகலாதரமௌலௌ

கோமலகநகந்தரே மஹாமஹஸி .

ஸ்வாமிநி கிரிஜாநாதே

மாமகஹ்ருதயம் நிரந்தரம் ரமதாம் 93

சந்திரகலையை சிரசில் சூடியுள்ளவனும், கார்மேகம் போன்ற கண்டத்தையுடையவனும், அனைத்தையும் தன்னுடையதாகக் கொண்டவனும், கிரிஜாநாதனும் ஆகிய தேஜஸ்வரூபியான பரமசிவத்தில் என்னுடைய இதயம் இடைவிடாமல் களித்திருக்கட்டும்.

Let my heart take constant delight in him who wears the crescent moon on the head, in him who has a beautiful cloud like neck, in him who is the great light, in him who is the sovereign (and) in him who is Girijanatha.

सोम कला धर मौलौ - in him who wears the crescent moon on the head

कोमल घन कन्धरे - in him who has a beautiful cloud like neck

महामहसि - in him who is the great light

स्वामिनि - in him who is the sovereign

गिरिजा नाथे - in him who is Girijanatha, the lord of Girija (Parvati)

मामक हृदयं - my heart

निरन्तरं - constant

रमताम् - let it take delight

सा रसना ते नयने तावेव करौ स एव कृतकृत्यः ।

या ये यौ यो भर्गं वदतीक्षते सदार्चतः स्मरति ॥ ९४ ॥

ஸா ரஸநா தே நயநே தாவேவ கரௌ ஸ ஏவ க்ருதக்ருத்ய: .
யா யே யௌ யோ பர்கம் வததீக்ஷதே ஸதாரசுத: ஸ்மரதி 94

எது பரமசிவனின் நாமத்தை சொல்லுகிறதோ அதுவே நாக்கு. எவை
பரமசிவனின் விக்ரகத்தை பார்க்கின்றதோ அவைகளே கண்கள். எவை சிவபூஜையை
செய்கின்றனவோ அவைகளே கைகள். எவன் எப்பொழுதும் சிவனை
நினைக்கின்றானோ அவனே வாழ்க்கைப் பயனைப் பெற்றவன்.

That which speaks of Bharga, that is the tongue, those which see (Bharga), they are
the eyes, those which worship (Bharga), they alone are hands, he who always remembers
(Bharga), he alone is fulfilled.

सा रसना - that is the tongue

ते नयने - they are the eyes

तौ एव करौ - they alone are hands

सः एव कृतकृत्यः - he alone is fulfilled

या - that which

ये - those (two) which

यौ - those (two) which

यः - he who

भर्गं - Bharga (Siva)

वदति - speaks

ईक्षते - sees

सदा - always

अर्चतः - worship

स्मरति - remembers

अतिमृदुलौ मम चरणावतिकठिनं ते मनो भवानीश ।

इति विचिकित्सां सन्त्यज शिव कथमासीद्विरौ तथा प्रवेशः ॥ ९५ ॥

அதிம்ருதுலௌ மம சரணாவதிகடிநம் தே மநோ பவாநீஸ .

இதி விசிகித்ஸாம் ஸந்த்யஜ ஸிவ கதமாஸீத்கிரௌ ததா ப்ரவேஸ: 95

ஹே சிவ ! ஹே பவானீபதியே ! “என்னுடைய பாதங்கள் மிகவும் மிருதுவானவை, உன்னுடைய மனம் மிகவும் கரடுமுரடானது” என்கிற சந்தேகத்தை அடியோடு விட்டுவிடு. அப்படியானால் மிகவும் கடினமான மலையில் புகுந்து ஸஞ்சரிப்பது எவ்வாறு ஏற்பட்டது ?

"My feet are extremely tender, your mind is extremely hard". Oh Bhavanisa, leave off doubt such as this. (If) so, Oh Siva, how was the entry on the mountain (feasible) ?

अति मृदुलौ - extremely tender

मम चरणौ - my feet

अति कठिनं - extremely hard

ते मनो - your mind

भवानीश - Oh Bhavanisa, lord of Bhavani (Parvati)

इति विचिकित्सां - doubt such as this

सन्त्यज - leave off

शिव - Oh Siva, auspicious one

कथं आसीत् - how was

गिरौ - on the mountain

तथा - (if) so

प्रवेशः - entry

धैर्याकुशेन निभृतं

रभसादाकृष्य भक्तिश्रृंखलया ।

पुरहर चरणालाने

हृदयमदेभं बधान चिद्यन्त्रैः ॥ ९६ ॥

தைர்யாம்குஸேந நிப்ருதம்

ரபஸாதாக்ருஷ்ய பக்திஸ்ரும்கலயா .

புரஹர சரணாலாநே

ஹ்ருதயமதேபம் பதாந சித்யந்த்ரை: 96

ஹே திரிபுரர்களை ஸம்ஹாரம் செய்தவனே ! தைரியம் என்கிற அங்குசத்தால் அடக்கப்பட்ட என்னுடைய மனம் என்கிற மதம் பிடித்த யானையை பக்தி என்கிற சங்கிலியால் வேகமாக இழுத்து உன்னுடைய சரணாரவிந்தம் என்கிற தூணில் பிரம்மஞானம் என்கிற யந்திரங்களால் கட்டி அருள்வாய்.

Oh Purahara, having held immobile the rutting elephant of the heart with the goad of calmness, having pulled (it) strongly with the iron chain of devotion, tie (it) on the tying post of (your) foot, with the fetter of the intellect.

धैर्याकुशेन - with the goad of calmness

निभृतं - held immobile

रभसात् - strongly

आकृष्य - having pulled

भक्ति श्रृंखलया - with the iron chain of devotion

पुरहर - Oh Purahara, destroyer of the cities of the demons

चरण आलाने - on the tying post of (your) foot

हृदय - heart

मद इभं - the rutting elephant

बधान - tie

चित् यन्त्रैः - with the fetter of the intellect

प्रचरत्यभितः प्रगल्भवृत्त्या

मदवानेष मनःकरी गरीयान् ।

परिगृह्य नयेन भक्तिरज्ज्वा

परमस्थाणुपदं दृढं नयामुम् ॥ ९७ ॥

ப்ரசரத்யபித: ப்ரகல்பவ்ருத்த்யா

மதவாநேஷ மந:கரீ கரீயாந் .

பரிக்ருஹ்ய நயேந பக்திரஜ்ஜ்வா

ஹே பரமேச்வரா ! மதம் பிடித்த பெரிய சரீரத்தைக் கொண்ட இந்த மனம் என்கிற யானை அடக்கமுடியாத போக்கினால் நாலா பக்கமும் அலைகிறது. இதை நயமாக பக்தி என்கிற கயற்றால் பிடித்துக்கட்டி சாச்வதமான நிலைக்கு கெட்டியாக பிடித்துக் கூட்டிச் செல்.

This rutting, large elephant of the mind, moves all around with an arrogant attitude. Having seized it prudently, with the rope of devotion, lead this to the firm pillar of final beatitude.

प्रचरति - moves

अभितः - all around

प्रगल्भ वृत्त्या - with an arrogant attitude

मदवान् - rutting

एषः मनः करी - this elephant of the mind

गरीयान् - large

परिगृह्य नयेन - having seized it prudently

भक्ति रज्ज्वा - with the rope of devotion

परम स्थाणु पदं - the pillar of final beatitude

दृढं - firm

नय अमुम् - lead this

सर्वालंकारयुक्तां सरलपदयुतां साधुवृत्तां सुवर्णां

सद्भिस्संस्तूयमानां सरसगुणयुतां लक्षितां लक्षणाब्द्याम् ।

उद्यद्भूषाविशेषामुपगतविनयां द्योतमानार्थरेखां

कल्याणीं देव गौरीप्रिय मम कविताकन्यकां त्वं गृहाण ॥ ९८ ॥

ஸர்வாலம்காரயுக்தாம் ஸரலபதயுதாம் ஸாதுவ்ருத்தாம் ஸுவர்ணாம்

ஸத்பிஸ்ஸம்ஸ்தூயமாநாம் ஸரஸகுணயுதாம் லக்ஷிதாம் லக்ஷணாட்யாம் .

உத்யத்பூஷாவிஸேஷாமுபகதவிநயாம் த்யோதமாநார்தரேகாம்

கல்யாணீம் தேவ கௌரீப்ரிய மம கவிதாகநயகாம் த்வம் க்ருஹாண 98

ஹே தேவ ! ஹே கௌரீப்ரிய ! ஸர்வ அலங்காரங்களுடன் கூடினவளும்,
அழகிய நடையுடையவளும், நல்லொழுக்கம் உள்ளவளும், அழகான
ஸ்வரணமயமான நிறத்தை உடையவளும், பெரியோர்களால் புகழப்பட்டவளும்,
இனிய குணங்கள் உள்ளவளும், குறிப்பிடப்பட்டவளும், சிறந்த லக்ஷணங்கள்
பொருந்தியவளும், பிரகாசமான ஆபரணங்களை அணிந்தவளும், பணிவு மிக்கவளும்,
கைகளில் அழுத்தமாக தெரியும் தனரேகை உள்ளவளும்,
மங்களகரமானவளுமான என்னுடைய கவிதை என்கிற கன்னிகையை நீ ஏற்றுக்கொள்.
இதையே வேறுவிதமாகவும் அர்த்தம் கொள்ளலாம்.

ஹே தேவ ! ஹே கௌரீப்ரிய ! உவமை முதலிய அனைத்து அலங்காரங்களுடன்
கூடியதும், எளிய பதங்களையுடையதும், வஸந்ததிலகம், சிகிரிணி முதலிய சிறந்த
விருத்தங்களைக் கொண்டதும், சிறந்த அக்ஷரங்களையுடையதும், வித்வான்களால்
துதிக்கத்தக்கதும், பக்தி முதலிய ரஸங்கள், மாதூர்யம் முதலிய குணங்கள் நிரம்பியதும்,
பக்தி என்கிற லக்ஷயத்தை கொண்டதும், காவிய லக்ஷணங்கள் நிறைந்ததும், ஸ்பஷ்டமாக
தெரிகிற சப்தாலங்காரங்களை கொண்டதும், அடக்கத்துடன் கூடியதாயும், நன்றாக
புரியும் அர்த்தங்களை கொண்டதும், மங்களத்தை அளிப்பதுமான என்னுடைய
சிவானந்தலஹரி என்கிற கவிதையாகிய கன்னிகையை நீ ஏற்றுக்கொள்.

Oh Deva, Oh Gowripriya, you accept my maiden of poetry, who is possessed of all
decorations, who has a straight gait, who is of good conduct, who has a beautiful
colour, who is praised by the wise, who has charming qualities, who is distinguished, who
abound in excellences, who is characterised by superior ornaments, who has got
decorum, who has a brilliant line denoting wealth (in her palm) and who is auspicious.
(Interestingly, this verse can be taken as description of the excellences of the poem
Sivanandalahari, by virtue of paronomasia)

सर्व अलंकार युक्ता - who is possessed of all decorations

सरल पद युता - who has a straight gait

साधु वृत्ता - who is of good conduct

सुवर्णा - who has a beautiful colour

सद्भिः - by the wise

संस्तूयमाना - who is praised

सरस गुण युता - who has charming qualities

लक्षिता - who is distinguished

लक्षणाढ्या - who abounds in excellences

उद्यत् भूषा विशेषा - who is characterised by superior ornaments

उपगत विनयां - who has got decorum

द्योतमान अर्थ रेखां - who has a brilliant line denoting wealth (in her palm)

कल्याणी - who is auspicious

देव गौरी प्रिय - Oh Deva, god, Oh Gowripriya, beloved of Gowri (Parvati)

मम कविता - my poetry

कन्यकां - maiden

त्वं गृहाण - you accept

इदं ते युक्तं वा परमशिव कारुण्यजलधे

गतौ तिर्यगूपं तव पदशिरोदर्शनधिया ।

हरिब्रह्माणौ तौ दिवि भुवि चरन्तौ श्रमयुतौ

कथं शंभो स्वामिन् कथय मम वेद्योसि पुरतः ॥ ९९ ॥

இதம் தே யுத்தம் வா பரமசிவ காருண்யஜலதே

கதௌ திர்யக்ரூபம் தவ பதஸிரோதர்ஷநதியா .

ஹரிப்ரஹ்மாணௌ தெள திவி புவி சரந்தௌ ஸ்ரமயுதௌ

கதம் ஸம்போ ஸ்வாமிந் கதய மம வேத்யோஸி புரத: 99

ஹே பரமசிவ ! ஹே கருணைக்கடலே ! உன்னுடைய பாதத்தையும் சிரசையும் தரிசனம் செய்ய வேண்டும் என்கிற கருத்துடன் விஷ்ணு, பிரம்மா இருவர்களும் முறையே பன்றி, அன்னப்பறவை ஆகிய உருவத்தை அடைந்து பூமியிலும் ஆகாயத்திலும் அலைந்து மிக சிரமத்தை அடைந்தார்கள். ஹே சம்போ ! ஹே ஸ்வாம் ! என் முன் எவ்வாறு அறியத்தகுந்தவனாக இருக்கிறாய் ? இது உனக்குப் பொருத்தம்தானா ? சொல் !

They, Vishnu and Brahma, with the intention of seeing your feet (and) head, got the form of an animal (and) they became fatigued, moving in the heaven and earth (in their search). Oh Sambhu, Oh Swami, (then) tell how (you) make yourself known before my eyes ? Oh Paramasiva, Oh Siva, is this proper of you ?

इदं ते युक्तं वा - is this proper of you

परम शिव - Oh Paramasiva, supremely auspicious one

कारुण्य जलधे - Oh ocean of compassion (Siva)
 गतौ तिर्यच् रूपं - they got the form of an animal
 तव पद शिरः - your feet (and) head
 दर्शन धिया - with the intention of seeing
 हरि ब्रह्माणौ तौ - they, Vishnu and Brahma
 दिवि भुवि चरन्तौ - moving in the heaven and earth
 श्रम युतौ - they became fatigued
 कथं शंभो स्वामिन् - how Oh Sambhu, bestower of happiness, O Swami
 कथय - tell
 मम वेद्योसि पुरतः - make yourself known before my eyes

स्तोत्रेणालमहं प्रवच्मि न मृषा देवा विरिञ्चादयः
 स्तुत्यानां गणनाप्रसंगसमये त्वामग्रगण्यं विदुः ।
 माहात्म्याग्रविचारणप्रकरणे धानातुषस्तोमवत्
 धूतास्त्वां विदुरुत्तमोत्तमफलं शंभो भवत्सेवकाः ॥ १०० ॥

ஸ்தோத்ரேணாலமஹம் ப்ரவச்மி ந ம்ருஷா தேவா விரிஞ்சாதய:
 ஸ்துத்யானாம் கணநாப்ரஸம்கஸமயே த்வாமக்ரகண்யம் விது: .
 மாஹாத்ம்யாக்ரவிசாரணப்ரகரணே தாநாதுஷஸ்தோமவத்
 தூதாஸ்த்வாம் விதுருத்தமோத்தமஃபலம் ஸம்போ பவத்ஸேவகா: 100

ஹே சம்போ ! பிரம்மா முதலான தேவர்கள் போற்றத்தக்கவர்களின்
 எண்ணிக்கையை தீர்மானித்து பேசும் சமயத்தில் உன்னையே முதலானவனாக
 அறிகிறார்கள். உன்னுடைய சேவகர்கள் மாஹாத்ம்யத்தில் முன்னோடியாக
 இருப்பவரைப் பற்றி சிந்திக்கும் தருணத்தில் தானியத்திலிருந்து உமிகளை போல் மற்ற
 தேவர்கள் ஒதுக்கப்பட்டவர்களாகி உன்னையே சிறந்தவற்றுள் சிறந்த பலஸ்வரூபனாக
 அறிகிறார்கள். ஆகையால் நான் உன்னை இப்பொழுது துதிப்பதை
 நிறுத்திக்கொள்கிறேன். நான் பொய்யை சொல்லவில்லை.

Enough of praise. I do not speak falsely. At the time of the discourse, of the
 enumeration of the praiseworthy, the gods such as Brahma etc. know that you are to be
 counted first. Like chaff shaken off the grain, your devotees Oh Sambhu, know you to be the

excellent of excellent objects, amongst the praise worthy, when discussing the subject of the foremost amongst the exalted.

स्तोत्रेण अलं - enough of praise

अहं प्रवच्मि न मृषा - I do not speak falsely

देवाः विरिचादयः - gods such as Brahma etc.

स्तुत्यानां गणना - of the enumeration of the praiseworthy

प्रसंग समये - at the time of the discourse

त्वां अग्र गण्यं - you are to be counted first

विदुः - they know

माहात्म्य अग्र - foremost of the exalted

विचारण प्रकरणे - in the discussion of the subject

धाना तुषः स्तोमवत् धूताः - (like) chaff shaken off the grain

त्वां - you

विदुः - they know

उत्तमोत्तम फलं - the excellent of excellent objects

शंभो - Oh Sambhu, bestower of happiness

भवद् सेवकाः - your devotees

इति श्रीमच्छंकराचार्य विरचित शिवानन्दलहरी समाप्ता ।

இதி ஸ்ரீமச்சங்கராசார்ய விரசித ஸிவாநந்தலஹரீ ஸமாப்தா .

இப்படியாக ஸ்ரீமச்சங்கராசார்யால் இயற்றப்பட்ட சிவானந்தலஹரி நிறைவு பெற்றது.

Thus concludes the Sivananda Lahari composed by Sri Sankaracharya

इति - thus

श्रीमच्छंकराचार्य - by Sri Sankaracharya

विरचित - composed

शिवानन्दलहरी - Sivananda Lahari

समाप्त - concludes

ANNEXURE 1A

The two verses of the stotra viz. 50 and 51 contain Sleshalankar (श्लेषालंकार)
Figure of speech (Rhetoric). They have two meanings.

Verse 50	In the praise of the Mallikarjuna	Describing the beauty of Mallika flowers
सेवे महालिङ्गं	I worship the Mahalingam	I admire the mallika flower
श्री गिरि मल्लिकार्जुनं	Who is known as Mallikarjuna of Sri Sailam	On the creeper spread on the Arjuna tree (at Sri Sailam)
शिवा - आलिङ्गितं	Who is embraced by Siva (Bhramarambika)	Which has entwined well round the tree
सन्ध्या आरम्भ विजृम्भितं	Who performs His Tandava Dance at nightfall	Which blossoms and opens out in the evening (nightfall)
श्रुति शिरः स्थानान्तर अधिष्ठितं	Who is firmly established in the Pranava (OM) which is at the very head of the Srutis(Vedas)	Which adorns the ears, the head and other places of the body
सप्रेम भ्रमरा अभिरामं	Affording great happiness to the loving Bhramarambika	Sought after with great love by the black bees
असकृत् सद्वासना शोभितं	Always resplendent with good qualities	Distinguished by good fragrance
भोगीन्द्र आभरणं	Wearing the king of serpents as ornaments	Adorning those who appreciate and enjoy pleasure
समस्त सुमनः पूज्यं	Worshipped by all the pure-minded persons- Deva and Rishis	The best among all the flowers
गुण आविष्कृतं	Endowed with Satvic qualities	Endowed with several good features

ANNEXURE - 1B

Verse 51	Meaning	Alternative meaning
स श्रीशैलवासी विभुः	May that omnipresent Lord of Sri Sailam	
विहरतां मदीये मनो राजीवे	Dwell happily in the lotus of my mind	
पुनः साक्षात् भ्रमराधिपः	Again in his glorious form of Lord of the Goddess Bhramara	King of bees - Goddess who took the form of a bee
भृंगीच्छा नटनोत्कटः	Happy in dancing according to the wishes of Bhiringee	Happy in dancing according to the wishes of She-bee
करिमदग्राही	Conqueror of the pride of Gajasura	
स्फुरन्माधवाह्लादः	Making Madhava (Vishnu) joyous and happy	Happy at the advent of spring
नादयुतः	United with the sound of Pranava	Who makes a humming sound
महासितवपुः	Extremely fair bodied	Extremely black bodied
पञ्चेषुणा चादृतः	Respected by Kamadeva	Liked by the God of love who uses flowers as arrows
सुमनोवनेषु सत्पक्षः	Is favourably disposed to the good-minded people	Is partial to gardens with good flowers

ANNEXURE 2-A

श्रीः

श्री गणेशाय नमः

Notes

Kalidasa begins his Mahakavya Raghuvamsam with the prayer:

वागर्थाविवसंपृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये ।

जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमैश्वरौ ॥

and offers his obeisance to the Divine Parents of the Universe--

Lord Siva and his consort who are inseparable like the word and its meaning.

The first sloka of Sivanandalahari gives a description of the inseparable Divine Parents. They are the repository of all forms of knowledge and art, always engaged in penance-tapas for the benefit of the whole universe. They shower their benign and auspicious blessings on their devotees.

The suggestion is that this image of the Divine Parents should be enshrined in the devotee's heart and that he should constantly meditate upon them and perform all his duties always feeling their presence in his heart.

The Lord present in his heart will guide him in carrying on his duties correctly and every work done by him will be flawless.

The next sloka craves for the benediction of the Lord and hopes that Sivanandalahari (billowing waves of the stream of supreme Bliss-Sivanand) may bring relief to the devotees wandering aimlessly in Samsara.(i.e.in the cycle of birth and death)

In the next twenty four verses (sloka 3 to 26) Adi Sankara Bhagavatpada while eulogizing the greatness of the lord, brings forth the humble state of a devotee very feelingly. Verses 27 to 35 sing the glory of the Lord.

Some words occurring in the verses from 3 to 35 need elucidation.

verse 3 -- त्रिपुरहरम् -- meaning the destroyer of the Tripuras. (The three cities)

The jiva, the individual soul in bondage, is said to have three types of bodies (sariras): Sthula, Suksma and Karana.

1. Sthula स्थूल शरीर -- is the gross or material and perishable body

2. Sukshma सूक्ष्म शरीर -- is the subtle body known as Linga Sarira also having seventeen component parts viz.,

the five organs of perception (ज्ञानेन्द्रिय)

the five organs of action (कर्मेन्द्रिय)

the five vital forces (पञ्च प्राण)

intellect (बुद्धि) and mind (मनस्)

The Linga sarira (subtle body) accompanies the individual spirit or soul in all its transmigrations (cycle of births and death) and is not destroyed by death.

3. Karana कारण शरीर is the causal body, the original embryo or source of the body existing with the universal impersonal spirit. Equivalent to Avidya or Ajnana or Maya. It is the root cause for embodiment.

The epithet त्रिपुरहर means that Lord Siva's Grace will enable his devotee to liberate himself from the cycle of births and deaths and attain self-realization.

Another meaning is also advanced to the word त्रिपुरहर by referring to a puranic story. Once there lived three very powerful Asuras -- 1. Tarakaksha, 2. Kamalaksha and 3. Vidyumali. Tarakaksha built a city of gold (Svarnapuri) in svargaloka (Heaven); Kamalaksha built a city of silver (Rajatapuri) in antariksha (sky); and Vidyumali built a city of iron (Lohapuri) in the martyaloka also known as Bhuloka (earth). These three asuras were troubling all the good persons in all the three worlds. So the almighty Lord Siva destroyed them and the three cities built by them. So he is called त्रिपुरहर ।

Verse 22 -- तस्करपते-- meaning Master of the thieves

A Mantra in the Yajurveda, Rudradhyaya, 3rd Anuvaka offers obeisance to Lord Siva as follows:-

नमो निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमः ।

Meaning-- Salutations to the Master of the thieves who, with a quiver full of arrows hanging on his shoulder and with a bow and an arrow in his hands is ready to shoot at.

It may be noted here that the Rudradhyaya is a vedic Hymn addressed to Lord Siva in the form of Rudra (hot- tempered nature).The Hymn begins with the prayer:

ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः ।

नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥

Meaning -- O Lord ! Obeisance to you(Your anger). Salutation to your arrow, bow and your both hands.

या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः ।

शिवा शरण्या या तव तया नो रुद्र मृडय ॥

Meaning -- O Lord Rudra ! May your arrows, bow and quiver all be auspicious to us. Let them protect us and make us comfortable and happy.

Thus goes on this hymn eulogizing the all-pervading Lord Siva (as Rudra), in eleven anuvakas. तस्कराणां पतये नमः occurs in thr 3rd anuvaka as stated above.

Let us know as to what this word 'Rudra' signify. Bhagavad-Gita tells us :-

ईश्वरः सर्वभूतानां हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति ।

भ्रामयन्सर्वभूतानि यन्त्रारूढानि मायया ॥

Gita - XVIII - 61

The Lord dwells in the hearts of all beings, O Arjuna, causing all beings to revolve by Maya, as though mounted on a machine.

The 'Rudra' aspect of Iswara controls the mind and thus He is the Master of the minds of all living beings.

In sloka 22, the venerable Acharya Sankara Bhagavatpada entreats the Lord to exercise his authority over the thief of his mind who, because of greed and other evil qualities has the tendency of robbing the wealth of others.1.

1. A reference may be made here to the first mantra of the Isavasya Upanishad which says :-

ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत् ।

तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥

All this, whatsoever moves on earth is to be hidden in the Lord (the self). When thou heart surrendered all this, then thou mayest enjoy. Do not covet the wealth of any man.

(Translated by F. Max

Muller)

Everything- immovable or movable - in this world belongs to Iswara. Whatever we get legitimately should be taken as His Prasada. We should not yearn for other's wealth. If we follow this injunction, there will be no trouble at all in this world.

So in this sloka he significantly addresses the Lord as O Lord of thieves-- तस्करपते. It can be understood that he does so keeping in view the mantra of the Rudradhayaya--

नमो निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमः ।

तस्करपते -- is only an allegorical expression. (It does not mean that Lord Siva is a thief.)

The mind, the five jnanendriyas (sense- organs) and the five karmendriyas (organs of action) come under the purview of the Ekadasa Rudras. So we perform Ekadasa Rudrajapam, abhisekam, homam etc., for the welfare of all living beings.

Verse 24 -- विधातृणां कल्पान् -- meaning the Kalpas of Brahma

The Bhagavadgita says :-

सहस्रयुगपर्यन्तमहर्यद्ब्रह्मणो विदुः ।

रात्रियुगसहस्रान्तां तेऽहोरात्रविदो जनाः ॥

Gita -- viii -- 17

Brahma is known as Prajapati or Virat. His one day is of the duration of one thousand ages (yugas). His night too is of the same duration viz. one thousand ages (yugas).

The day of the Brahma is called Kalpa and the night is called Sarga.

Adi Sankara Bhagavatpada in his Prapanchasara Tantra (first patala slokas 29 - 39) gives the divisions of time from the minutist (namely the lava) to the duration of Brahma's life as noted below :-

1 lava	= the time it takes to pierce a lotus leaf with a needle.
30 lavas	= 1 Truti
30 Trutis	= 1 Kala
30 Kalas	= 1 Kashta
30 Kashtas	= 1 Nimish
8 Nimish	= 1 Matra which is equal to one breath (svasa)
360 Svasas	= 1 danda or Nadika
2 Nadikas	= 1 Muhurta
30 Muhurta	= 1 Day and night
30 Days & nights	= 1 Month

12 Months	= 1 Human year
1 Human year	= 1 Day & night of the Devas
360 Days of the Devas	= 1 Celestial year
12000 Celestial years	= 1 age (containing four yugas)
1000 ages	= 1 Day of Brahma
1000 ages	= 1 Night of Brahma
30 Days & nights of Brahma	= 1 Month of Brahma
12 Months of Brahma	= 1 year of Brahma
100 years of Brahma	= the period of life of Brahma

Thus the duration of Brahma's life (the period of 36000 days & nights) is 8,64,00,00,000 human years.

अव्यक्ताद्व्यक्तयः सर्वाः प्रभवन्त्यहरागमे ।

रात्र्यागमे प्रलीयन्ते तत्रैवाव्यक्तसंज्ञके ॥ Gita viii -- 18

From the unmanifested come forth all the manifested things at the approach of the day; and there alone they merge at the approach of the night, in what is called the unmanifested.

The close of the day of Brahma (i.e. kalpa) is followed by the night of Brahma (i.e. Sarga) during which period Brahma sleeps. This period is called the intermediate dissolution - नैमित्तिक प्रलय. As already stated there occurs one thousand nights in the life of Brahma and so there will be the same number of नैमित्तिक प्रलय. At the end of Brahma's life with the indrawn breath of Kala, there will be the Great dissolution-- Maha pralaya.

Verse 28 -- सारूप्यं, सामीप्यं, सालोक्यं, सायुज्यम्

These are the four levels of mukti. 1. सारूप्यम् -- The state of identification of oneself with the image of the God he worships. The sloka suggests that this state can be attained by performing the ritualistic worship of his Istadeva with full devotion.

2. सामीप्यम् -- Singing the praise of the Lord all the time will make the devotee feel that he is in the proximity of the God and he will see His presence near him and everywhere.

3. सालोक्यम् -- In the Salokya stage the devotee feels that he is in the kingdom of God -- Kailasa, Vaikunta, etc.

Strictly speaking these are all mental condition of the individuals. There are innumerable cases of devotees and saints who could not only attain the above mentioned levels of mukti, but the fourth state of Sayujya mukti also.

4. सायुज्यम् -- In the Sayujya stage the devotee completely merges in Parabrahma and becomes one.

Verse 35 -- योगक्षेम -- Adi Sankara in his commentary on the Gita Adhyaya II sloka 45 says : yoga is attainment of what is unattained, Kshema is the maintenance of what is

already attained. But in his commentary of the sloka 45, Adhyaya II he says :-

Gaining what has not been acquired is yoga and preserving what has been already acquired is kshema.

In whom the desire for acquisition and preservation is uppermost for him spiritual endeavour is extremely difficult. Therefore give up pursuit after acquisition and preservation.

We can say --योग -- Yoga means relation with the almighty

क्षेम -- Kshema means welfare of self

The Lord has clearly stated : those who worship Me alone thinking of no other, who are ever harmonious, I bring full security.(to both Yoga and Kshema)

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते ।

तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥

Gita IX -- 22

He has also stated :

सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ।

अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥

Gita XVIII --66

From verse 36 starts the topic relating to Bhakti and ends with the sloka 49

आनन्दामृतपूरिता-----भवतु मे सत्कर्मसंवर्धिता ।

श्रवणं, कीर्तनं, स्मरणं, पादसेवनं, अर्चनं, वन्दनं, दास्यं, सख्यं and आत्मनिवेदनम्

These are the nine types of Bhakti mentioned in our Sastras. Supreme Divine Love together with the steps leading to it is called Bhakti. Experience of unsurpassed Bliss and illumination can always be equated with Self-realization.

Acharya Sankara Bhagavatpada deals with all these nine types of Bhakti.

अनन्य भक्ति - Always thinking the Lord with the stead-fast mind gets prominence in sloka 36. Other types of Bhakti then follow with equal force.

Verses -- 50 and 51

In these two verses the Acharya adores the Mahalinga at Sri Sailam called Mallikarjuna

(a Jyotir- linga). During his Digvijaya yatra Acharya Sankara Bhagavatpada visited Sri Sailam. He subdued the Kapalikas there.

LAKE MANASAROVAR

Filename: SIVANANDALAHARI
Directory: C:\Documents and Settings\KRISHNASWAMY\My
Documents
Template: C:\Documents and
Settings\KRISHNASWAMY\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dot
Title: SIVANANDALAHARI OF ADI SANKARA
Subject:
Author: Dr.Uma Krishnaswamy
Keywords:
Comments:
Creation Date: 2/1/2014 2:54:00 PM
Change Number: 3
Last Saved On: 2/1/2014 3:25:00 PM
Last Saved By: KRISHNASWAMY
Total Editing Time: 26 Minutes
Last Printed On: 2/1/2014 3:30:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 138
Number of Words: 26,073 (approx.)
Number of Characters: 148,619 (approx.)